

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT

Plenumvergadering

Séance plénière

Donderdag

14-11-2024

Namiddag

Jeudi

14-11-2024

Après-midi

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement Réformateur
PS	Parti Socialiste
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Les Engagés	Les Engagés
Vooruit	Vooruit
cd&v	Christen-Democratisch en Vlaams
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 56 0000/000	Parlementair stuk van de 56 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 56 0000/000	Document parlementaire de la 56 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA	Questions et Réponses écrites
CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag	CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral
CRABV	Beknopt Verslag	CRABV	Compte Rendu Analytique
CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)	CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN	Plenum	PLEN	Séance plénière
COM	Commissievergadering	COM	Réunion de commission
MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleurig papier)	MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Bestellingen :	Commandes :
Natieplein 2	Place de la Nation 2
1008 Brussel	1008 Bruxelles
Tel. : 02/549 81 60	Tél. : 02/549 81 60
www.dekamer.be	www.lachambre.be
e-mail : publicaties@dekamer.be	e-mail : publications@lachambre.be

INHOUD

SOMMAIRE

Agenda	1	Ordre du jour	1
MONDELINGE VRAGEN	1	QUESTIONS ORALES	1
Samengevoegde vragen van	1	Questions jointes de	2
- Anja Vanrobaeys aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De werking van de taskforce n.a.v. de aangekondigde sluiting van Audi" (56000174P)	1	- Anja Vanrobaeys à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le fonctionnement de la task force relative à la fermeture annoncée d'Audi" (56000174P)	2
- Khalil Aouasti aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De sluiting van Audi" (56000194P)	1	- Khalil Aouasti à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La fermeture d'Audi" (56000194P)	2
- Robin Tonniau aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het overleg bij Audi Brussel" (56000197P)	1	- Robin Tonniau à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La concertation chez Audi Bruxelles" (56000197P)	2
- Axel Ronse aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De sluiting van Audi Vorst" (56000196P)	1	- Axel Ronse à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La fermeture d'Audi Forest" (56000196P)	2
<i>Sprekers: Anja Vanrobaeys, Khalil Aouasti, Robin Tonniau, Axel Ronse, Alexander De Croo, eerste minister</i>		<i>Orateurs: Anja Vanrobaeys, Khalil Aouasti, Robin Tonniau, Axel Ronse, Alexander De Croo, premier ministre</i>	
Vraag van Barbara Pas aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Geweld en intimidatie tegen rechtse politici" (56000175P)	7	Question de Barbara Pas à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les violences et intimidations dont sont victimes des politiciens de droite" (56000175P)	7
<i>Sprekers: Barbara Pas, voorzitter van de VB-fractie, Alexander De Croo, eerste minister</i>		<i>Orateurs: Barbara Pas, présidente du groupe VB, Alexander De Croo, premier ministre</i>	
Vraag van Denis Ducarme aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het imago van België na de verplaatsing van de voetbalwedstrijden Israël-België" (56000189P)	9	Question de Denis Ducarme à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'image de la Belgique après la délocalisation des matches de football Israël-Belgique" (56000189P)	9
<i>Sprekers: Denis Ducarme, Alexander De Croo, eerste minister</i>		<i>Orateurs: Denis Ducarme, Alexander De Croo, premier ministre</i>	
Samengevoegde vragen van	11	Questions jointes de	10
- Rajae Maouane aan Hadja Lahbib (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De betoging van gisteren en het regeringsstandpunt over het akkoord met Mercosur" (56000176P)	11	- Rajae Maouane à Hadja Lahbib (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "La manifestation d'hier et la position du gouvernement sur l'accord avec le Mercosur" (56000176P)	10
- Benoît Lutgen aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De betoging van de landbouwers" (56000178P)	11	- Benoît Lutgen à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "La manifestation des agriculteurs" (56000178P)	10
- François De Smet aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "Het standpunt van België inzake het EU-Mercosur-vrijhandelsakkoord" (56000179P)	11	- François De Smet à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "La position de la Belgique au regard de l'accord de libre-échange UE-Mercosur" (56000179P)	11
- Leentje Grillaert aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De betoging van de landbouwers tegen het Mercosur-vrijhandelsakkoord" (56000188P)	11	- Leentje Grillaert à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "La manifestation des agriculteurs contre l'accord de libre-échange avec le Mercosur" (56000188P)	11
- Patrick Prévot aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw,	11	- Patrick Prévot à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture,	11

Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De woede van de landbouwers" (56000190P)

- Benoît Piedboeuf aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De betoging van de landbouwers" (56000193P)

- Steven Coenegrachts aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De Mercosur-onderhandelingen en de gevolgen voor de Belgische land- en tuinbouwers" (56000195P)

Sprekers: Rajae Maouane, Benoît Lutgen, François De Smet, Leentje Grillaert, Patrick Prévot, Benoît Piedboeuf, voorzitter van de MR-fractie, **Steven Coenegrachts, David Clarinval**, vice-eersteminister en minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing

Vraag van Charlotte Verkeyn aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "De relatie tussen de fiscus en ondernemers" (56000184P)

Sprekers: Charlotte Verkeyn, Vincent Van Peteghem, vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Coördinatie van de fraudebestrijding en de Nationale Loterij

Samengevoegde vragen van

- Aurore Tourneur aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De zorgwekkende stijging van het middellange en langdurige ziekteverzuim bij jonge werknemers" (56000177P)

- Irina De Knop aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De stijging van het aantal langdurig zieken" (56000180P)

- Kim De Witte aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "Het recordaantal langdurig zieken" (56000181P)

- Kristien Verbelen aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "Het recordaantal langdurig zieken" (56000183P)

- Nathalie Muylle aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De stijging van het aantal langdurig zieken" (56000187P)

- Axel Ronse aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De langdurig zieken" (56000191P)

Sprekers: Aurore Tourneur, Irina De Knop, Kim De Witte, Kristien Verbelen, Nathalie Muylle, voorzitter van de cd&v-fractie, **Axel Ronse, Frank Vandenbroucke**, vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Ontwikkelingssamenwerking en Grootstedenbeleid

Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "La colère des agriculteurs" (56000190P)

- Benoît Piedboeuf à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "La manifestation des agriculteurs" (56000193P)

- Steven Coenegrachts à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "Les négociations avec le Mercosur et les répercussions pour les agriculteurs et horticulteurs belges" (56000195P)

Orateurs: Rajae Maouane, Benoît Lutgen, François De Smet, Leentje Grillaert, Patrick Prévot, Benoît Piedboeuf, président du groupe MR, **Steven Coenegrachts, David Clarinval**, vice-premier ministre et ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME et de l'Agriculture, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique

Question de Charlotte Verkeyn à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "Les relations entre le fisc et les entrepreneurs" (56000184P)

Orateurs: Charlotte Verkeyn, Vincent Van Peteghem, vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Coordination de la lutte contre la fraude et de la Loterie Nationale

Questions jointes de

- Aurore Tourneur à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "L'augmentation inquiétante des absences de moyenne et de longue durée chez les jeunes travailleurs" (56000177P)

- Irina De Knop à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "La hausse du nombre de malades de longue durée" (56000180P)

- Kim De Witte à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Le nombre record de malades de longue durée" (56000181P)

- Kristien Verbelen à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Le nombre record de malades de longue durée" (56000183P)

- Nathalie Muylle à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "La hausse du nombre de malades de longue durée" (56000187P)

- Axel Ronse à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Les malades de longue durée" (56000191P)

Orateurs: Aurore Tourneur, Irina De Knop, Kim De Witte, Kristien Verbelen, Nathalie Muylle, présidente du groupe cd&v, **Axel Ronse, Frank Vandenbroucke**, vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargé de la Coopération au développement et de la Politique des Grandes Villes

Samengevoegde vragen van	28	Questions jointes de	28
- Jan Bertels aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "Wereldddiabetesdag" (56000185P)	28	- Jan Bertels à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "La Journée mondiale du diabète" (56000185P)	29
- Katleen Bury aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "Het nieuwe monitoringmodel voor diabetes" (56000718C)	28	- Katleen Bury à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Le nouveau modèle de monitoring du diabète" (56000718C)	29
<i>Sprekers: Jan Bertels, Katleen Bury, Frank Vandenbroucke</i> , vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Ontwikkelingssamenwerking en Grootstedenbeleid		<i>Orateurs: Jan Bertels, Katleen Bury, Frank Vandenbroucke</i> , vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargé de la Coopération au développement et de la Politique des Grandes Villes	
Vraag van Kjell Vander Elst aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De aanhoudende problematiek van lange wachttijden bij de paspoortcontrole op Brussels Airport" (56000182P)	31	Question de Kjell Vander Elst à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Renouveau démocratique) sur "Le problème persistant des longues files d'attente au contrôle des passeports à Brussels Airport" (56000182P)	31
<i>Sprekers: Kjell Vander Elst, Annelies Verlinden</i> , minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing		<i>Orateurs: Kjell Vander Elst, Annelies Verlinden</i> , ministre de l'Intérieur, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique	
Vraag van Matti Vandemaele aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De politiecontroles op alcohol en drugs achter het stuur" (56000192P)	33	Question de Matti Vandemaele à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Renouveau démocratique) sur "Les contrôles de police axés sur la conduite sous l'influence de l'alcool ou de drogues" (56000192P)	33
<i>Sprekers: Matti Vandemaele, Annelies Verlinden</i> , minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing		<i>Orateurs: Matti Vandemaele, Annelies Verlinden</i> , ministre de l'Intérieur, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique	
Vraag van Roberto D'Amico aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het brutoloonverlies van 3.859 euro dat de werknemers geleden hebben sinds 2020" (56000186P)	35	Question de Roberto D'Amico à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La perte de 3 859 euros de salaire brut depuis 2020 subie par les travailleurs" (56000186P)	35
<i>Sprekers: Roberto D'Amico, Karine Lalieux</i> , minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, belast met Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris		<i>Orateurs: Roberto D'Amico, Karine Lalieux</i> , ministre des Pensions et de l'Intégration sociale, chargée des Personnes handicapées, de la Lutte contre la pauvreté et de Beliris	
WETSONTWERP	37	PROJET DE LOI	37
Wetsontwerp houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 13 februari 2024 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap inzake de gecoördineerde gedeeltelijke tenuitvoerlegging van Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (digitaledienstenverordening) (288/1-3)	37	Projet de loi portant assentiment à l'accord de coopération du 13 février 2024 entre l'Etat fédéral, la Communauté flamande, la Communauté française et la Communauté germanophone relatif à l'exécution coordonnée partielle du règlement (UE) 2022/2065 du Parlement européen et du Conseil du 19 octobre 2022 relatif à un marché unique des services numériques et modifiant la directive 2000/31/CE (règlement sur les services numériques)) (288/1-3)	37
<i>Algemene bespreking</i>	37	<i>Discussion générale</i>	37
<i>Sprekers: Michael Freilich, Dieter Keuten, Ismaël Nuino, Mathieu Michel</i> , staatssecretaris voor Digitalisering, belast met Administratieve Vereenvoudiging, Privacy en		<i>Orateurs: Michael Freilich, Dieter Keuten, Ismaël Nuino, Mathieu Michel</i> , secrétaire d'État à la Digitalisation, chargé de la Simplification administrative, de la Protection	

de Regie der Gebouwen, toegevoegd aan de eerste minister		de la vie privée et de la Régie des Bâtiments, adjoint au premier ministre	
<i>Bespreking van de artikelen</i>	44	<i>Discussion des articles</i>	44
MEDEDELINGEN	45	COMMUNICATIONS	45
Federale Deontologische Commissie – Oproep tot kandidaten	45	Commission fédérale de déontologie – Appel à candidats	45
College van deskundigen belast met de controle op elektronische stelsystemen – Ingediende kandidaturen voor een mandaat van plaatsvervangend lid	46	Collège d'experts chargé du contrôle des systèmes de vote électronique – Candidatures introduites pour un mandat de membre suppléant	46
Inoverwegingnemen	46	Prises en considération	46
Urgentieverzoek <i>Sprekers: Éric Thiébaud</i> , voorzitter van de PS-fractie, Patrick Prévot , David Clarinval , vice-eersteminister en minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing, Georges-Louis Bouchez	47	Demande d'urgence <i>Orateurs: Éric Thiébaud</i> , président du groupe PS, Patrick Prévot , David Clarinval , vice-premier ministre et ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME et de l'Agriculture, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique, Georges-Louis Bouchez	47
Verzoek om advies van de Hoge Raad voor de Justitie	48	Demande d'avis du Conseil supérieur de la Justice	48
NAAMSTEMMING	49	VOTE NOMINATIF	49
Wetsontwerp houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 13 februari 2024 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap inzake de gecoördineerde gedeeltelijke tenuitvoerlegging van Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (digitaaldienstenverordening) (288/3)	49	Projet de loi portant assentiment à l'accord de coopération du 13 février 2024 entre l'Etat fédéral, la Communauté flamande, la Communauté française, la Communauté germanophone relatif à l'exécution coordonnée partielle du règlement (UE) 2022/2065 du Parlement européen et du Conseil du 19 octobre 2022 relatif à un marché unique des services numériques et modifiant la directive 2000/31/CE (règlement sur les services numériques) (nouvel intitulé) (288/3)	49
Goedkeuring van de agenda	49	Adoption de l'ordre du jour	49
DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN	51	DÉTAIL DES VOTES NOMINATIFS	51
<i>De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 56 PLEN 012 bijlage.</i>		<i>L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 56 PLEN 012 annexe.</i>	

Plenumvergadering

van

DONDERDAG 14 NOVEMBER 2024

Namiddag

Séance plénière

du

JEUDI 14 NOVEMBRE 2024

Après-midi

De vergadering wordt geopend om 14.17 uur en voorgezeten door de heer Peter De Roover, voorzitter.
La séance est ouverte à 14 h 17 et présidée par M. Peter De Roover, président.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kunt die terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan. Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Alexander De Croo, David Clarinval.

01 Agenda**01 Ordre du jour**

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 13 november 2024 hebt u een gewijzigde agenda voor de vergadering van vandaag ontvangen.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 13 novembre 2024, vous avez reçu un ordre du jour modifié pour la séance d'aujourd'hui.

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)
Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)

Bijgevolg is de agenda aangenomen.
En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

Mondelinge vragen**Questions orales**

Ik heb nog een kleine wijziging doorgevoerd. Er is namelijk een vraag aan minister Vandenbroucke toegevoegd. Die vraag werd ingediend binnen de termijn.

02 Samengevoegde vragen van

- Anja Vanrobaeys aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De werking van de taskforce n.a.v. de aangekondigde sluiting van Audi" (56000174P)
- Khalil Aouasti aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De sluiting van Audi" (56000194P)
- Robin Tonnaeu aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het overleg bij Audi Brussel" (56000197P)
- Axel Ronse aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De sluiting van Audi Vorst" (56000196P)

02 Questions jointes de

- **Anja Vanrobaeys à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le fonctionnement de la task force relative à la fermeture annoncée d'Audi" (56000174P)**
- **Khalil Aouasti à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La fermeture d'Audi" (56000194P)**
- **Robin Tonniau à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La concertation chez Audi Bruxelles" (56000197P)**
- **Axel Ronse à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La fermeture d'Audi Forest" (56000196P)**

02.01 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Collega's, ze hebben alles gegeven. Ze hebben loon ingeleverd, ze hebben uren geflexibiliseerd en ze hebben zich omgeschoold. Ze krijgen daarvoor echter niets terug. De werknemers van Audi worden aan de kant geschoven. Nu de ontknoping nadert, wordt het extra zuur. De directie van Audi wil immers enkel het minimum geven aan werknemers die alles hebben gegeven, om daarna zo snel mogelijk hun biezen te pakken. Dat is onaanvaardbaar.

Collega's, welke lessen trekken wij hieruit? Voor socialisten is het helder. De werknemers van Audi en hun toeleveranciers verdienen de beste bescherming. Ze verdienen niet alleen de letter van de wet-Renault, maar ook de geest, en een sterke overheid, die tussenkomt wanneer het lastig wordt.

Mijnheer de premier, het is goed dat u hier vandaag bent. In de commissie was u namelijk al even afwezig als de directie van Audi. Dat is jammer. We hadden gisteren immers een debat en daar werden de lessen getrokken uit deze situatie door VOKA en uw partij. Die lessen waren dat er meer flexibiliteit moet zijn, dat er meer druk moet zijn op arbeiders die elke dag keihard werken en dat het voorbeeld moet worden gevolgd van andere landen die hun arbeiders de grond in duwen.

Wie hier denkt te kunnen concurreren met een *race to the bottom* heeft het mis. Dat gebeurt niet met ons. Hervormingen moeten dienen om gewone, werkende mensen te beschermen, niet de grote multinationals.

Mijnheer de premier, ik heb slechts één vraag voor u. Wat hebt u de afgelopen maanden gedaan om te tonen dat u het serieus meent met het personeel van Audi? De resultaten zijn er immers niet.

02.02 Khalil Aouasti (PS): Monsieur le président, la semaine passée, les collègues considéraient qu'il n'y avait aucune urgence à mettre en place une commission d'enquête qui nous permettrait enfin d'examiner la manière dont les offres de reprise d'Audi ont été traitées par la direction. On nous indiquait qu'il fallait laisser la direction travailler et ne pas perturber le processus. Avec quel résultat? À peine quelques jours plus tard, à savoir ce mardi, la direction d'Audi nous a annoncé qu'elle abandonnait purement et simplement toute recherche de repreneur. L'annonce est donc officielle: il s'agit d'une fermeture sans repreneur, laissant plusieurs milliers de travailleuses et de travailleurs sur le carreau.

Monsieur le premier ministre, les exemples de violence économique se multiplient ces dernières années. Licenciements collectifs, franchises, délocalisations, sous-traitances en cascade, ces modes de gestion n'ont qu'un seul objectif: le profit. Aujourd'hui, cette violence économique se double d'une opacité totale puisqu'Audi refuse de venir s'expliquer au Parlement; Audi refuse de répondre à nos questions, sauf à en imposer le cadre; Audi refuse de fournir les critères de refus aux partenaires sociaux et aux autorités; Audi refuse d'inclure les sous-

02.01 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Les travailleurs d'Audi ont accepté une réduction salariale, ils se sont recyclés et ils étaient disposés à faire preuve de davantage de flexibilité, mais aujourd'hui, ils sont pourtant mis sur la touche. De surcroît, Audi n'entend leur donner que le minimum. Pour nous, il convient de respecter non seulement la lettre, mais également l'esprit de la loi Renault.

Le Voka et l'Open Vld voient dans cette débâcle une occasion d'accroître encore la flexibilité et la pression sur les travailleurs, mais les socialistes n'accepteront jamais une telle manière de procéder. Nous souhaitons mener des réformes visant à protéger les travailleurs, nous refusons tout nivellement vers le bas en faveur des multinationales.

Qu'avez-vous fait ces derniers mois pour montrer que vous avez à cœur de défendre les intérêts du personnel d'Audi?

02.02 Khalil Aouasti (PS): Afgelopen donderdag vond men nog dat er geen haast bij was om een onderzoekscommissie voor de behandeling van de overnamebiedingen voor Audi op te richten. Dinsdag kondigde de directie evenwel aan dat de zoektocht naar een overnemer stopgezet werd en dat de fabriek gesloten wordt, waardoor duizenden werknemers aan hun lot overgelaten worden.

Er worden steeds meer rücksichtslose economische beslissingen genomen uit winstbejag. Audi weigert bovendien tekst en uitleg te geven in het Parlement, de weigeringscriteria aan de sociale partners mee te delen en de toeleveranciers op

traitants dans son plan social. Autant dire, monsieur le premier ministre, qu'Audi témoigne d'un mépris total pour les travailleuses et les travailleurs, pour notre économie et, plus grave encore, pour nos institutions.

Alors, après avoir broyé des milliers de travailleurs et absorbé des millions d'aide publique; après avoir fait croire que la production serait prolongée jusqu'en 2027; après avoir fait croire que des scénarios alternatifs étaient sur la table; après avoir fait croire qu'elle étudiait sérieusement des offres de repreneurs, la direction d'Audi ferme l'usine sans même fournir d'explication.

Monsieur le premier ministre, où en est la *task force* que vous avez mise sur pied? Pourquoi ne s'est-elle plus réunie? Quand va-t-elle se réunir? Quel contacts avez-vous avec la direction d'Audi? Comment pouvez-vous – comment peut-on – encore tolérer cette attitude?

02.03 Robin Tonniau (PVDA-PTB): Mijnheer de premier, deze week hebben we vernomen dat de laatste kandidaat-overnemer van de site van Audi Vorst heeft afgehaakt. De zoektocht geleid door de directie van Audi is compleet intransparant verlopen, zonder actieve opvolging. Daarom vermoed ik dat Audi ons van het begin af aan om de tuin heeft geleid. Men had nooit de intentie een overnemer of een nieuw project voor de site van Audi Vorst te vinden. Waarom zou Audi zijn beste en modernste fabriek verkopen aan de concurrentie?

Vier maanden geleden maakt Audi zijn herstructureringsplannen bekend. Daarna volgden vier maanden van angst en onzekerheid voor de werknemers van Audi en alle toeleveringsbedrijven. Zij vragen de regering al vier maanden om in te grijpen, om mee te zoeken naar een overnemer of om op zoek te gaan naar een nieuw industrieel project. Wat heeft de regering echter gedaan? Helemaal niets. Ze geeft de macht aan Audi om te beslissen over de toekomst van de duizenden werknemers van Audi Brussel en van de industriële site.

Ik wil mijn solidariteit betuigen aan de werknemers van Audi Brussel en de toeleveringsbedrijven, maar ook aan de délégués. Het geweld waarmee die laatsten gisteren werden geconfronteerd, kunnen we niet aanvaarden. De werknemers verdienen het respect van het management.

In september kwamen tienduizenden werknemers op straat om de regering te vragen werk te maken van een industriële strategie. Mijnheer de premier, wanneer gaat u er eindelijk aan beginnen?

02.04 Axel Ronse (N-VA): Premier, ik denk in naam van alle collega's te spreken wanneer ik zeg dat we heel intens meeleven met de 3.000 werknemers in Audi Vorst en met de meer dan 3.000 werknemers bij de toeleveranciers. Die mensen verdienen al ons respect. Een paar jaar geleden waren zij nog carrossier. Ondertussen zijn ze omgeschoold tot producent van autobatterijen in een van de meest innova-

te nemen in het sociaal plan. Wat een totaal gebrek aan respect voor de werknemers en onze instellingen!

Na de werknemers te hebben vermorzeld, miljoenen euro's aan staatssteun te hebben opgeslokt, de indruk te hebben gewekt dat de fabriek tot in 2027 zou blijven draaien, dat er alternatieve scenario's waren en dat overnamebiedingen onder de loep genomen werden, sluit Audi de fabriek zonder nadere toelichting.

Waarom is de taskforce die opgericht werd niet meer bijeengekomen? Wanneer zal hij bijeenkomen? Welke contacten hebt u met Audi? Hoe kunt u die houding tolereren?

02.03 Robin Tonniau (PVDA-PTB): Le dernier candidat-repreneur du site d'Audi Forest s'est désisté cette semaine. Nous soupçonnons toutefois Audi de n'avoir en réalité jamais eu l'intention de trouver un repreneur pour le site. Pourquoi l'entreprise vendrait-elle à un concurrent son usine la plus moderne?

Depuis qu'Audi a communiqué ses plans de restructuration voici quatre mois, les travailleurs d'Audi ainsi que les sous-traitants exhortent le gouvernement à se mettre lui aussi en quête d'un repreneur ou d'un nouveau projet industriel, mais le gouvernement est resté les bras croisés. Quand proposerez-vous enfin une nouvelle stratégie industrielle?

02.04 Axel Ronse (N-VA): Nous sommes de tout cœur avec les travailleurs d'Audi et de ses fournisseurs. Ils se sont reconvertis pour pouvoir travailler dans l'une des usines les plus innovantes d'Europe occidentale, où ils ont créé

tieve plants in West-Europa. Zij hebben heel veel waarde aan de productie toegevoegd.

Ik ben steeds terughoudend als ik een vraag stel in lopende zaken. In dezen kunnen we echter wel drie vragen stellen.

Allereerst roep ik op om erop toe te zien dat de rechten van de betrokken werknemers worden erkend en gerespecteerd bij de uitwerking van het sociaal plan. Ze moeten de juiste premies krijgen en correct worden behandeld. We hebben redenen om ervan uit te gaan dat die directie niet altijd even correct handelt. Ik druk me dan nog zacht uit.

Een tweede punt, gisteren is er tijdens een discussie in het Vlaams Parlement gesteld dat we nog steeds met een zeer krappe arbeidsmarkt kampen. Heel veel van die werknemers zijn ontzettend gewild op onze arbeidsmarkt. Laten we die mensen dan ook niet in een vergeetput gooien, laten we geen SWT toepassen. Met de regionale diensten voor de arbeidsmarkt, zoals de VDAB, zouden we zo snel mogelijk moeten nagaan hoe we die werknemers kunnen herscholen en naar ander werk leiden.

Er is nog een derde punt. Bestaat er nog enige kans, zelfs maar een waterkansje, dat er voor die site een overnemer of een andere activiteit kan worden gevonden? We moeten die vraag uitspreken blijven stellen en die piste steeds blijven onderzoeken.

02.05 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer de voorzitter, collega's, we leven allemaal mee met de duizenden werknemers van Audi in Brussel en de toeleveranciers. Het gaat om mensen die hoogopgeleid zijn en die jarenlang hebben gewerkt in een van de meest performante fabrieken van ons land op het gebied van elektrische voertuigen. De verschillende overheden in ons land hebben daar ook in geïnvesteerd, opdat zij opleidingssteun zouden kunnen krijgen.

Depuis son entrée en fonction, ce gouvernement est resté en contact avec Audi, avec laquelle il a signé une lettre d'intention (LOI) en 2020 en rapport avec des exercices d'accompagnement et d'entraînement.

Zodra we in februari 2024 wisten dat er slecht nieuws op komst was, hebben wij onmiddellijk contact opgenomen met de directie van Audi. Ik heb ook contact gehad met de CEO van Audi AG om met hem te bekijken hoe we ervoor konden zorgen dat de mogelijkheden, de talenten en de werkracht waarover we hier beschikken, zo goed mogelijk zouden worden gevaloriseerd. Men heeft toen gezegd dat we een LOI moesten opstellen. We hebben dat samen met de deelstaten gedaan in juni, nog voor de verkiezingen.

À ce moment-là, nous avons malheureusement constaté que les choses s'accéléraient et qu'Audi et Volkswagen se trouvaient dans une situation assez difficile, puisque leurs usines fermaient ici, mais également en Allemagne.

Sindsdien is de taskforce meerdere malen samen geweest, op 16 juli, op 9 oktober, steeds om te spreken met de directie en de vakbonden.

Er zijn twee doelstellingen. De eerste doelstelling was om te zorgen

une très grande valeur ajoutée.

Même en période d'affaires courantes, le gouvernement doit veiller à ce que les droits des travailleurs concernés soient respectés dans le plan social. Par ailleurs, nous demandons que ces travailleurs, très convoités sur un marché de l'emploi actuellement en pénurie de main-d'oeuvre, puissent bénéficier d'un recyclage et d'un accompagnement vers un autre emploi. Y a-t-il encore une petite chance de trouver un repreneur ou un autre projet pour le site de Forest?

02.05 **Alexander De Croo**, premier ministre: Nous éprouvons tous de la compassion pour les milliers de travailleurs hautement qualifiés de l'une des usines de fabrication de véhicules électriques les plus performantes. Les différentes autorités y ont également investi.

Sinds haar aantreden staat deze regering in contact met Audi. In 2020 ondertekende ze een letter of intent.

Lorsque nous avons appris, en février 2024, qu'une mauvaise nouvelle s'annonçait, nous avons immédiatement pris contact avec la direction et au mois de juin, nous avons élaboré une lettre d'intention avec les entités fédérées.

Audi en Volkswagen verkeerden toen in woelig water: niet alleen in België, maar ook in Duitsland werden er fabrieken gesloten.

La *task force* s'est réunie les 16 juillet et 9 octobre afin de discuter avec la direction et les syndicats. Le premier objectif est

voor een correct sociaal plan. Inderdaad, het is onze verantwoordelijkheid en de verantwoordelijkheid van de minister van Werk om erop toe te zien dat de wet-Renault en de andere regels in ons land correct worden nageleefd en dat we door het afsluiten van een sociaal plan de mensen de sociale bescherming kunnen geven waarop ze recht hebben.

Ik betreur dat dit de voorbije dagen op een steeds grimmigere manier is verlopen. Het is een inspanning van beide kanten, de vakbond en de directie, om ervoor te zorgen dat de onderhandelingen op een correcte manier kunnen verlopen. De wetgeving in ons land is duidelijk. De wetgeving moet worden gerespecteerd.

Le deuxième élément important, c'est qu'outre les travailleurs d'Audi et les sous-traitants, nous n'oublions pas non plus le site. C'est un site industriel qui a un potentiel. S'il s'avère qu'il n'y a pas de repreneur, nous devons analyser de quelle manière conserver un avenir industriel pour ce site à Bruxelles.

Het is mijn bedoeling om de taskforce zo snel mogelijk opnieuw samen te roepen. Belangrijke spelers hierin zijn de deelstaten, want economische reconversie is een bevoegdheid van de deelstaten. Vooral het Brusselse Gewest zal de leiding moeten nemen, maar ik reken natuurlijk ook op het Waalse Gewest en het Vlaamse Gewest. Er moet worden bekeken op welke manier we daar industriële activiteit kunnen behouden. We moeten dat doen samen met de directie van Audi. Trouwens, op de taskforcevergaderingen van juni en oktober heb ik de directie steeds gezegd dat het normaal is dat de verantwoordelijkheid om een overnemer te vinden bij Audi ligt, maar dat wij op een bepaald moment samen aan tafel zouden gaan zitten om te bekijken hoe een industriële toekomst voor de site kan worden voorzien. Ik ben van plan om zo snel mogelijk die taskforce samen te roepen.

Men zegt hier nu dat deze regering niet aan de kant van de werknemers van Audi gestaan heeft. Dat is onjuist. Deze regering heeft vanaf het begin aan hun kant gestaan. Zodra wij het slechte nieuws hoorden, hebben we er alles aan gedaan om ervoor te zorgen dat zij hun kansen maximaal zouden kunnen verdedigen. Men staat hier echter tegenover een ongeziene situatie in de Europese automobiemarkt, met overal sluitingen van fabrieken, met een heel andere vraag naar voertuigen. Audi Brussel is daarvan vandaag het slachtoffer. Dat wil echter niet zeggen dat er geen industriële toekomst is.

Mijnheer Ronse, u geeft het aan, er is nog steeds krapte op de arbeidsmarkt. We zullen samen met de VDAB en de andere diensten alles op alles moeten zetten om die mensen om te scholen, om ervoor te zorgen dat ze naast het sociaal akkoord, waarop ze recht hebben, ook de kans krijgen om opnieuw aan de slag te gaan. Dat is een verantwoordelijkheid voor iedereen. Ook moeten we ervoor zorgen dat er in Brussel industriële activiteit op die site kan blijven. Ik ga de komende dagen een taskforce samenroepen om dat samen met de deelstaten te doen.

d'aboutir à un plan social valable. Le gouvernement doit veiller au respect scrupuleux de la loi Renault et des autres règles en vigueur dans notre pays ainsi qu'à l'octroi de la protection sociale à laquelle les travailleurs ont droit. Je déplore que, ces derniers jours, ces questions ont été traitées dans une ambiance de plus en plus délétère. Les syndicats et la direction doivent redoubler d'efforts pour faire en sorte que les négociations se déroulent bien. Il convient de respecter la législation.

We zoeken ook een nieuwe bestemming voor het industrieterrein, dat potentieel heeft. Als er geen overnemer gevonden wordt, zullen we onderzoeken hoe er op die Brusselse site in de toekomst nog industriële activiteiten ontplooid kunnen worden.

Je souhaite réunir dans les meilleurs délais la *task force* et les entités fédérées, qui sont compétentes pour la reconversion économique. C'est surtout la Région de Bruxelles-Capitale qui devra prendre les rênes. À un moment donné, il conviendra d'examiner avec la direction comment nous pouvons maintenir l'activité industrielle sur le site. Il est faux de dire que le gouvernement en fonction n'a pas été aux côtés des travailleurs. Dès que nous avons appris la mauvaise nouvelle, nous avons fait tout ce qui était en notre pouvoir pour faire en sorte qu'ils puissent défendre leurs chances au maximum. Le marché automobile européen vit une situation sans précédent, avec des fermetures d'usines un peu partout et un bouleversement de la demande automobile. Audi Brussels en est victime, mais cela ne signifie pas la mort de tout avenir industriel.

Le marché de l'emploi fait toujours face à une pénurie de main-d'œuvre. Toutes les instances compétentes devront faire le maximum afin de reconverter ces travail-

02.06 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Wij hopen alleszins dat de komende taskforce meer succes heeft dan de voorbije. Ook gisteren in het Vlaams Parlement werd gezegd dat het geld dat aan Audi werd gegeven voor opleidingen, teruggevorderd kan worden. Dat kan in financieel opzicht, maar het kan ook onder de vorm van die site. Dat laatste is belangrijk, want op die site worden de groene auto's van de toekomst gebouwd.

Wat is de oorzaak? In Europa hebben we veel te lang gedaan alsof we gewoon maar verder konden borrelen, terwijl we vandaag weggeconcentreerd worden door overgesubsidieerde Chinese wagens. Dat krijgen men als men vandaag een spel speelt met de regels van morgen. De wereld verandert, er worden muren opgetrokken, er wordt vals gespeeld. Dat is allemaal ten koste van gewone, werkende mensen.

Om die reden is het hoog tijd voor een sterk Europa, maar ook voor een federale regering, weliswaar een federale regering die rechtvaardige hervormingen doorvoert, zodat iedereen erop kan vooruitgaan.

02.07 Khalil Aouasti (PS): Monsieur le premier ministre, je pense qu'il faut cesser d'être conciliant et cesser d'attendre que ces grands groupes respectent les règles du jeu car ils ne respectent que leurs actionnaires et ne raisonnent qu'en dividendes.

Pour l'avenir du site, il faut désormais contraindre la direction d'Audi à venir s'expliquer, que ce soit à la *task force* ou ici, au Parlement. Audi est redevable de millions d'euros; elle est également redevable socialement face à ses travailleuses et travailleurs.

Au-delà de la *task force*, je soumettrai à la commission de l'Économie, la semaine prochaine, la demande de tenir cette commission d'enquête le plus rapidement possible. Et j'espère que toutes celles et ceux, de tous les bancs – puisque j'entends aujourd'hui que même la N-VA s'inquiète du sort des plus de 3 000 travailleuses et travailleurs – qui s'offusquent de l'attitude d'Audi voteront notre texte pour qu'enfin toute la transparence soit faite dans ce Parlement.

02.08 Robin Tonniau (PVDA-PTB): Mijnheer de eerste minister, vandaag gaat het niet meer louter over Audi en zelfs niet over de automobielsector, maar over de hele maakindustrie. Die verkeert in crisis.

De onderbenutting van de productiecapaciteit in de chemiesector is bijvoorbeeld historisch. Die is eigenlijk onhoudbaar. Agfa-Gevaert kondigt vandaag een ontslagronde aan waarbij 530 jobs worden vernietigd; een mokerslag voor onze Belgische economie. De investeringen voor groen staal bij ArcelorMittal, het vroegere Sidmar, zijn nog altijd niet toegekend aan de site in Gent. Wat we wel al weten, is dat ArcelorMittal ondertussen bekijkt hoe het zijn investeringen buiten Europa kan doen, waar de energiekosten vele malen lager zijn, om dan nadien die

leurs, de sorte qu'en plus de l'accord social auquel ils ont droit, ils aient également la possibilité de retravailler. Il faut maintenir une activité industrielle sur le site.

02.06 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Espérons que la *task force* à venir soit davantage couronnée de succès. Les moyens financiers qui ont été fournis à Audi pour des formations peuvent faire l'objet d'un recouvrement sur le plan financier, mais également sous la forme de ce site où les voitures vertes de l'avenir sont construites. Nous sommes évincés par la concurrence de voitures chinoises qui bénéficient de subventions disproportionnées. Les simples travailleurs font les frais de ces tricheries. Il est urgent de disposer d'une Europe forte et d'un gouvernement fédéral qui mène des réformes justes permettant à tout un chacun de progresser.

02.07 Khalil Aouasti (PS): We mogen ons niet langer inschikkelijk opstellen en verwachten dat die grote groepen de spelregels respecteren. Ze respecteren alleen hun aandeelhouders! Om de site een toekomst te geven moet men de directie van Audi ertoe dwingen verantwoording af te leggen aan de taskforce of aan het Parlement.

Ik zal in de commissie voor Economie het verzoek indienen om zo snel mogelijk zo een onderzoekscommissie van start te laten gaan.

02.08 Robin Tonniau (PVDA-PTB): Ce n'est pas seulement le secteur automobile, mais toute l'industrie manufacturière qui est en crise. En fait, la sous-utilisation de la capacité de production dans l'industrie chimique est intenable. Aujourd'hui, Agfa-Gevaert a annoncé une vague de licenciements. Le producteur d'acier ArcelorMittal étudie la possibilité de réaliser ses investissements en dehors de l'Europe, dans des pays où les coûts

producten te importeren in Europa. ArcelorMittal maakte in de afgelopen drie jaar in Europa 10 miljard euro winst. Laten we die winst investeren in onze economie, in onze staalsector van de toekomst.

énergétiques sont beaucoup plus faibles. Cette entreprise a réalisé 10 milliards d'euros de bénéfices en Europe au cours des 3 dernières années. Investissons ces bénéfices dans notre secteur sidérurgique de l'avenir.

02.09 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer de eerste minister, heel West-Europa staat in brand. Heel onze maakindustrie staat in brand. Agfa-Gevaert is al genoemd. Er zijn echter ook kansen. We kunnen hier, zoals de collega's gevraagd hebben, commissievergaderingen en hoorzittingen organiseren, of wat dan ook, maar er is slechts één iets wat we echt kunnen doen, namelijk ons arbeidsrecht hervormen. Ons arbeidsrecht is ouder dan dit gebouw. Ons arbeidsrecht is ouder dan de optelsom van de leeftijden van iedereen die hier zit. Ons arbeidsrecht is het meest rigide van heel de wereld, op Noord-Korea en Venezuela na. Daar ligt het kalf gebonden. Wat wij moeten doen, is zo snel mogelijk de formateursnota in de praktijk omzetten, want dat is het lichtpunt om uit de crisis te geraken.

02.09 Axel Ronse (N-VA): L'industrie manufacturière d'Europe occidentale est à feu et à sang, mais des opportunités se présentent également. Tout ce que nous pouvons et devons vraiment faire, c'est réformer notre droit du travail, qui est obsolète et rigide. Nous pouvons le faire en mettant en œuvre la note du formateur le plus rapidement possible. Et si cela ne s'avère pas possible, le Parlement devra prendre lui-même les initiatives nécessaires à cet effet.

Als dat niet lukt, dan moeten wij hier, in plaats van academici uit te nodigen en hoorzittingen te organiseren, zelf aan het werk gaan, zoals mijn collega Charlotte Verkeyn, die gisteren een mijlpaal heeft bereikt inzake de hervorming van de btw op sloop. Laten we aan de slag gaan en het arbeidsrecht (...)

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Vraag van Barbara Pas aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Geweld en intimidatie tegen rechtse politici" (56000175P)

03 Question de Barbara Pas à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les violences et intimidations dont sont victimes des politiciens de droite" (56000175P)

03.01 Barbara Pas (VB): Mijnheer de eerste minister, toen gisteravond de heer Bardella, de voorzitter van het Rassemblement National, zijn nieuwe boek wou voorstellen in de Wetstraat, tegenover uw ambtswoning, werd hij belaagd. Ook de aanwezige ordediensten werden bekogeld. Nog geen kilometer verderop werd door diezelfde meute het partijhoofdkwartier van de grootste oppositiepartij in dit land aangevallen. Hallucinante beelden van agressie, brutaal geweld en vernielingen waren het. Een medewerker van een bedrijf in dat gebouw werd fysiek aangevallen. De linkse betogers hebben zelfs gepoogd om brand te stichten, terwijl er mensen wonen in dat gebouw.

03.01 Barbara Pas (VB): Hier soir, M. Bardella a été attaqué lorsqu'il a voulu présenter son nouveau livre en face de votre résidence officielle. Les services d'ordre ont été caillassés. À moins d'un kilomètre de là, la meute de manifestants a pris d'assaut le siège central du plus grand parti de ce pays. Un collaborateur d'une entreprise établie dans ce bâtiment a été agressé et les manifestants ont tenté d'incendier ce bâtiment qui est habité. Ces violences sont le fait de la gauche. De même, des personnes qui souhaitent simplement s'entretenir avec des élus du Vlaams Belang à Izegem alors que ceux-ci étaient occupés à former une coalition ont été victimes d'intimidations ainsi que de menaces de licenciement et de violences. Ces violences montrent clairement de quel côté de

Dat geweld en dreigen met geweld komt uit linkse hoek. Herinner u het geweld tegen de boekvoorstellingen van Vlaams Belangpolitici. Aan Pim Fortuyn kunt u het niet meer vragen, maar vraag het aan Thierry Baudet, die werd aangevallen toen hij in Gent wou komen spreken. Of vraag het aan de mensen die in Izegem nog maar wilden praten met Vlaams Belangverkozenen om een coalitie te vormen. Ook zij kregen te maken met intimidatie en met bedreigingen met ontslag en geweld. Op die manier heeft links daar het democratisch proces helemaal van tafel geveegd. Het is ondertussen voor iedereen duidelijk waar de antidemocraten echt zitten.

Mijnheer de eerste minister, hebt u van burgemeester Kir al verontschuldigen gekregen voor zijn laffe stilzitten? Zal uw regering ervoor zorgen dat de politie en het parket hun werk kunnen doen, zodat deze geweldenaars echt worden gestraft? Zult u extreemlinks extra laten screenen? Kunt u me uitleggen waarom ik van nog geen enkel lid van uw regering een afkeurend woord over dit geweld heb mogen vernemen?

l'échiquier politique se trouvent les antidémocrates.

Avez-vous déjà reçu des excuses de la part du bourgmestre de Saint-Josse, Emir Kir, pour son immobilisme lâche? Le gouvernement permettra-t-il à la police et au parquet de faire leur travail afin que ces auteurs de troubles soient vraiment punis? Allez-vous soumettre l'extrême gauche à des contrôles supplémentaires? Pourquoi aucun membre de votre gouvernement n'a-t-il encore exprimé sa désapprobation au sujet de ces violences?

03.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mevrouw Pas, het is zeer terecht dat u die vraag stelt. In een democratie zijn de meningen vrij en is men ook vrij om die meningen te verkondigen, of dat nu in een boek of een toespraak is.

03.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: Toute démocratie digne de ce nom doit autoriser chacun à s'exprimer librement, et l'on est également libre d'exprimer ses opinions, que ce soit dans un livre ou un discours, tant que cette liberté d'expression s'inscrit dans le cadre de la loi.

Er is gisteren inderdaad een evenement georganiseerd in het Hongaars Huis. Zolang het binnen de grenzen van de wet ligt, mag men daar verkondigen wat men wil. Er was ook een tegenbetoging. Zo'n tegenbetoging moet ook kunnen. Trouwens, de politie van Brussel heeft ervoor gezorgd dat die tegenbetoging plaatsvond op die plaats zelf, zonder dat er geweld zou zijn. Dat is normaal. Mensen willen hun afkeuring uiten ten opzichte van een evenement. Dat moet kunnen. Als dat zonder geweld gebeurt, moet dat kunnen. Dat soort samenleving moeten wij zijn.

Hier soir, un événement s'est tenu à la Maison de Hongrie. Une contre-manifestation a également été organisée. Il doit être permis d'exprimer sa désapprobation, de manière non violente, à l'égard d'un événement. En revanche, ce qui s'est passé par la suite est inadmissible. Il est totalement inacceptable de recourir au vandalisme et à l'intimidation contre quelque personne et quelque bâtiment que ce soit, d'autant plus que ces actes visaient un parti politique ou des personnalités politiques. Nous devons exprimer notre désaccord par la parole, sans violence. Ces dernières semaines, nous avons toutefois constaté à différents endroits que cela n'est pas toujours le cas. Dans une démocratie, si des choix ont été effectués dans les limites de la loi, nous devons être suffisamment adultes pour les respecter.

Wat daarna gebeurde, is echter totaal onaanvaardbaar. Vandalisme tegen om het even welke persoon, tegen om het even welk gebouw, is totaal onaanvaardbaar. Wat daar gebeurd is, het vandalisme, de intimidatie die daar plaatsgevonden heeft, verwerp ik met klem. Ik doe dat des te meer omdat het tegen een politieke partij of tegen politici gebeurde. Hoezeer we ook van mening kunnen verschillen, we moeten van mening verschillen in woorden, zonder geweld, zonder vandalisme en zonder intimidatie. We hebben de voorbije weken op meerdere plaatsen gezien dat dat echter niet altijd kan. Als er democratische keuzes gemaakt worden, moeten die kunnen worden gerespecteerd. Hoezeer we het soms ook oneens zijn met die keuzes. Als die keuzes binnen de grenzen van de wet hebben plaatsgevonden, moeten we volwassen genoeg zijn om dat in een democratie te laten gebeuren.

Geweld zoals gisteren, intimidatie van politici zoals we gezien hebben in andere steden de voorbije weken, is onaanvaardbaar en totaal verwerpelijk.

03.03 **Barbara Pas** (VB): Dank voor uw reactie.

Het is veelzeggend dat ik hier, als enige, in het Parlement u moet on-

03.03 **Barbara Pas** (VB): Le fait que je doive – à moi seule – vous interroger dans cet hémicycle pour

dervragen om eindelijk een afkeurende reactie te krijgen van de traditionele partijen over dit geweld tegen rechtse politici. Die geweldenaars moeten inderdaad opgespoord en gestraft worden. Als aan dit geweld immers geen halt wordt toegeroepen, zullen er vroeg of laat doden vallen. Dan dragen zij die altijd opnieuw politieke tegenstanders gratis uitmaken voor nazi's en fascistten, allemaal een loodzware verantwoordelijkheid. Zij creëren immers een sfeertje met die gratuite uitlatingen, met dat aanzetten tot aanvallen zoals gisteravond in Brussel.

Beste collega's, geweld mag nooit aanvaardbaar zijn; ook niet tegen rechtse politici!

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

04 Question de Denis Ducarme à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'image de la Belgique après la délocalisation des matches de football Israël-Belgique" (56000189P)

04 Vraag van Denis Ducarme aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het imago van België na de verplaatsing van de voetbalwedstrijden Israël-België" (56000189P)

04.01 Denis Ducarme (MR): Monsieur le premier ministre, je sais que vous êtes amateur de sport et de grandes compétitions sportives. On sait combien nos politiques de sport sont étroitement liées aux politiques de santé publique, ce qui est évidemment important.

Il ne vous aura pas échappé qu'un match de Nations League s'organise ce soir en France. En effet, la France, après l'Italie, reçoit Israël dans cette grande compétition footballistique.

Vous vous souviendrez que la Belgique avait choisi de ne pas organiser ce match contre Israël le 6 septembre, sous l'impulsion du bourgmestre socialiste de Bruxelles. Il avait décidé de ne pas laisser se dérouler ce match au stade Roi Baudouin, sans doute en partie pour des raisons idéologiques.

Nous ne sommes certes pas le seul pays qui refuse d'organiser ce type de match de football ou de grandes compétitions sportives, il y a la Syrie et l'Ukraine. Mais si ces compétitions sportives ne sont pas organisées dans ces pays, c'est pour d'autres raisons. Si nous n'avons pas organisé ce match, c'est parce que nous avons peur, parce que la Belgique a peur. Elle a peur de se mesurer à l'antisémitisme et aux violences antisémites.

Monsieur le premier ministre, allez-vous regarder ce match de football? Comme moi, allez-vous féliciter la France d'avoir organisé ce match de football? Si tous les pays européens faisaient comme nous, ce serait la victoire de l'antisémitisme.

04.02 Alexander De Croo, premier ministre: Monsieur Ducarme, je regrette que ce match n'ait pas pu avoir lieu sur le sol belge. La Fédération de football belge m'a contacté avant ce match et m'a expliqué qu'elle avait eu des difficultés pour l'organiser. En effet, à ce moment-

obtenir enfin une réaction désapprobatrice des partis traditionnels en dit long. S'il n'est pas mis fin à cette violence, elle finira tôt ou tard par faire des morts. Et là, ce seront celles et ceux qui ne cessent de traiter gratuitement leurs adversaires politiques de nazis et de fascistes qui porteront tous une responsabilité accablante. La violence ne peut jamais être tolérée, même à l'égard de politiciens de droite.

04.01 Denis Ducarme (MR): Ons sportbeleid en ons beleid inzake volksgezondheid zijn nauw met elkaar verbonden.

Vanavond vindt er in Frankrijk een wedstrijd van de Nations League plaats tegen uitploeg Israël.

Op 6 september heeft ons land ervoor gekozen om die wedstrijd niet te organiseren en de Israëlische ploeg dus niet te ontvangen. Dat is gebeurd onder impuls van de socialistische burgemeester van Brussel.

Ook Syrië en Oekraïne weigeren om dergelijke wedstrijden te organiseren, maar dan om andere redenen.

Ons land is bang om de maat te nemen van het antisemitisme en het daardoor ingegeven geweld.

Zult u naar de wedstrijd kijken? Zult u net als ik Frankrijk feliciteren met de organisatie ervan? Als alle Europese landen ons voorbeeld zouden volgen, dan wint het antisemitisme...

04.02 Eerste minister Alexander De Croo: Ik betreur dat deze voetbalwedstrijd niet op het Belgische grondgebied kon plaatsvinden. De

là déjà, les autorités d'Anvers et de Charleroi avaient dit qu'elles n'étaient pas prêtes à organiser un tel match sur leur sol – ce sont les bourgmestres qui sont responsables de la sécurité sur leur sol.

Bruxelles avait également pris la décision de ne pas l'organiser. Je me suis adressé à la Fédération belge car je trouve que de tels matches doivent pouvoir avoir lieu en Belgique, peut-être même à huis clos.

Suite à cela, j'ai eu des contacts avec le bourgmestre d'Ostende. Là non plus, ce n'était pas possible.

Finalement, j'ai pris contact avec mon collègue Oliver Paasch pour lui demander si c'était possible de le faire à Eupen, parce que la Fédération belge m'avait donné une liste de stades capables d'accueillir ce match. Une réunion a eu lieu entre la bourgmestre d'Eupen et les autorités, et la demande avait été formulée de pouvoir disposer d'assez de forces policières. La ministre de l'Intérieur a expliqué la manière dont elle aurait voulu gérer cet événement et la bourgmestre d'Eupen a décidé de refuser.

Je le regrette parce que je trouve que les matches de football ou d'autres événements sportifs doivent pouvoir se dérouler sans qu'il y ait un lien politique. Je trouve qu'il faut bien séparer les deux. J'ai déployé beaucoup d'efforts mais quand les bourgmestres refusent, je pense que c'est dommage (...)

match had bijvoorbeeld zonder toeschouwers gespeeld kunnen worden.

De Koninklijke Belgische Voetbalbond nam vooraf contact met me op om te wijzen op de problemen. Het stadsbestuur van Antwerpen, dat van Charleroi en tot slot ook dat van Brussel hebben geweigerd om de wedstrijd op hun grondgebied te organiseren. Ik heb vervolgens contact opgenomen met de burgemeester van Oostende, die dit evenement evenmin in zijn gemeente wilde organiseren. Ik heb Oliver Paasch gevraagd of Eupen een optie was. Er vond een vergadering plaats met de minister van Binnenlandse Zaken en de burgemeester van Eupen. Die laatste weigerde vervolgens om de wedstrijd in Eupen te laten plaatsvinden. Sportwedstrijden moeten losgekoppeld worden van de politiek. Ik heb geprobeerd om deze match te laten doorgaan, maar kan de burgemeesters daar niet toe dwingen, want zij zijn verantwoordelijk voor de veiligheid op het grondgebied van hun gemeente of stad.

04.03 Denis Ducarme (MR): Monsieur le premier ministre, je vous remercie d'avoir mis tout en œuvre pour tenter que ce match s'organise en Belgique. Il est clair que nous ne pourrions pas rester pour l'avenir, et sans doute pour le prochain gouvernement, dépendants de ceux qui plient devant la menace antisémite, devant la menace de violences, devant la menace de racisme.

Nous devons trouver des dispositifs qui nous permettent de ne pas voir ce type de situations se répéter à l'avenir. Nous devons avoir plus de courage.

Aujourd'hui, la démonstration est faite. Le ministre de l'Intérieur le disait: "Regardez, en Belgique, ils ne l'ont pas fait. Ils n'ont pas osé le faire. Ils ont eu peur de le faire." Cela ne pourra plus se reproduire.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

05 Questions jointes de

- Rajae Maouane à Hadja Lahbib (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "La manifestation d'hier et la position du gouvernement sur l'accord avec le Mercosur" (56000176P)
- Benoît Lutgen à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "La manifestation des agriculteurs" (56000178P)
- François De Smet à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "La position de la Belgique au regard de l'accord de libre-

04.03 Denis Ducarme (MR): Ik dank u dat u alles geprobeerd heeft om de match in België te laten doorgaan. We moeten manieren vinden om herhaling te voorkomen. We mogen niet blijven afhangen van diegenen die zwichten voor de antisemitische en racistische dreiging, en de dreiging met geweld.

échange UE-Mercosur" (56000179P)

- Leentje Grillaert à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "La manifestation des agriculteurs contre l'accord de libre-échange avec le Mercosur" (56000188P)
- Patrick Prévot à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "La colère des agriculteurs" (56000190P)
- Benoît Piedboeuf à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "La manifestation des agriculteurs" (56000193P)
- Steven Coenegrachts à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "Les négociations avec le Mercosur et les répercussions pour les agriculteurs et horticulteurs belges" (56000195P)

05 Samengevoegde vragen van

- Rajae Maouane aan Hadja Lahbib (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De betoging van gisteren en het regeringsstandpunt over het akkoord met Mercosur" (56000176P)
- Benoît Lutgen aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De betoging van de landbouwers" (56000178P)
- François De Smet aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "Het standpunt van België inzake het EU-Mercosur-vrijhandelsakkoord" (56000179P)
- Leentje Grillaert aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De betoging van de landbouwers tegen het Mercosur-vrijhandelsakkoord" (56000188P)
- Patrick Prévot aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De woede van de landbouwers" (56000190P)
- Benoît Piedboeuf aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De betoging van de landbouwers" (56000193P)
- Steven Coenegrachts aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De Mercosur-onderhandelingen en de gevolgen voor de Belgische land- en tuinbouwers" (56000195P)

(La réponse sera donnée par le vice-premier ministre et ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME et de l'Agriculture, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique. / Het antwoord zal door de vice-eersteminister en minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing worden gegeven.)

05.01 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, hier après-midi à Bruxelles défilaient des agriculteurs. Ils manifestaient contre un accord entre l'Union européenne et les pays du Mercosur et s'opposaient notamment à la concurrence déloyale qu'introduirait cet accord. Celui-ci représente une triple menace: une menace pour notre santé, une menace pour nos agriculteurs et une menace pour notre environnement. Sur le plan sanitaire également, cet accord permettrait d'importer des produits agricoles qui ont été cultivés avec des pesticides qui sont pourtant interdits ici. Il est incompréhensible à nos yeux que des substances jugées dangereuses pour notre santé et notre environnement puissent se retrouver dans nos assiettes via des produits importés et donc entraîner un impact sur la santé de nos concitoyens. C'est totalement absurde.

Comme je l'ai dit, cet accord introduit une concurrence déloyale pour nos agriculteurs. En effet, tandis qu'eux respectent des règles sanitaires et environnementales, ces produits importés, en revanche, ne suivent aucune norme équivalente. Cet accord menace l'avenir de notre agriculture et met en danger notre autonomie alimentaire.

05.01 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): Gisteren betoogden de landbouwers tegen een akkoord tussen de EU en de Mercosur-landen, dat een bedreiging vormt voor onze gezondheid, het milieu en onze landbouwers en dat waarschijnlijk ook oneerlijke concurrentie teweegbrengt. Onze landbouwers houden zich namelijk aan gezondheids- en milieuvoorschriften, terwijl de producenten van deze ingevoerde producten niet aan vergelijkbare normen moeten voldoen. Met dit akkoord zouden producten op ons bord terechtkomen die gekweekt worden met gebruikmaking van pesticiden die hier verboden zijn. Dit akkoord vormt een bedreiging voor onze voedselautonomie

Enfin, sur le plan environnemental, ce texte favorise la déforestation de l'Amazonie, qui est un écosystème essentiel pour le climat, pour la biodiversité mondiale et donc pour notre santé.

Monsieur le ministre, quelle position vous inspire cet accord, compte tenu de la menace qu'il représente pour notre santé, l'avenir de nos agriculteurs et la survie de notre planète? Je rappelle que la majorité wallonne, dans laquelle siège le MR, a approuvé le rejet de cet accord. Si vous y êtes favorable, alors que vos homologues wallons le rejettent, quelles garanties concrètes pouvez-vous nous apporter comme ministre fédéral afin de protéger les citoyens, soutenir nos agriculteurs et préserver l'environnement?

05.02 Benoît Lutgen (Les Engagés): Monsieur le ministre, la situation du monde agricole et singulièrement des éleveurs est dramatique. En début d'année, c'était l'inquiétude. C'est maintenant une forme de désespoir qui s'est emparée de nos fermes. Ceci est lié notamment à la fièvre catarrhale.

Le premier volet de mes questions concerne la fièvre catarrhale ovine (FCO) et la maladie hémorragique épizootique (MHE). Pourquoi, en son temps, avez-vous décidé de supprimer le financement des analyses FCO et MHE, et donc de baisser la garde épidémiologique au niveau belge? Par rapport à la vaccination, pourquoi attendre pour la rendre obligatoire? Quels financements sont-ils prévus pour qu'elle soit gratuite, comme c'est par exemple le cas en France, pour soutenir les agriculteurs, sachant que les trésoreries sont en grande difficulté et qu'ils n'ont pas la possibilité aujourd'hui de déboursier de l'argent pour cette vaccination? La vaccination n'est pas la solution à tous les problèmes. Le gouvernement wallon a pris des mesures que je salue en termes d'indemnisation mais l'urgence de la surveillance et de la vaccination est très importante pour l'ensemble des éleveurs.

Le deuxième volet concerne la manifestation d'hier liée au Mercosur et à ses éventuels accords futurs. Quelles actions avez-vous menées au niveau européen? Comment avez-vous porté la voix la Belgique? Des contacts ont-ils été pris ces derniers jours ou dernières semaines avec la France notamment, qui est très engagée contre ces accords avec le Mercosur? Rejoignez-vous la position du gouvernement wallon, du Parlement wallon dans son ensemble contre ces accords qui, je le rappelle, représentent un danger pour la santé des consommateurs ainsi qu'une forme de gifle pour nos agriculteurs puisque les mêmes normes ne sont pas appliquées? L'année dernière, pour la première fois, le Parlement européen avait voté des clauses miroirs. J'espère que vous pourrez les porter également au niveau du Conseil européen pour que ce ne soit pas uniquement le cas dans les accords du Mercosur mais dans tous les accords de libre-échange, et ce, afin que cette concurrence loyale soit synonyme de protection pour notre agriculture.

05.03 François De Smet (DéFI): Monsieur le ministre, il y a de grandes questions face auxquelles l'être humain reste sans réponses: quelle est l'origine de la vie? Sommes-nous seuls dans l'univers? Et surtout, aujourd'hui: quelle est la position de la Belgique sur le traité européen avec le Mercosur? En effet, rien ne va dans cette affaire: rien ne va dans le fait d'échanger des voitures allemandes contre des steaks argentins et rien ne va dans le fait de précariser des agriculteurs et des éleveurs, présents en nombre hier dans les rues de Bruxelles, en les mettant face à une concurrence déloyale.

en versnelt de ontbossing van het Amazonewoud.

Wat denkt u hierover? De Waalse meerderheid, waar de MR deel van uitmaakt, heeft dit akkoord verworpen. Welke maatregelen zult u nemen om de burgers, de landbouwers en het milieu te beschermen?

05.02 Benoît Lutgen (Les Engagés): Voor de landbouwsector en de veehouders is de situatie dramatisch.

Waarom hebt u indertijd de financiering van de analyses om blauwtong en EHD op te sporen afgeschaft? We weten dat met de vaccinatie tegen blauwtong niet alle problemen van de baan zijn, maar wat weerhoudt u ervan om die vaccinatie te verplichten en gratis aan te bieden, zoals in Frankrijk gebeurt?

Welk standpunt zal België op Europees niveau verdedigen met betrekking tot het Mercosur-akkoord? Werd er contact opgenomen met Frankrijk, dat geen voorstander van dat akkoord is? Sluit u zich aan bij het standpunt van de Waalse regering en het Waalse Parlement, die tegen dit akkoord gestemd hebben omdat het een bedreiging vormt voor de gezondheid en voor onze landbouwers? Ik hoop dat u er op Europees niveau voor zult pleiten dat er in alle vrijhandelsakkoorden spiegelclausules opgenomen zouden worden om oneerlijke concurrentie te voorkomen.

05.03 François De Smet (DéFI): Wat is het standpunt van België met betrekking tot het EU-Mercosur-verdrag, dat aan alle kanten rammelt? Men kan Duitse auto's niet inruilen voor Argentijnse steaks en men mag boeren en telers niet in de armoede storten. Ik ben voorstander van de vrijhandel,

Comme beaucoup ici, je suis favorable au principe du libre-échange. Mais l'échange cesse d'être libre dès lors que les conditions sont à ce point déloyales. Nos éleveurs et nos agriculteurs ont raison de demander au monde politique, et notamment au monde politique fédéral chargé de coordonner le dossier, une clarification qui, pour l'instant, ne vient pas. C'est aussi, comme l'a souligné ma collègue, une absurdité sur les plans environnemental et climatique. Il est temps que l'Union européenne se dote à nouveau d'une forme de protectionnisme intelligent. Nous n'avons sans doute pas à ce point besoin de biens venus de l'autre côté de la planète, alors que nous disposons de produits équivalents ici.

Je vous accorde que, politiquement, l'affaire n'est pas simple: la Commission européenne insiste pour conclure un accord, de grands pays comme l'Espagne et l'Allemagne sont extrêmement favorables au traité avec le Mercosur, la France semble vouloir s'y opposer, alors que d'autres pays se tâtent encore. Pour la Belgique, on ne sait pas. Il semblerait que la Flandre, et donc la N-VA, penche davantage en faveur d'un accord avec le Mercosur.

Monsieur le ministre, vous contenterez-vous, comme c'est malheureusement souvent le cas, d'une molle abstention, ou obtiendrez-vous des garanties, une clause miroir, ou carrément un refus qui permettra de montrer que nous avons écouté nos éleveurs et nos agriculteurs qui sont très légitimement inquiets?

05.04 Leentje Grillaert (cd&v): Mijnheer de vice-eersteminister, gisteren kwamen bezorgde landbouwers opnieuw op straat in Brussel om terecht de toenemende druk op hun sector aan te klagen. De toekomst van de landbouw in België en Europa staat onder grote druk. Het Mercosur-akkoord in zijn huidige vorm is nefast voor hun toekomst. Het huidige Mercosur-handelsverdrag houdt voor cd&v te weinig rekening met de bezorgdheden van onze landbouwsector. Er is momenteel geen gelijk speelveld tussen de Europese landbouw en de Mercosur-landen. Wij vrezen vooral dat de oneerlijke concurrentie en de extra milieunormen die niet van toepassing zullen zijn op de ingevoerde producten, veel landbouwers de das zullen omdoen.

Net in moeilijke tijden als deze kan de sector dit missen als kiespijn. Het is voor cd&v zeer belangrijk dat de ingevoerde producten aan de geldende Europese kwaliteitsvereisten voldoen. Met spiegelclausules in dit handelsakkoord zouden we ervoor kunnen zorgen dat de Mercosur-exporteurs dezelfde normen naleven als de Europese boeren. De Franse eerste minister Barnier treedt ons hierin bij. Hij gaf gisteren te kennen aan voorzitter von der Leyen van de Europese Commissie dat het huidige akkoord niet aanvaardbaar is voor Frankrijk. Sterker nog, het gaat niet over punten en komma's die de Fransen anders willen zien, maar over structurele aanpassingen om een desastreuze impact op de volledige landbouwsector te vermijden.

Minister Lahbib verklaarde vorige week in de plenaire vergadering dat het voor deze regering een prioriteit blijft om bij elk gesloten handelsakkoord de landbouwsector te beschermen.

Mijnheer de vice-eersteminister, zal België het voorbeeld van Frankrijk volgen om op de rem te staan bij de onderhandelingen, om zo toch een

maar de handel houdt op vrij te zijn zodra er geen gelijk speelveld is. Dit akkoord vormt ook een bedreiging voor het milieu en het klimaat. Het wordt tijd dat de EU een intelligent protectionisme toepast. De Europese Commissie en sommige lidstaten dringen aan op het sluiten van dit akkoord, terwijl andere landen zich ertegen verzetten of aarzelen. Vlaanderen, en dus ook de N-VA, zou eerder voor zijn.

Zult u, zoals jammer genoeg vaak het geval is, met een lauwe onthouding genoeg nemen? Of zult u garanties, een spiegelclausule, verkrijgen? Of beter nog, zult u weigeren dit akkoord te ondertekenen om onze telers en landbouwers te beschermen?

05.04 Leentje Grillaert (cd&v): Hier, des agriculteurs ont de nouveau manifesté à Bruxelles afin de dénoncer la pression croissante qui pèse sur leur secteur. Dans sa version actuelle, l'accord avec le Mercosur est néfaste pour l'avenir de l'agriculture en Belgique et en Europe, car la concurrence entre nos agriculteurs et ceux des pays du Mercosur est inéquitable. Nous craignons que la concurrence déloyale et les normes environnementales supplémentaires qui ne s'appliqueront pas aux produits importés, ne provoquent la perte de nombreux agriculteurs. Pour le cd&v, les produits importés doivent répondre aux normes de qualité européennes, ce qu'il est possible d'exiger par le biais de clauses miroirs. Le premier ministre français, Michel Barnier, souhaite dès lors que des modifications structurelles soient apportées à l'accord commercial et la ministre Lahbib fait également de la protection du secteur agricole une priorité. La Belgique réclamera-t-elle pour cette raison un accord commercial plus équilibré?

evenwichtig handelsakkoord zonder negatieve gevolgen voor de landbouwsector te bereiken?

05.05 Patrick Prévot (PS): Monsieur le ministre, ce n'est pas la première fois, et malheureusement pas la dernière, que je m'inquiète au sein de cet hémicycle de la situation de notre agriculture.

Vous vous souviendrez qu'en début d'année, les agriculteurs étaient dans la rue pour crier leur colère. Ce qu'ils réclamaient à l'époque était légitime: la simplification administrative, un prix juste pour leur travail et évidemment du bon sens dans les accords commerciaux. C'étaient leurs revendications principales et elles étaient claires.

Que s'est-il passé depuis leur action? Je serais tenté de dire: peu de choses. Vos collègues et vous-même aviez promis de les écouter mais surtout de les aider. Malheureusement, près d'un an plus tard, les résultats ne sont pas à la hauteur de leurs attentes. Hier, j'étais aux côtés des agriculteurs dans le quartier européen. Leur colère reste intacte. Ils ont la désagréable impression de ne pas avoir été entendus; pire, de ne pas avoir été compris.

On leur dit aujourd'hui que l'accord avec le Mercosur pourrait être signé prochainement. De notre côté, au Parti Socialiste, notre position est limpide puisque nous nous opposons depuis le début à ce traité de libre-échange. Pour nous, il n'est pas envisageable qu'on puisse échanger du bœuf argentin contre des voitures allemandes. La position de votre parti est un peu moins claire car nous avons parfois l'impression qu'il y a un MR des champs et un MR des villes.

Enfin, monsieur le ministre, que dire de la maladie de la langue bleue qui ne cesse de progresser dans notre pays? Là aussi, qu'avez-vous fait? Malheureusement, rien ou si peu. Comment, d'ailleurs, expliquer à nos agriculteurs que le vaccin que vous rendez obligatoire soit gratuit en France et payant en Belgique?

Monsieur le ministre, quel est aujourd'hui votre message au monde agricole? Quelle est la position de la Belgique sur l'accord avec le Mercosur? Allons-nous enfin avoir une position commune ferme contre ce traité de libre-échange? Quelle est votre stratégie pour compenser les pertes liées à la fièvre catarrhale?

05.06 Benoît Piedboeuf (MR): Chers collègues, monsieur le ministre, voici justement le MR des champs! Les tracteurs sont revenus hier à Bruxelles. Ils ne l'ont pas fait avec violence ni en masse, mais comme un geste symbolique pour se rappeler à notre bon souvenir. En effet, on sait que l'agriculture ne va pas bien. Il y a eu des améliorations mais on sait que le secteur va mal et que le problème est justement de pouvoir appliquer un juste prix.

Au moment où l'on parle de juste prix, on entend qu'il se pourrait que la Commission ait ratifié l'accord entre l'Union européenne et le Mercosur, avec évidemment des clauses agricoles qui peuvent inquiéter nos éleveurs et nos producteurs parce que tous les producteurs de ces pays ne sont pas soumis aux mêmes règles sanitaires, phytosanitaires, environnementales que les nôtres. On risque donc d'avoir des produits qui n'ont pas la même qualité, d'une part, et qui, d'autre part, sont soumis à beaucoup moins de contraintes.

05.05 Patrick Prévot (PS): Ik maak me zorgen over onze landbouw. In het begin van het jaar eisten de landbouwers dat er werk gemaakt zou worden van een administratieve vereenvoudiging, rechtvaardige prijzen en handelsakkoorden die blijf geven van gezond verstand. U beloofde toen dat u hen zou helpen, maar zij hebben nu de indruk dat er niet naar hen geluisterd wordt. Gisteren gingen ze de straat op om te protesteren tegen het akkoord met de Mercosur-landen, dat door de PS altijd aan de kaak gesteld werd. Het standpunt van uw partij is minder duidelijk. Soms krijgt men de indruk dat er enerzijds een rurale en anderzijds een stedelijke MR bestaat...

Wat is het standpunt van België? Welke boodschap heeft u voor de landbouwsector? Hoe zult u de door blauwtong veroorzaakte verliezen compenseren? Hoe verklaart u dat het vaccin in Frankrijk gratis is, maar in België niet?

05.06 Benoît Piedboeuf (MR): Gisteren hebben de landbouwers met hun tractoren in Brussel een symbolische en geweldloze actie gevoerd. Het gaat niet goed met de landbouw. Er werd al een en ander verbeterd maar het probleem van een eerlijke prijs blijft bestaan.

De ratificatie van het EU-Mercosur-vrijhandelsakkoord baart onze boeren en telers zorgen, omdat de landbouwers in dat deel van de wereld niet aan dezelfde sanitaire, fytosanitaire of milieuregels onderworpen worden als zij. We lopen het risico met kwaliteitsverschillen

On parle de compensations mais la FUGEA a dit qu'elle n'était pas là pour avoir des compensations financières mais pour pouvoir pratiquer un juste prix dans des conditions de concurrence loyale. La Région wallonne a pris une position claire: pas de ratification du traité du Mercosur sans clauses miroirs. Monsieur le ministre, vous avez déjà évoqué cela aussi.

Je voudrais savoir quelle est votre position spécifiquement sur cet accord, sachant qu'il y a aussi des intérêts, notamment par rapport à l'exportation de nos fruits et légumes. Sauf que chez nous, les fruits et légumes sont de bonne qualité. On ne va pas exporter des produits qui ne sont pas de bonne qualité. Monsieur le ministre, que pouvez-vous répondre au monde agricole qui est en souffrance et qui est venu nous le dire gentiment?

05.07 Steven Coenegrachts (Open Vld): Mijnheer de minister, ik ben net als u een liberaal. Wij weten dat vrijhandel de manier is om welvaart te creëren aan beide zijden van een akkoord, om volkeren meer welvaart te bieden, om mensen erop te doen vooruitgaan, om de taart groter te maken.

De hoeksteen van vrijhandel is eerlijke concurrentie. Als we kijken naar het Mercosur-verdrag, dan zien we dat die eerlijke concurrentie niet beschermd is. Wij leggen vandaag terecht heel veel lasten op aan onze landbouwers, heel veel extra kosten voor de productie van landbouwproducten, lasten en kosten die niet opgelegd worden door andere landen. Daardoor verloopt de concurrentiestrijd met onze producten niet eerlijk meer. We dreigen onze eigen producten duurder te maken dan de producten die we zouden kunnen importeren uit het buitenland. We moeten daar waakzaam voor zijn wanneer we dit soort verdragen sluiten. De concurrentie, het level playing field, moet intact blijven.

Mijnheer de minister, daarom hebben we gisteren ondernemers op straat gezien, heel specifiek landbouwondernemers. Zij vragen wat alle ondernemers vragen, namelijk om hen op die wereldschaal een eerlijke concurrentiestrijd te laten aangaan met hun eerlijk geproduceerde producten.

Mijnheer de minister, hoe kijkt u naar dat Mercosur-verdrag? Hoever staan de onderhandelingen daarover? Welke positie kunnen wij samen met onze Europese partners innemen om de landbouwers en alle andere ondernemers te garanderen dat het level playing field intact blijft?

05.08 David Clarinval, ministre: Mesdames et messieurs les députés, comme l'a rappelé la ministre des Affaires étrangères la semaine dernière et comme je l'ai moi-même rappelé ici le 8 février 2024, la Belgique a indiqué depuis plusieurs années déjà à la Commission européenne que l'accord négocié en 2019 avec les pays du Mercosur n'était pas suffisant.

La Belgique plaide en effet pour l'ajout de dispositions relatives au développement durable et demande clairement à la Commission européenne de prendre des mesures pour protéger nos secteurs agricoles. J'avais d'ailleurs moi-même adressé en mai 2022 au nom de la Belgique un courrier officiel aux commissaires européens du Commerce et de l'Agriculture au sujet de l'impact des accords commerciaux sur le

tussen de producten geconfronteerd te worden.

Men heeft het over compensaties, maar FUGEA heeft verklaard dat haar prioriteit lag bij het verkrijgen van een eerlijke prijs op een gelijk speelveld. Het Waals Gewest zal het Mercosur-verdrag zonder spiegelclausule niet ratificeren.

Wat is uw standpunt over dat akkoord? Welke boodschap brengt u aan de noodlijdende landbouwgemeenschap?

05.07 Steven Coenegrachts (Open Vld): Le libre-échange est un gage de prospérité et sa pierre angulaire est la concurrence loyale. Nos agriculteurs sont, à juste titre, soumis à toutes sortes d'obligations qui s'accompagnent toutefois de charges et de coûts. Dans d'autres pays, ces obligations sont bien souvent inexistantes. Nous craignons une concurrence déloyale si nos produits locaux s'avéraient plus chers que les produits importés. Nous demandons de rester vigilants lors de la conclusion d'accords tels que celui conclu avec les pays du Mercosur.

Que pensez-vous de ce traité? Où en sont les négociations? Comment pouvons-nous garantir, avec nos partenaires européens, des conditions de concurrence équitables?

05.08 Minister David Clarinval: België heeft de Europese Commissie al geruime tijd geleden duidelijk gemaakt dat het akkoord met de Mercosur-landen, dat in 2019 via onderhandelingen tot stand werd gebracht, ontoereikend is. Ons land pleit ervoor om bepalingen in verband met duurzame ontwikkeling toe te voegen en vraagt maatregelen om de Belgische landbouwers te beschermen. In mei 2022 heb ik de Europees commissarissen voor Handel en Landbouw

secteur agricole. J'y soulignais notamment nos préoccupations relatives à l'impact sur le secteur agricole européen et j'y demandais à la Commission de respecter son engagement de mettre notamment un fonds de compensation d'un milliard d'euros dans cet accord.

De Europese Commissie heeft in 2023 onderhandelingen hervat met de Mercosur-landen om in de vorm van een bijkomend protocol extra engagementen te integreren op het vlak van duurzame ontwikkeling, met name inzake ontbossing. Die onderhandelingen zijn nog aan de gang, maar zouden geen betrekking hebben op land- en tuinbouwproducten en verwerkte voedingsproducten. Zo bevestigt u, mijnheer Coenegrachts, dat het akkoord in 2019 nog steeds de markttoegang van elke partij definieert op het vlak van landbouw. Ik vestig evenwel uw aandacht op het feit dat in alle akkoorden de toegang tot de Europese markt voor geïmporteerde landbouwproducten afhankelijk is van de naleving van sanitaire en fytosanitaire normen. Die voorwaarden worden niet gewijzigd door het akkoord.

Mesdames et messieurs les députés, notamment monsieur De Smet, je serai très clair afin de vous rassurer. Il me paraît évident que, sans mesures miroirs contraignantes, nous ne pourrions accepter, nous ne pourrions pas être favorables à l'accord avec le Mercosur. De manière pragmatique, je plaide pour que des mesures miroirs unilatérales et générales soient adoptées en matière agricole.

À la question de l'impact sur les exportations, l'étude publiée par le SPF Économie en 2021 montre que l'accord présente un potentiel d'exportations positif pour plusieurs secteurs belges: ceux de la pomme de terre et du chocolat, mais également les produits laitiers et les fruits frais. Cependant, son impact serait négatif sur la viande bovine, notamment.

Comme pour tous les dossiers commerciaux, la Belgique, en coordination avec les Régions, déterminera donc sa position officielle sur la base du dossier final que la Commission soumettra au Conseil. L'impact sur le secteur agricole sera évidemment crucial dans le positionnement que nous adopterons.

Enfin, permettez-moi de conclure sur le Mercosur en soulignant qu'il est essentiel que la nouvelle Commission garantisse la cohérence entre les politiques internes et externes et prenne en compte, dans celles-ci, les difficultés auxquelles se heurtent les agriculteurs européens, notamment la concurrence déloyale, le *level playing field*. La compétitivité de nos entreprises, en particulier agricoles, doit se situer au cœur des préoccupations de la prochaine Commission avant qu'il ne soit trop tard pour ces entreprises.

J'ai aussi été interrogé au sujet de la maladie de la langue bleue. Monsieur Lutgen, l'impact pour les éleveurs en 2024 a été considérable. Pour l'année prochaine, il faut être bien conscient qu'à cause de la

onze bezorgdheid kenbaar gemaakt over de impact van het akkoord op de Europese landbouwsector en heb ik de Commissie gevraagd om een compensatiefonds ter waarde van 1 miljard euro in het akkoord op te nemen.

En 2023, la Commission européenne a recommencé à négocier avec les pays du Mercosur. Son objectif est d'inclure dans le traité dit du Mercosur des engagements supplémentaires en matière de développement durable et de lutte contre la déforestation. Les négociations sont en cours, mais elles ne portent pas sur les produits agricoles, horticoles et alimentaires transformés. Dans tous les accords, l'accès au marché européen est lié au respect de critères sanitaires et phytosanitaires. Ces critères demeurent inchangés.

Mijnheer De Smet, zonder bindende spiegelmaatregelen zullen wij het akkoord met Mercosur niet aanvaarden. Ik vraag eenzijdige en algemene spiegelmaatregelen inzake landbouw.

Uit het onderzoek van de FOD Economie van 2021 blijkt dat het akkoord mogelijk gunstig kan zijn voor de uitvoer van onder meer aardappelen, chocolade, zuivelproducten en vers fruit. Er zou echter een negatieve impact zijn op rundvlees.

Ons land zal zijn officiële standpunt bepalen op basis van het uiteindelijke dossier dat de Commissie aan de Raad zal overleggen. In ons standpunt zal de impact op de landbouwsector centraal staan.

De nieuwe Commissie moet waken over de samenhang tussen het interne en externe beleid en rekening houden met de problemen waar de Europese landbouwers mee geconfronteerd worden, waaronder oneerlijke concurrentie. Het concurrentievermogen van onze landbouwbedrijven moet een van de voornaamste bezorgdheden van

mortalité et de la morbidité que nous avons connues, les conséquences économiques seront malheureusement encore pires. Nous avons déjà échangé sur le sujet et nous en reparlerons encore le 26 novembre. En tout cas, je puis déjà vous dire que le seul moyen de protéger notre bétail contre la maladie de la langue bleue est la vaccination. Cette année, nous avons constaté que la vaccination n'avait pas été assez efficace. C'est la raison pour laquelle j'ai décidé de rendre la vaccination contre la maladie de la langue bleue pour les sérotypes 3 et 8 obligatoire pour les bovins et les moutons en 2025. C'est la seule façon d'atteindre un niveau de vaccination suffisamment élevé.

J'ai réuni, encore hier, des représentants des secteurs agricoles et des administrations de manière à élaborer une stratégie efficace de façon à ce qu'il y ait assez de vaccins disponibles au meilleur moment afin de pouvoir vacciner les animaux, dès le début 2025, soit avant que les animaux ne soient en pâture.

À la demande des secteurs, je vais également établir un point de coordination qui sera chargé de rassembler tous les éléments et de faciliter les échanges avec les éleveurs. Je voudrais déjà insister aussi sur le rôle des vétérinaires qui est crucial dans ce dossier.

Vu l'impact financier de cette crise sur le secteur, j'ai également décidé d'introduire une demande au sein du gouvernement en affaires courantes pour trouver les moyens supplémentaires en vue d'aider les agriculteurs à traverser cette période inédite.

Mesdames et messieurs les députés, monsieur Prévot, madame Maouane, madame Grillaert, monsieur Coenegrachts, je compte donc sur votre soutien (...)

05.09 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse. Je dois dire qu'elle me laisse un peu sur ma faim; en effet, si les clauses miroirs sont évidemment nécessaires, il y a bien d'autres problèmes et même de gros problèmes.

Hier, dans la rue, il n'y avait pas seulement des agriculteurs, il y avait aussi des syndicats, des militants, des associations environnementales, toutes et tous réunis pour dire d'une même voix non à ce traité Mercosur.

Les écologistes sont clairement opposés à ce traité, non pas parce qu'il met en danger notre santé, mais bien parce qu'il enfonce les agriculteurs, qui attendent des réponses claires et qui voient une fois de plus la droite rester sourde à leurs demandes. Nous y sommes aussi opposés parce que ce traité est un non-sens environnemental.

C'est bien beau, que l'on soit des villes ou des champs, d'aller faire campagne dans les salons de l'agriculture. Mais quand il s'agit de voter des textes, de prendre en considération la souffrance des travailleurs et des travailleuses de l'agriculture, et d'aider des familles entières à subvenir à leurs besoins, là on ne vous entend plus, on ne vous voit plus, ni dans les villes, ni dans les champs.

de volgende Commissie zijn.

Dit jaar was de vaccinatie, het enige middel waarmee het blauwtongvirus efficiënt bestreden kan worden, niet doeltreffend genoeg. Ik heb dan ook beslist om in 2025 de vaccinatie voor runderen en schapen te verplichten.

Gisteren heb ik vertegenwoordigers van de landbouwsectoren en van de administraties bijeengebracht om een doeltreffende strategie uit te werken, zodat er voldoende vaccins beschikbaar zijn vanaf begin 2025, voordat de dieren naar de weide gaan.

Op vraag van de sectoren zal ik een coördinatiepunt oprichten, dat belast wordt met het verzamelen van de gegevens en het faciliteren van de uitwisseling met de veehouders. De dierenartsen vervullen een cruciale rol in dit dossier.

Gelet op de financiële impact van die crisis zal ik een aanvraag bij de regering in lopende zaken indienen, teneinde de nodige bijkomende middelen te vinden om de landbouwers te helpen deze ongezogene periode te overbruggen. Ik reken op uw steun.

05.09 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): Gisteren zijn niet alleen landbouwers de straat opgegaan, maar ook vakbonden, activisten en milieuorganisaties, die samengekomen waren om zich te verzetten tegen dat Mercosur-akkoord. De groenen zijn er ook tegen gekant, omdat de landbouwers er daardoor op achteruitgaan. En ter rechterzijde blijft men doof voor hun vragen.

05.10 Benoît Lutgen (Les Engagés): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse.

Concernant le Mercosur et les traités de libre-échange en général, je regrette que la Belgique, qui a eu la présidence du Conseil européen, n'ait pas fait de cet élément des clauses miroirs la première priorité. On en voit aujourd'hui en partie les conséquences.

Vous n'avez rien dit sur les contacts pris avec vos collègues d'autres pays européens, que ce soit la France ou d'autres, pour essayer de mener une force et une union la plus importante possible pour contrer ces accords du Mercosur.

Pour ce qui est du financement, vous avez tout notre soutien. J'espère que vos collègues du gouvernement vous suivront pour qu'il y ait très rapidement une gratuité de la vaccination. Chaque jour qui passe enfonce un peu plus notre agriculture et désespère encore un peu plus nos agriculteurs. Je compte sur vous et vos collègues pour que soit prise très rapidement la décision du financement à 100 % à partir du moment où la vaccination est obligatoire. J'espère d'ailleurs que celle-ci interviendra encore avant la fin de l'année. Je compte sur vous vu l'urgence de la situation.

05.11 François De Smet (DéFI): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse.

Quand vous dites que vous ne soutiendrez pas l'accord sans clauses miroirs, vous décrivez en fait une situation d'abstention. Je voudrais plus que cela. Je voudrais que la Belgique dise non et se joigne à une minorité de blocage avec la France, les Pays-Bas et l'Autriche. Il y a moyen de faire mieux. Je ne sais pas s'il y a un MR des villes et un MR des champs mais il y a effectivement un MR qu'on voit au rond-point Schuman, ici et au gouvernement wallon qui a un discours assez fort. Il y en a un autre qui a soutenu l'accord de libre-échange entre l'Union européenne et le Canada (CETA) et qui a peut-être plus de leviers qu'on croît.

Je rappelle que cette Commission européenne, qui a décidé de passer la seconde pour essayer d'obtenir cet accord sur le Mercosur, compte depuis cinq ans un membre de votre parti ainsi que pour les cinq prochaines années. La Commission européenne, c'est un tout petit peu aussi le MR des villes!

05.12 Leentje Grillaert (cd&v): Dank u wel, mijnheer de vice-eerste-minister, voor uw antwoord.

Hopelijk zijn de onderhandelingen over het Mercosur-akkoord nog niet op hun eindpunt beland. We mogen onze landbouwsector dat niet aandoen. De leefbaarheid van de landbouwbedrijven en de toekomst van onze landbouw staan op het spel.

We moeten blijven onderhandelen en blijven praten. We moeten ons buitenlands handelsbeleid als instrument gebruiken in de strijd tegen klimaatverandering en om de mensenrechten en arbeidsrechten wereldwijd te verbeteren.

05.13 Patrick Prévot (PS): Monsieur le ministre, je vais vous aider.

05.10 Benoît Lutgen (Les Engagés): Ik betreur dat toen België het EU-voorzitterschap bekleedde, het van de spiegelclausules geen prioriteit gemaakt heeft. U hebt niets gezegd over de contacten met andere Europese landen om het Mercosur-akkoord te stuiten. Ik hoop dat de regering de vaccinatie heel snel gratis zal maken, want met elke dag die er voorbijgaat verslechtert de situatie van de landbouwers. Ik reken erop dat u, gelet op de urgentie, de nodige initiatieven zult nemen.

05.11 François De Smet (DéFI): Ik wens dat België zich bij andere landen zou aansluiten om een blokkeringsminderheid te vormen. De MR draagt vele petjes en beschikt over verschillende hefboomen. In het Waalse Gewest spreekt ze stoere taal, maar ze heeft de CETA-overeenkomst wel gesteund. En in de Europese Commissie, die een akkoord over Mercosur tracht te bereiken, zitten er ook MR-leden.

05.12 Leentje Grillaert (cd&v): J'espère que les négociations ne sont pas encore terminées. La viabilité de nos exploitations agricoles est en jeu. Nous devons nous servir de notre politique commerciale pour lutter contre le changement climatique et pour améliorer les droits humains et les droits du travail.

05.13 Patrick Prévot (PS): We

Nous avons déposé une proposition de résolution invitant le gouvernement à ne pas signer l'accord du Mercosur et à doter les futurs accords commerciaux d'une série de conditions strictes, telles l'introduction de normes et de clauses miroirs. N'hésitez pas à la lire et à la soutenir, vous aurez alors cette épine hors du pied.

Pour la fièvre catarrhale, la doctrine d'affaires courantes vous permet de réagir à l'urgence. C'est une maladie qui a été découverte en 2008 et 2010 au sein de notre pays sous des ministres de l'Agriculture qui étaient, eux aussi, libéraux. J'ai malheureusement l'image de l'âne qui achoppe sur la même pierre puisque nous n'avons pas anticipé en dépit du fait que nous connaissions le mode de propagation du virus. J'ai dit que j'allais vous aider et je tiens parole: j'ai également déposé un texte sur la table du Parlement afin de rendre la vaccination obligatoire – vous l'avez fait – et de demander à l'État belge de financer pleinement la vaccination pour nos agricultrices et agriculteurs.

05.14 Benoît Piedboeuf (MR): Merci, monsieur le ministre.

Vos réponses étaient claires. Certains n'entendent pas ce que vous dites mais moi j'ai entendu vos propos. On se plaint de ne plus avoir de secteur industriel, on se bat pour avoir un secteur énergétique, on a une capacité d'avoir une autonomie en matière agricole. Nous avons un bon secteur, de bons agriculteurs; nous les connaissons vous et moi, pas seulement parce qu'on les voit à Bruxelles mais en allant dans les fermes. Défendons notre secteur à tous les niveaux de pouvoir, c'est indispensable! Installons une concurrence loyale, parce que nous sommes les champions du *gold-plating*, des mesures que nous nous imposons à nous-mêmes mais sans jamais les imposer aux autres! Nous devons les imposer aux autres et nous devons garder notre autonomie alimentaire avec un bon secteur agricole.

05.15 Steven Coenegrachts (Open Vld): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw duidelijke antwoord.

U spreekt over het beschermen van onze landbouwsector. Ik doe dat niet zo heel graag. Wat ik vraag, en wat ik denk dat de sector ook vraagt, is een eerlijke kans, een kans om de strijd op de wereldmarkt eerlijk te voeren, om die concurrentiestrijd eerlijk te voeren. Dat is een eerlijkheid die alle ondernemers, betrokken bij elk handelsakkoord, vragen.

Ik denk dat onze landbouwsector daarin speciaal is, omdat die op het vlak van duurzaamheid een andere rol te spelen heeft, iets wat wij als politici graag aan hen vragen, iets wat de productie van hun producten duurder maakt. Ik denk dat we hen vooral moeten steunen in hun vraag om ervoor te zorgen dat zij met al die duurzaamheidsdoelstellingen die strijd op de wereldmarkt nog altijd op een eerlijke manier kunnen voeren. Ik heb van u gehoord dat u daarin een partner bent. Ik wil u daarvoor bedanken.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

hebben een voorstel van resolutie ingediend waarbij de regering verzocht wordt om het Mercosur-akkoord niet te ondertekenen en om handelsakkoorden in de toekomst te koppelen aan stringente spiegelclausules. U kunt dat voorstel van resolutie steunen om dat probleem op te lossen.

Wat de blauwtonguitbraken betreft, mag u volgens de doctrine van de lopende zaken reageren op een noodtoestand. Die ziekte werd in 2008 ontdekt. We weten hoe het virus zich verspreidt. Men is onvolgende vooruitziend geweest. Ik heb tevens een tekst ingediend om te vragen dat de Staat de verplichte vaccinatie financiert.

05.14 Benoît Piedboeuf (MR): We hebben de capaciteit om op landbouwvlak autonoom te zijn. We moeten de sector op alle beleidsniveaus beschermen. We moeten eerlijke concurrentie tot stand brengen. We mogen onszelf niet langer regels opleggen als die niet ook aan de anderen opgelegd worden.

05.15 Steven Coenegrachts (Open Vld): Le secteur agricole n'a pas nécessairement besoin d'être protégé, mais il doit être en capacité de concurrencer ses rivaux mondiaux sur un pied d'égalité. Si nous imposons des objectifs de durabilité aux agriculteurs, nous devons les aider à les atteindre. J'entends votre volonté d'être un partenaire dans ce domaine.

06 Vraag van Charlotte Verkeyn aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "De relatie tussen de fiscus en ondernemers" (56000184P)

06 Question de Charlotte Verkeyn à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "Les relations entre le fisc et les entrepreneurs" (56000184P)

06.01 **Charlotte Verkeyn** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het aantal verkochte gekookte eieren of het aantal kopjes koffie dat men uit een kilogram koffiebonen kan halen, dat is wat onze fiscus bezighoudt, via het koninklijk besluit van 15 mei 2022. Collega's, weet u echter ook hoeveel pinten men kan tappen uit een vat bier? Wie er het dichtstbij zit, krijgt 30 punten. Het zou een gezellige vraag zijn voor *De Slimste Mens*.

Mijnheer de minister, voor de horecasector is het echter reeds lang niet meer gezellig. Tientallen jaren heeft de sector gestreden tegen dergelijke absurditeiten. Het sluitstuk voor de 1.700 kleine caféhouders die onder die regeling vallen, is dat de Raad van State opnieuw een koninklijk besluit heeft vernietigd.

Belangrijk is het volgende. Daarin wordt de houding van de fiscus ten aanzien van ondernemers belicht: onbegrip, gebrek aan overleg, gebrek aan empathie. Dat is voor ons het belangrijkste aspect van de absurde situatie waarin we zijn beland. Er komen heel veel signalen bij elk van ons terecht over ondernemers die op een bepaalde manier door de fiscus met argwaan worden behandeld. Die argwaan dat elke ondernemer een potentiële fraudeur is, helpt niet aan de economie van ons land.

Gezien de specifieke situatie na de vernietiging, wat is uw stappenplan? Wat zult u ondernemen om een constructievere houding ten aanzien van onze ondernemers te bekomen vanwege de fiscus?

06.02 Minister **Vincent Van Peteghem**: Mevrouw Verkeyn, uw beklagen zijn terecht. Het is mijn overtuiging dat de administratie beschikbaar en bereikbaar moet zijn voor elke belastingplichtige. Dat contact is sinds enige tijd moeilijker geworden. Wij zijn ons daarvan bewust en gaan daar ook mee aan de slag.

Ik geef een voorbeeld. Vanaf begin volgend jaar zal elke belastingplichtige via een individuele code op zijn aangifte veel sneller bij de behandelende ambtenaar terecht kunnen. Ook algemene vragen zullen veel beter en veel efficiënter kunnen worden beantwoord, zodat men de weg vindt naar de bevoegde diensten.

Daarnaast werken wij aan een betere vertrouwensrelatie inzake fiscale controles, die er toch ook moet zijn. Het kan bijvoorbeeld niet zo zijn dat er bij een onbedoelde fout onmiddellijk een belastingverhoging wordt toegepast. Het doel moet altijd een correcte belastingheffing zijn, niet dat wij zoveel mogelijk boetes proberen te innen omdat er fouten zijn gebeurd.

Ik ga nu heel concreet in op de situatie inzake de pintjes. Ik kan daar bondig over zijn. Het gaat om een forfaitaire regeling. Niemand is verplicht om die forfaitaire regeling toe te passen. Die regeling is er gekomen na overleg van mijn kabinet met de bevoegde diensten en de sectororganisaties. Er werd beslist om een steekproefsgewijs onderzoek uit te voeren. Daar is weinig gevolg aan gegeven door de sector,

06.01 **Charlotte Verkeyn** (N-VA): Le fisc s'occupe d'absurdités, comme le nombre de tasses que l'on peut obtenir à partir d'un kilogramme de grains de café ou le nombre de pintes que l'on peut tirer d'un tonneau de bière. Depuis des dizaines d'années, le secteur de l'horeca essaie de lutter contre de telles absurdités. Le Conseil d'État a annulé récemment l'arrêté royal du 15 mai 2022 y afférent. Le Conseil d'État dénonce également le manque de volonté de concertation et d'empathie du fisc. La méfiance du fisc à l'égard de chaque entrepreneur, qu'il considère comme un fraudeur potentiel, ne contribue pas à faire progresser notre économie.

Quel est votre plan par étapes après l'annulation de cet arrêté royal? Qu'allez-vous entreprendre pour que le fisc adopte une attitude plus constructive à l'égard des entrepreneurs?

06.02 **Vincent Van Peteghem**, ministre: L'administration doit être joignable par tous les contribuables mais, ces derniers temps, ce contact s'avère plus difficile. Nous voulons y remédier. À partir de début 2025, chaque contribuable pourra contacter plus rapidement son gestionnaire de dossiers par le biais d'un code individuel sur sa déclaration fiscale. Nous nous employons également à améliorer la relation de confiance en matière de contrôles fiscaux. Une erreur involontaire ne doit pas mener automatiquement à un supplément d'impôts.

En ce qui concerne le nombre de bières contenues dans un fût, un forfait a été défini après concertation entre les services et le secteur. Le nombre de bières a été fixé sur la base d'échantillons. Les exploitants ne sont pas obligés d'opter

voor alle duidelijkheid, maar het is wel zo dat daar is uitgekomen dat er 183 pinten in een vat zitten. Dat KB is nu inderdaad vernietigd en we zullen bekijken wat de mogelijkheden zijn om voor de periode 2024 aan een nieuw KB te werken.

De forfaitaire regeling is een keuze van de uitbater zelf. Men moet dat niet doen. Voor alle duidelijkheid, vanaf 1 januari 2028 valt die forfaitaire regeling ook weg (...)

06.03 Charlotte Verkeyn (N-VA): Dank u wel, mijnheer de minister.

Ik kan daar veel op antwoorden, maar ik heb maar één minuut, dus ik zal me beperken tot de essentie. Ik bedank u omdat u de erkenning van het probleem in essentie wilt aanvaarden en omdat u eraan wilt werken. We hebben in ons land nood aan klantvriendelijkheid ten aanzien van onze ondernemers. We hebben dat ook gehoord toen collega Ronse tussenbeide kwam over het vorige probleem.

Mijnheer de minister, klantvriendelijkheid kost geen geld. Het kost gewoon van alle partijen een beetje menselijkheid. Ik meen dat we daar echt naar moeten streven. We hebben tal van handvesten ter bescherming van de rechten, maar over de rechtsbescherming van de belastingplichtige die te goeder trouw is, moeten we echt eens nadenken.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

07 Questions jointes de

- Aurore Tourneur à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "L'augmentation inquiétante des absences de moyenne et de longue durée chez les jeunes travailleurs" (56000177P)
- Irina De Knop à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "La hausse du nombre de malades de longue durée" (56000180P)
- Kim De Witte à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Le nombre record de malades de longue durée" (56000181P)
- Kristien Verbelen à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Le nombre record de malades de longue durée" (56000183P)
- Nathalie Muylle à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "La hausse du nombre de malades de longue durée" (56000187P)
- Axel Ronse à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Les malades de longue durée" (56000191P)

07 Samengevoegde vragen van

- Aurore Tourneur aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De zorgwekkende stijging van het middellange en langdurige ziekteverzuim bij jonge werknemers" (56000177P)
- Irina De Knop aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De stijging van het aantal langdurig zieken" (56000180P)
- Kim De Witte aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "Het recordaantal langdurig zieken" (56000181P)
- Kristien Verbelen aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "Het recordaantal langdurig zieken" (56000183P)
- Nathalie Muylle aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De stijging van het aantal langdurig zieken" (56000187P)
- Axel Ronse aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De langdurig zieken" (56000191P)

07.01 Aurore Tourneur (Les Engagés): Monsieur le ministre, la digitalisation constante et croissante du travail et la sédentarisation qui y est liée, suscitent une série d'inquiétudes au sujet de la santé physique

pour ce forfait. L'arrêté royal a été abrogé et nous examinerons s'il est possible d'en rédiger un nouveau. Quoi qu'il en soit, le forfait disparaîtra à partir de 2028.

06.03 Charlotte Verkeyn (N-VA): Il est positif que vous ne niez pas que ce problème se pose et que vous souhaitez plancher sur la question. Nous avons besoin d'améliorer la convivialité à l'égard de nos clients entrepreneurs. Cela ne coûte rien et ne requiert qu'un peu d'humanité. La protection juridique des contribuables de bonne foi mérite aussi réflexion.

07.01 Aurore Tourneur (Les Engagés): De toenemende digitalise-

et mentale des travailleurs, et principalement celle des jeunes adultes.

De récentes analyses effectuées par Securex indiquent une augmentation de l'absentéisme de moyenne et de longue durée. Celui-ci a même atteint des records au premier semestre de cette année en Belgique, avec, chez les jeunes de 25 à 34 ans, une augmentation de 26 % pour les absences de moyenne durée et de 42 % pour les absences de longue durée, par rapport à 2022.

Cette tendance serait liée au mode de vie plus sédentaire de ces jeunes, marquée par une utilisation importante des technologies numériques, une mobilité réduite et une augmentation des symptômes liés au burn-out. Les experts préconisent la mise en place d'une approche différenciée, prenant en compte les spécificités et les besoins de chaque groupe d'âge, afin d'obtenir un environnement de travail plus propice à la santé et à l'engagement.

Mijnheer de minister, bent u verrast door die cijfers? Bevestigen uw diensten deze bevindingen in uw statistieken?

Welke maatregelen hebt u tijdens uw zittingsperiode genomen voor deze specifieke groep? Wat stelt u voor om negatieve gevolgen van *sedentarisatie* en digitale vermoeidheid voor de gezondheid van jonge werknemers te bestrijden? Welk preventie- of ondersteuningsbeleid moeten we inzetten om bedrijven te helpen om meer evenwichtige werkomgevingen te creëren die de fysieke en mentale gezondheid en het welzijn van hun werknemers bevorderen en om praktijken aan te passen aan de realiteit van elke generatie werknemers?

07.02 Irina De Knop (Open Vld): Mijnheer de minister, het aandeel langdurig zieken blijft toenemen. We zien dat al langer en dat blijkt vandaag opnieuw uit een studie die Securex gepubliceerd heeft.

Het feit dat het aandeel jongeren zo sterk toeneemt, moet voor ons absoluut een wake-upcall zijn. We merken dat de langdurige afwezigheid bij hen met 42 % is toegenomen op twee jaar tijd. We mogen deze jonge mensen niet aan hun lot overlaten. We willen hen niet in een vergeetput laten van uitkeringen en inactiviteit. Dat is namelijk in de eerste plaats dramatisch voor die mensen zelf, want door langdurig afwezig te zijn op het werk raken ze steeds verder geïsoleerd en komen ze steeds meer in de problemen.

Het is echter ook een enorm maatschappelijk probleem, met een kostprijs van 8,2 miljard euro. Ook dat kunnen we ons niet veroorloven. Er zijn maatregelen genomen door de regering, maar het is heel duidelijk dat die niet volstaan. We moeten bovendien ook vaststellen dat in Vlaanderen de dienstencheques en de kinderopvang duurder worden. Dat zal absoluut niet helpen om de combinatie van werk en gezin beter te maken en zal er ook niet voor zorgen dat we die jonge mensen kunnen helpen.

Het bilan na vier jaar is eigenlijk te mager. Iedereen doet van alles, ook de werkgevers, maar de resultaten blijven uit. We zullen de komende jaren uit een heel ander vaatje moeten tappen voor de mensen in

ring van het werk leidt tot bezorgdheid over de lichamelijke en geestelijke gezondheid van jonge werknemers. Securex wijst erop dat, wanneer men de eerste helft van 2024 vergelijkt met de eerste helft van 2022, het ziekteverzuim van middellange duur met 26 % en het langdurige ziekteverzuim met 42 % gestegen is bij de jongeren van 25 tot 34 jaar. Dat is een record! De sedentaire levensstijl van die jongeren, die gepaard gaat met het veelvuldig gebruik van digitale technologieën en weinig beweging, zou de burn-outsymptomen doen toenemen. De experts pleiten voor een gedifferentieerde aanpak per leeftijdscategorie.

Vos services confirment-ils ces chiffres? Quelles mesures avez-vous prises au cours des quatre dernières années? Comment entendez-vous lutter contre les répercussions négatives de la sédentarité et de la fatigue numérique des jeunes travailleurs? Comment le niveau politique peut-il assister les entreprises dans la création d'un environnement de travail plus sain pour les travailleurs?

07.02 Irina De Knop (Open Vld): Il ressort d'une étude menée par Securex que le nombre de malades de longue durée continue d'augmenter, surtout parmi les jeunes. Nous ne pouvons pas laisser ces personnes dans les oubliettes des allocations et de l'inactivité. En effet, elles sombrent alors de plus en plus dans l'isolement et le coût social est beaucoup trop élevé. De toute évidence, les mesures prises par le gouvernement sont insuffisantes. L'augmentation du coût des titres-services et de la garde d'enfants en Flandre ne facilite pas non plus la combinaison entre la vie professionnelle et la vie familiale. Il faudra procéder différemment au cours des années à venir. (*Le micro est débranché en raison du dépassement du temps de parole*)

kwestie, maar ook voor de werkgevers. (...)

07.03 Kim De Witte (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, het aantal langdurig zieken explodeert. We zitten aan meer dan 500.000 zieken. Dat is meer dan één werkende op de tien in ons land.

Mijnheer de minister, u zei dat u het probleem zou aanpakken. Dat zei u vier jaar geleden. U zou een stroomstoot geven aan het aantal gereintegreerden. Wat zien we vier jaar later echter? Het probleem is gewoon erger geworden. Het is erger geworden.

Collega's, ik hoor de rechtse partijen al luidop dromen van meer sanctioneren en meer responsabiliseren. Gaan we het probleem daarmee echter oplossen?

Ik wil u één reactie voorlezen van een zorgwerkster, die ik vandaag las in *Het Laatste Nieuws*. U weet nog dat vorige week 30.000 zorgwerkers op straat zijn gekomen. De dame schrijft het volgende: "Heb je de werkdruk in de zorg al eens gevoeld? Iedereen bij ons sukkel met fysieke klachten. De werkdruk is waanzinnig hoog. Meer doen met minder mensen is de algemene trend hier en in vele andere sectoren." Mijnheer de minister, in wat die dame schrijft, herkennen heel veel mensen zich. De experts bevestigen dat ook.

Wat zijn de belangrijke problemen van de langdurig zieke? Dat zijn ten eerste spier- en gewrichtsziekten, vooral bij arbeiders: kapotte ruggen, kapotte knieën, kapotte armen. Het gaat om mensen die op gewerkt zijn. Ten tweede gaat het over werkstress en burn-out, vooral bij jongeren. De trend is stijgend bij jongeren. De oorzaak is de hyperflexibiliteit, met nulurencontracten, blijvende interimcontracten en flexi-jobs. Ten derde gaat het over langer werken en het verdwijnen van de mogelijkheid van rustpauzes. Dat is absurd. Wij moeten altijd langer werken maar jullie schrappen het tijdskrediet, de loopbaanonderbreking en dus de systemen die langer werken mogelijk maken.

Collega's, het is heel straf dat in de nota voor de volgende regering dezelfde recepten op tafel liggen.

Mijnheer de minister, (...)

07.04 Kristien Verbelen (VB): Geachte minister, de sterke stijging in de laatste jaren van het aantal werknemers die omwille van gezondheidsproblemen in langdurige ziekte terechtkomen, is en blijft zorgwekkend. De teller staat ondertussen op een half miljoen. Vooral het aantal werknemers dat langer dan een jaar afwezig is, is bijzonder onrustwekkend.

Dat is geen cijfer om licht op te vatten. Dat wil zeggen dat we hier met een samenleving zitten die er niet in slaagt om mensen gezond en werkbaar aan het werk te houden. Het Vlaams Belang waarschuwt er al jaren voor dat als het beleid niet wordt aangepast, dit aantal tegen 2035 tot 600.000 kan oplopen.

De oorzaken zijn divers. Psychosociale problemen zoals een burn-out spelen zeker een grote rol, maar ook de kwestie van de zware beroepen blijft onopgelost. Niemand kan zwaar werk waarvan men letterlijk en figuurlijk kromgebogen is, uitoefenen tot zijn of haar 67 jaar. Wat extra zorgwekkend is, ook jongeren zijn steeds vaker langdurig afwezig

07.03 Kim De Witte (PVDA-PTB): Plus d'un travailleur sur dix est un malade de longue durée. Il y a quatre ans, le ministre s'était engagé à lutter contre ce fléau, mais la situation n'a fait que s'aggraver. Renforcer les sanctions ne résoudra pas le problème. Dans de nombreux secteurs, la charge de travail est trop élevée. La plupart des malades de longue durée sont absents parce qu'ils souffrent de maladies musculaires et articulaires ou de stress lié au travail et d'épuisement professionnel. Cela s'explique par l'hyperflexibilité que l'on exige de leur part en leur offrant des contrats "zéro heure", des contrats intérimaires de longue durée et des *flexi-jobs*. Tout le monde devra travailler plus longtemps; les systèmes de crédit-temps et d'interruption de carrière qui permettent de tenir le coup plus longtemps au travail sont supprimés. Et ce sont les mêmes recettes qui figurent dans la note destinée au prochain gouvernement. (*Le micro est coupé, le temps de parole étant dépassé*)

07.04 Kristien Verbelen (VB): La forte augmentation du nombre de travailleurs malades de longue durée – et surtout de ceux absents pendant plus d'un an – reste préoccupante. Depuis des années déjà, le Vlaams Belang prévient que si la politique ne s'adapte pas à la société en mutation, le demi-million de malades de longue durée pourrait passer à 600 000 d'ici 2035. Les causes sont diverses, telles que des troubles psychosociaux ou la pénibilité du métier. Il est particulièrement inquiétant que les jeunes aussi sont de plus en plus souvent absents pour raison médicale pendant une longue période.

wegens medische redenen.

Mijnheer de minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot de begeleidingstrajecten en de rol van de terug-naar-werkcoördinatoren? Hoe wordt deze problematiek in lopende zaken opgevolgd? Vond er al overleg met de collega's van de deelstaten plaats om te komen tot een gecoördineerde aanpak?

07.05 Nathalie Muylle (cd&v): We hebben in de cijfers inderdaad gezien dat de stijging nog nooit zo sterk is geweest. Twee groepen springen daarbij in het oog. Enerzijds zijn er de arbeiders, bij wie de jobonzekerheid steeds meer begint door te wegen, en anderzijds zijn er de jonge mensen, die veel thuis zijn, wat zorgt voor mentale en fysieke klachten. Burn-out verdient zeker onze aandacht.

Anderzijds heb ik hier de positieve impact bij de groep van 55-plussers nog niet horen vermelden. De maatregelen die we samen hebben genomen voor het terug-naar-werkproject, met meer controle, meer inzetten op re-integratie en een veel snellere heroriëntering, hebben gewerkt. Dat is voor ons de juiste weg.

Ik kom terug op de jonge mensen. We moeten vaststellen dat voor hen veel minder makkelijk oplossingen worden gevonden. Onze maatschappij is sterk veranderd, maar toch zijn bepaalde oude structuren nog intact. Ik neem het voorbeeld van mijn dochter. Zij heeft drie kleine kinderen die om 15 uur aan de school opgehaald moeten worden. Een ziek kind kan niet naar de kinderopvang. Grootouders, zoals ik, zijn nog heel actief op de arbeidsmarkt, waardoor voor de jonge ouders een sociaal netwerk wegvalt. De sociale media leggen grote druk op de jonge gezinnen. Ze moeten hobby's hebben, zich ontspannen, sporten.

Wij, politici, moeten ervoor zorgen dat we de jonge mensen veerkrachtig maken en dat we hun kansen geven. Dat gaat over de combinatie van een job met een gezin, dat gaat over eerstelijnspsychologische zorg, over welzijn, over recht op deconnectie. Daar ligt voor ons ook een taak weggelegd.

Hoe kijkt u naar die recente cijfers van Securex?

07.06 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik ben eventjes in de cijfers gedoken voor de voorbije tien jaar en heb gekeken naar het aantal mensen dat langer dan één jaar ziek is. In Vlaanderen is het aantal gestegen van 180.000 naar 224.000. Dat is veel, dat is een stijging met 44.000. In Brussel is het aantal gestegen van 24.000 naar 44.000. Dat is bijna een verdubbeling. In Wallonië – houdt u vast, collega's – is het aantal gestegen van 100.000 naar 196.000. Dat is een stijging met 96.000. Dat is een stijging van bijna 100 %. Om u een idee te geven, ik heb een bescheiden Waalse stad opgezocht met 96.000 inwoners. Mons heeft 96.000 inwoners. Dat is dus heel de populatie van Mons in tien jaar tijd. Weet u wat dat ons kost, meer dan 500.000 mensen die een jaar of langer ziek thuiszitten? Dat kost ons 13 miljard euro per jaar!

Collega's, als we het hier hebben over het budget en het zoeken van oplossingen: het is dáár dat we ze moeten vinden. Ik heb een aantal oplossingen die u misschien rechts zult noemen, maar ik heb ook een

Qu'en est-il des trajets d'accompagnement et quel suivi est accordé à ce problème en période d'affaires courantes? Une concertation a-t-elle déjà été menée avec les entités fédérées au sujet d'une approche coordonnée?

07.05 Nathalie Muylle (cd&v): D'une part, l'augmentation n'a jamais été aussi forte. À cet égard, deux groupes retiennent plus particulièrement l'attention: les ouvriers, affectés par la précarité de l'emploi, et les jeunes, qui sont beaucoup chez eux et souffrent de troubles physiques et mentaux. D'autre part, les chiffres montrent que les mesures prises en matière de réintégration payent pour les plus de 55 ans. Pour les jeunes, la solution s'avère moins évidente. Ils sont confrontés à une société en plein changement alors que certaines anciennes structures demeurent intactes. Nous devons les rendre résilients et leur donner des opportunités. Cela passe par la conciliation d'un emploi avec une vie de famille, par des soins psychologiques de première ligne, par le bien-être et par le droit à la déconnexion. Quel regard portez-vous sur les chiffres publiés récemment par Securex?

07.06 Axel Ronse (N-VA): Au cours de l'année écoulée, le nombre de personnes malades depuis plus d'un an est passé de 180 000 à 224 000 en Flandre, de 24 000 à 44 000 à Bruxelles et – excusez du peu – de 100 000 à 196 000 en Wallonie. Dans cette dernière région, il s'agit de la population totale d'une ville telle que Mons! Ce demi-million de malades de longue durée nous coûte 13 milliards d'euros par an. Nous pourrions trouver dans ce phénomène des solutions pour le budget. J'ai des solutions à proposer, dont certaines qui seront taxées d'idées de droite, mais d'autres qui ne sont ni

aantal oplossingen die links noch rechts zijn. Het gaat dan over aangepaste contracten. Laat iemand die een jaar lang ziek is bij zijn werkgever testen voor een geschiktheidsattest, zonder opzegvergoeding, zonder sociaal passief en met behoud van zijn uitkering. In plaats van dat een dokter zegt hoelang men niet kan gaan werken, stelt hij wat men nog wél kan doen.

Als dit de voorbije jaren was ingevoerd, hadden we veel meer geld overgehad om mensen te helpen die het echt nodig hebben. Ik vind het ongelooflijk jammer dat het zo is. Maar goed, wij kijken vooruit. Wij bouwen aan een nieuwe regering.

Mijnheer de minister, ik heb niet de gewoonte om in lopende zaken fundamentele vragen te stellen. Kunt u echter verklaren waarom de cijfers in Wallonië en Vlaanderen zo ontzettend hard van elkaar verschillen?

07.07 Minister **Frank Vandenbroucke**: Collega's, mensen die door ziekte getroffen zijn, moeten zo goed als mogelijk worden geholpen om te genezen. Mensen die door ziekte getroffen worden, moeten ook alle kansen krijgen om ondanks die ziekte weer aan het werk te kunnen gaan in een passende job wanneer dat mogelijk is. Dat is een essentieel recht van mensen en het is vaak een kwestie van gezondheid.

De cijfers van Securex zijn interessant omdat ze aantonen dat een deel van ons beleid, dat problemen van mensen die op wat oudere leeftijd langdurig ziek zijn achteraf aanpakt, succesvol blijkt, maar het is helaas niet voldoende. Op dat vlak verbeteren de cijfers. Langs de andere kant stellen we vast dat er bij die jonge groep mensen in de samenleving van alles gebeurt waardoor de uitval door ziekte toeneemt.

We moeten dus vechten om de kansen van de mensen die slachtoffer van ziekte zijn geworden te verbeteren. We moeten echter ook voorkomen dat mensen lang uitvallen.

Collega's, we boeken enige successen. Op dit ogenblik is 16 % van de groep langdurig zieken deeltijds weer aan het werk. Op één dag zijn er meer dan 100.000 van die fameuze groep van 500.000 weer voor een stuk aan het werk. Daar zit beweging in. Op één jaar zijn dat 140.000 mensen van wie er steeds meer doorstromen naar volledige tewerkstelling. Is dat voldoende? Nee, maar het is wel goed.

Mijnheer Ronse, ik kan u hier geen gedetailleerde analyse geven over de reden waarom de cijfers in Wallonië nog slechter geëvolueerd zijn dan in Vlaanderen. Ongetwijfeld heeft dat alles te maken met de sociaal-economische context in Wallonië. Het is wel belangrijk te vermelden dat de barometer van ons beleid aantoonde dat het aantal doorverwijzingen van langdurig zieken naar Forem, de Waalse arbeidsbemiddelingsdienst, spectaculair toeneemt. Bij wijze van uitzondering mogen Vlamingen ook eens iets goeds zeggen over Wallonië, want Forem is volledig *on target* wat betreft de afspraken tussen het RIZIV en Forem. De groep die wordt doorverwezen groeit snel, zelfs spectaculair. Dat is weliswaar een inhaalbeweging.

De VDAB komt met de allerlaatste cijfers nu ook *on target*. Het feit dat dit tijd heeft gevraagd, ligt niet alleen aan de VDAB, maar ook aan het

de droite, ni de gauche. Je pense plus spécifiquement à des contrats adaptés et des certificats d'aptitude. Que les travailleurs malades depuis un an fassent l'objet de tests chez un employeur, sans indemnité de préavis, sans passif social et avec le maintien de leur allocation. Si cette mesure avait été instaurée au cours des dernières années, nous aurions pu aider de nombreuses personnes qui en avaient réellement besoin avec ces grandes sommes d'argent. Pouvez-vous expliquer pourquoi les statistiques divergent à ce point entre la Wallonie et la Flandre?

07.07 **Frank Vandenbroucke**, ministre: Il faut aider les personnes affectées par la maladie à guérir et leur donner toutes les chances de reprendre le travail dans le cadre d'un emploi adapté. Les statistiques montrent que la politique relative aux malades de longue durée et âgés est efficace, mais insuffisamment. Nous devons améliorer les chances des jeunes qui sont absents pour maladie dans une société en mutation.

Par ailleurs, nous devons éviter les absences prolongées pour cause de maladie. À cet égard, nous enregistrons des succès: dans le groupe des malades de longue durée, 16 % travaillent de nouveau à temps partiel. Ils sont de plus en plus nombreux à se diriger vers un emploi à temps plein. Cette tendance est encore insuffisante, mais elle est positive.

Si les statistiques wallonnes sont plus inquiétantes, cela s'explique sans aucun doute par le contexte socioéconomique wallon. Le nombre de malades de longue durée qui sont orientés vers le Forem augmente de manière spectaculaire et évolue comme prévu. Le VDAB est également en passe d'atteindre son objectif à cet égard.

Il faut toutefois également agir davantage sur le terrain pour mettre en œuvre les mesures existantes.

RIZIV en aan het hele beleid. Nu – en dat staat nog niet op onze barometer – worden er eindelijk 1.000 mensen per maand doorverwezen door het RIZIV naar de VDAB. We zijn daar dus *on target*.

U hoort me niet zeggen dat dit voldoende is. Binnen de batterij aan maatregelen die we ontwikkeld hebben, is er meer actie nodig op het terrein. Ik geef één voorbeeld. We geven nu een kleine financiële sanctie aan bedrijven die heel veel mensen dumpen in langdurige ziekte. We verzamelen daarmee een aantal miljoen euro. Het is de uitdrukkelijke vraag aan werkgevers en werknemers om binnen hun sectoren afspraken te maken om dat geld te gebruiken om ervoor te zorgen dat mensen minder uitvallen. Er is echter nog geen enkele cao gesloten en dat stelt mij zeer teleur. Ik roep dus werkgevers en werknemers in de sectoren op om dat geld te gebruiken. Dat ligt daar, want het komt binnen door de penalisering. Ze moeten dat gebruiken om actie te ondernemen. Er is dus meer actie nodig binnen de bestaande maatregelen die we hebben genomen. De maatregelen moeten ook absoluut versterkt worden op alle fronten tijdens de volgende regeerperiode.

Je crois que vous avez absolument raison, madame. Il est vrai qu'il faut aussi réfléchir à ce débat de société: la qualité du travail, l'équilibre entre vie professionnelle et vie privée, la condition des jeunes travailleurs (hommes et femmes) et la difficulté de concilier les responsabilités d'un ménage avec le travail.

Nous avons pris des mesures importantes pendant la législature dans le cadre du deal pour l'emploi. Nous avons également amélioré le congé parental.

Ik ben het eens met mevrouw Muylle dat kinderopvang essentieel is, maar dat debat moeten we natuurlijk in de regionale parlementen voeren. Ik ben alleszins blij dat de Vlaamse regering zwaar inzet op kinderopvang en ga ook akkoord met de andere zaken die u hebt genoemd, mevrouw Muylle.

Wat we doen in de eerstelijnspsychologische zorg, voorkomt dat mensen langdurig uitvallen. We hebben daar het bewijs van in de cijfers. (...)

De **voorzitter**: U moet stoppen, mijnheer de minister, want ik heb de micro uitgezet.

07.08 Aurore Tourneur (Les Engagés): Je vous remercie pour vos réponses, monsieur le ministre. Comme on dit, *er is nog veel werk aan de winkel*. Pour tout ce qui touche à la technologie et à la jeunesse, il serait souhaitable d'avoir un cadre de prévention adapté, une modification des pratiques managériales et aussi des conditions de travail qui doivent évoluer en même temps que ces technologies.

Einstein disait: "Il est hélas devenu évident aujourd'hui que notre technologie a dépassé notre humanité".

We kunnen niet toestaan dat de technologie een tempo dicteert dat de menselijke gezondheid niet kan bijhouden.

07.09 Irina De Knop (Open Vld): Mijnheer de minister, dit is een debat waard en dat moet zeker voortgezet worden. U wijst erop dat er al veel

Les sanctions financières modérées imposées aux entreprises qui abusent du système de maladie de longue durée pour licencier de nombreux travailleurs rapportent plusieurs millions d'euros. Ces moyens sont censés être affectés à la prévention de l'absentéisme pour cause de maladie au sein des secteurs, mais aucune CCT n'a encore été conclue. Cela me déçoit beaucoup. J'appelle les employeurs et les travailleurs à utiliser ce budget. Les mesures doivent également être renforcées sur tous les fronts au cours de la prochaine législature.

We moeten nadenken over de kwaliteit van het werk, de balans tussen werk en privé en de positie van jonge werknemers. We hebben belangrijke maatregelen genomen in het kader van de arbeidsdeal. Het ouderschapsverlof hebben we uitgebreid.

Je suis d'accord avec Mme Muylle pour dire que la garde d'enfants est essentielle, mais c'est un débat qui relève des entités fédérées. Quoi qu'il en soit, l'engagement du gouvernement flamand me ravit. Les chiffres indiquent que les mesures prises en matière de soins psychologiques de première ligne fonctionnent.

07.08 Aurore Tourneur (Les Engagés): We moeten het preventiekader aanpassen, de managementpraktijken op een nieuwe leest schoeien en de arbeidsomstandigheden aanpassen in het licht van nieuwe technologieën.

Nous ne pouvons laisser la technologie imposer un rythme que la santé humaine ne peut pas suivre.

07.09 Irina De Knop (Open Vld): Il faut poursuivre ce débat. Vous

beleid is gevoerd, maar tegelijk zegt u dat het onvoldoende is. Daar ben ik het absoluut mee eens. U hebt echter wel vier jaar de tijd gehad om beleid te voeren. In die zin ontgoochelt het antwoord mij een klein beetje.

Volgens ons is zeker een grondige analyse van het gevoerde beleid nodig, op wetenschappelijke basis, zodat we echt de oorzaken aan de basis van de langdurige ziekten kunnen aanpakken. Misschien is het nodig om restrictiever te zijn ten aanzien van werkgevers, ziekenfondsen en huisartsen, maar mogelijk betekent het ook dat we als overheid veel meer preventieve maatregelen moeten nemen, zoals gesuggereerd in de studie van Securex, inzake thuiswerk, sedentair gedrag en (...)

dites vous-même, à juste titre, que la politique est insuffisante, mais vous avez eu quatre ans pour la mettre en œuvre. La politique menée doit faire l'objet d'une analyse scientifique approfondie afin qu'on puisse s'attaquer aux racines du problème. Peut-être faudrait-il être plus restrictif à l'égard des employeurs, des mutualités et des médecins généralistes, mais peut-être est-il aussi nécessaire de prendre davantage de mesures préventives, comme le suggère l'étude.

07.10 Kim De Witte (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, ik hoor u zeggen dat we de maatregelen op alle fronten moeten versterken, maar waar is het debat over de werkdruk? Waar zijn de maatregelen om de werkdruk die te hoog is – er moet altijd meer worden gedaan met minder mensen – in te perken? We kunnen geen debat voeren over langdurig zieken als we het debat over de werkdruk niet voeren. Waar is het debat over altijd maar langer werken? De vorige regering zei dat alle bruggepensioneerden zouden worden geschrapt en al die oudere werknemers zijn erbij gekomen in de ziekteverzekering. We hebben niks opgelost, niks. Die bruggepensioneerden kostten ons zelfs minder dan de zieken.

07.10 Kim De Witte (PVDA-PTB): Où est le débat sur la charge de travail? Où est le débat sur l'allongement continu de la durée de la vie professionnelle? Où est le débat sur les obligations des employeurs, dont 90 % ne disposent même pas d'un plan d'action? Sans aborder ces questions, nous ne pourrions pas mener le débat sur les malades de longue durée.

Waar is het debat over de plichten van de werkgevers? Negen werkgevers op de tien hebben zelfs geen actieplan over langdurig zieken. Ik hoor daarover geen discussie of strenge sancties. Wel, mijnheer de minister, als u niet wilt dat wij hier over een maand of een jaar opnieuw staan om nog eens te spreken over (...)

07.11 Kristien Verbelen (VB): Mijnheer de minister, helaas moet ik vaststellen dat de huidige aanpak van de vivaldiregering tekortschiet. De maatregelen die u aanhaalt, zijn onvoldoende en inefficiënt om het aantal langdurig zieken effectief terug te dringen. Het Vlaams Belang pleit voor een positieve aanpak waarin vooral wordt gekeken naar wat mensen wel nog kunnen, in plaats van hen langdurig aan de zijlijn te laten staan.

07.11 Kristien Verbelen (VB): Les mesures que vous citez ne suffisent pas à réduire le nombre de malades de longue durée. Pour le Vlaams Belang, il faut examiner ce que ces personnes sont encore capables de faire, scinder la sécurité sociale et investir nos propres moyens en faveur de nos propres citoyens.

Daarom pleiten wij ook voor een splitsing van de sociale zekerheid. Wij willen komaf maken met de onkunde van het Belgische beleid. Wij willen klemtonen leggen waar wij vinden dat het nodig is en eigen middelen in eigen mensen steken.

De **voorzitter:** Dank u wel, collega Verbelen, voor uw eerste tussenkomst in de plenaire vergadering. (*Applaus*)

Le **président:** Je vous félicite pour votre première intervention en séance plénière. (*Applaudissements*)

07.12 Nathalie Muylle (cd&v): Mijnheer de minister, ik ga helemaal akkoord, we moeten zorgen voor meer beleid. De recepten daarvoor liggen vandaag op tafel. We moeten echt meer middelen inzetten inzake controleartsen en arbeidsartsen, ook voor de attractiviteit van dat beroep. De re-integratie moet wat ons betreft sneller gebeuren. We moeten geen drie maanden wachten, maar moeten sneller inzetten op

07.12 Nathalie Muylle (cd&v): Les recettes sont connues. Nous devons réintégrer plus rapidement les personnes concernées, responsabiliser les travailleurs et les employeurs et prévenir le décrochage

re-integratie. We moeten ook aan de responsabilisering werken, zowel van werknemers als van werkgevers. Het cruciaalste is misschien nog dat we ervoor moeten zorgen dat mensen niet uitvallen. We hebben samen ook de arbeidsparticipatietoelage ingevoerd, om mensen te begeleiden, zodat ze niet kunnen uitvallen, door hen veel sneller te heroriënteren en ervoor te zorgen dat het werk werkbaar is. Daar zijn heel veel oplossingen voor.

Er is dus heel wat werk. Ik heb de indruk dat dit niet het laatste debat hierover zal zijn, maar voor ons zijn de recepten duidelijk. We moeten ervoor zorgen dat mensen langer op de werkvloer blijven.

De **voorzitter**: Er was daarnet enige opwinding op de banken van de PVDA. De heer De Witte heeft effectief zijn eerste interventie gehouden in dit halfroond. (*Applaus*) Maar hij had zijn talenten natuurlijk al vertoond in het Vlaams Parlement. Vandaar dat ik zijn maidenspeech hier zo niet genoemd heb.

Mijnheer De Witte, toch welkom in deze plenaire vergadering

07.13 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer de minister, ik heb nooit het genoegen gehad hier met hem te debatteren, maar u deed me denken aan de heer Verhofstadt in zijn meest optimistische dagen. U zei dat de maatregelen van de regering goed gewerkt hebben, maar er zijn 160.000 langdurig zieken bij gekomen. Daar kunnen we toch niet tevreden over zijn?

U zei dat in Wallonië *on target* is, maar er is daar een verdubbeling van het aantal langdurig zieken, namelijk 96.000. Het equivalent van de bevolking van Mons is erbij gekomen. U zei dat het aan de sociaaleconomische toestand ligt, maar het ligt daar niet aan, het ligt aan de complete laksheid van de ziekenfondsen daar, aan het voorschrijfgedrag en aan het complete gebrek aan verantwoordelijkheid voor publieke middelen en financiën.

Als wij daar hier in het Parlement iets aan willen doen, dan is het vijf voor twaalf. Ik zeg het nogmaals, laten we alstublieft zo snel mogelijk de supernota in praktijk omzetten. Anders sta ik hier volgende week met een batterij aan wetsvoorstellen om het aantal langdurig zieken te verminderen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Samengevoegde vragen van

- Jan Bertels aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "Wereldddiabetesdag" (56000185P)

- Katleen Bury aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "Het nieuwe monitoringmodel voor diabetes" (56000718C)

08 Questions jointes de

- Jan Bertels à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "La Journée mondiale du diabète" (56000185P)

- Katleen Bury à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Le nouveau modèle de monitoring du diabète" (56000718C)

08.01 Jan Bertels (Vooruit): Keer op keer je suikerspiegel controleren, erop letten of je wel of net niet eet en natuurlijk die insulinepen,

professionnel. C'est pourquoi nous avons introduit la prime de participation au marché du travail en vue d'une orientation plus rapide vers un travail faisable.

Le **président**: Je souhaite féliciter M. De Witte à son tour pour sa première intervention dans cet hémicycle. (*Applaudissements*)

07.13 Axel Ronse (N-VA): Vous dites que le gouvernement a fait du bon travail, alors que le nombre de malades de longue durée a augmenté de 160 000 personnes. En Wallonie, ce nombre a même doublé. Cette augmentation n'a rien à voir avec la situation socio-économique, mais elle est intégralement imputable au laxisme total des mutuelles, au comportement prescripteur et à l'absence totale de responsabilité en matière des finances publiques.

Si la "super note" n'est pas concrétisée dans les meilleurs délais, je déposerai moi-même des propositions de loi visant à réduire le nombre de malades de longue durée.

08.01 Jan Bertels (Vooruit): Le

want je weet maar nooit. Collega's, suikerziekte is misschien voor veel mensen onzichtbaar, maar men draagt het altijd bij zich. Het verandert iemands leven, zeker als men er op latere leeftijd mee te maken krijgt.

Patiënten lieten vorige week nog van zich horen op hun congres Speak Up. Vandaag doen ze dat opnieuw, want het is Werelddiabetesdag. We weten wat de oorzaken zijn. We weten hoe lastig het is om dit aan te pakken. We weten hoe essentieel het opvolgen is nadat de ziekte is vastgesteld.

Diabetes tekent patiënten voor het leven. Een slechte opvolging van de aandoening tekent hen nog meer. Daarom besloot de regering met de socialisten voor een stevige opvolging van diabetes type 2-patiënten in dit land. Dat maakt het aangenamer voor die mensen om te leven, met een ondersteuning van een diëtist, met een preventief mondonderzoek, want zo garanderen we betaalbare zorg voor iedereen. Dat is solidariteit in de praktijk. De sleutel in dit traject is de patiënt, als mederegisseur, samen met het zorgpersoneel. Zo geeft men die mensen terug controle over hun leven.

Mijnheer de minister, welke lessen kunt u trekken uit de eerste periode van het zorgtraject? Wat is er vooral nodig om het zorgtraject van die diabetespatiënten te versterken?

08.02 Katleen Bury (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit aan bij de vorige spreker.

Diabetes type 2 treft bijna 8 % van de volwassen bevolking en vergt een aanzienlijk deel, namelijk 7,4 %, van het budget voor de nationale gezondheid. Dat is een aanzienlijke last voor ons systeem, wat duidelijk maakt dat we zeker nieuwe kostenefficiënte benaderingen nodig hebben. Uit een recente studie blijkt dat door innovatieve monitoring tot wel 12 % zou kunnen worden bespaard op de diabetesgerelateerde uitgaven.

Onlangs is door het AZ Maria Middelaes, i-mens, Z-plus en andere zorgpartners een project uitgevoerd waarin slimme technologie en zelfmonitoring door patiënten centraal staan. De resultaten zijn opvallend. Er zijn immers minder vervolgsconsulten, er is een aanzienlijke besparing op de consultkosten en er is vooral een directe verbetering van de gezondheid bij de patiënten. Zij zien een verbetering in hun bloedsuikerspiegel en bloeddruk, ze worden continu gemonitord en kunnen veel sneller door artsen worden bijgestuurd. Dat verhoogt ook de therapietrouw, met artsen die niet pas maanden later ingrijpen wanneer iets is misgegaan.

Daarom heb ik de hiernavolgende vragen aan u.

Ziet u de mogelijkheid om die innovatieve aanpak voor zelfmonitoring breder in te zetten in onze gezondheidszorg?

Wat moet volgens u gebeuren om de technologie toegankelijk te maken voor alle mensen met chronische aandoeningen? Vandaag was er zelfs nog een voorbeeld over COPD.

Tot slot – heel belangrijk –, kan de overheid een veilige datadeling tussen zorginstellingen bevorderen om op die manier gepersonaliseerde zorg te bieden, zonder de privacy van patiënten te schenden?

diabète change la vie car il faut tenir compte en permanence de la maladie. Le gouvernement a mis en place un trajet de monitoring pour les patients atteints de diabète de type 2, un suivi efficace de la maladie étant de la plus haute importance. Les patients sont eux-mêmes aux commandes, avec le personnel soignant, si bien qu'ils reprennent le contrôle de leur vie.

Quels enseignements tirez-vous de la première période du trajet de soins? Comment pouvons-nous le renforcer?

08.02 Katleen Bury (VB): Le diabète de type 2 touche près de 8 % de la population adulte et son traitement coûte énormément d'argent à l'assurance soins de santé. L'AZ Maria Middelaes et d'autres partenaires de la santé ont récemment mené un projet pilote centré sur les technologies intelligentes et l'auto-surveillance par les patients. Il en ressort qu'il est possible de réduire considérablement les dépenses liées au diabète. En outre, ce projet s'est traduit par une diminution du nombre de consultations et une amélioration de la santé des patients, il a permis des ajustements plus rapides grâce au monitoring et a favorisé l'observance thérapeutique.

Est-il possible, selon vous, de développer à plus grande échelle l'auto-surveillance dans notre système de santé? Que faut-il faire pour rendre cette technologie accessible à toutes les personnes atteintes d'une maladie chronique? Les autorités peuvent-elles promouvoir le partage sécurisé des données afin qu'il soit possible d'offrir des soins personnalisés sans porter atteinte à la vie privée des patients?

08.03 Minister **Frank Vandenbroucke**: Diabetes is inderdaad een ziekte die heel veel mensen treft en die een zeer goede opvolging en zorg vergt. De voorbije 25 jaar hebben we belangrijke stappen vooruit gezet in de zorg van patiënten met diabetes. Ik ben zeer dankbaar voor de inzet van heel veel diabetespatiëntenverenigingen en van de experts die met die verenigingen hebben samengewerkt om een nieuwe aanpak uit te werken, die dan door de overheid ook is uitgerold. Zo is het vaak in zijn werk gegaan.

De voorbije jaren hebben we nog bijkomende stappen gezet, waarbij een heel belangrijke stap het opstarttraject was. Het betreft een nieuw traject voor mensen die de diagnose krijgen van diabetes type 2. Voor al die mensen maken we het mogelijk dat een multidisciplinair zorgteam aan de slag gaat. Dat betekent concreet dat die mensen vier keer per jaar gratis diabeteseducatie kunnen krijgen, om te leren voor zichzelf te zorgen. Twee keer per jaar kunnen ze gratis naar een diëtist voor dieetadvies. Indien de patiënten risico's inzake de voeten hebben, kunnen ze twee keer per jaar gratis naar de podoloog. Voor alle patiënten met de diagnose diabetes type 2 is het preventieve mondonderzoek daarnaast ook gratis. We zorgen dus ook voor toegankelijkheid.

Mijnheer Bertels, die aanpak is ondertussen echt een succes gebleken. Sinds 1 januari, dus sinds het begin van het nieuwe opstarttraject, zijn er meer dan 115.000 mensen in het traject gestapt – ik tel tot 31 augustus. Het lijkt me een belangrijk succes dat meer dan 115.000 mensen met de diagnose diabetes type 2 in dat nieuwe, omvangrijke zorgtraject zijn gestapt.

U vraagt naar de lessen die we trekken en wat we nog moeten doen. Nogmaals, de inzet van de patiëntenverenigingen, de Diabetes Liga, is cruciaal. Ik ben hun dankbaar voor die inzet. Tegelijkertijd is het erg belangrijk dat onze huisartsen kort op de bal spelen, oog hebben voor de problematiek, de trajecten kennen en patiënten op weg helpen naar die trajecten. Daarbij is het natuurlijk belangrijk dat alle mensen de weg vinden naar de huisarts. Dat is nog niet overal het geval, er bestaan nog gewestelijke verschillen. We staan wat dat betreft voor een heel belangrijke opdracht: de uitbouw van een sterke, omvattende eerste-lijnsgezondheidszorg.

Mevrouw Bury, een mobiele toepassing, het initiatief waarnaar u verwijst, is interessant. In de ziekteverzekering hebben we reeds een procedure die dergelijke mobiele toepassingen toelaat, waarbij data gedeeld worden en de zorg voor de patiënten kan worden verbeterd. In de procedure kan daarvoor ook een terugbetaling gebeuren. Over die reeds bestaande procedure vindt u meer uitleg op de website van het RIZIV. Ik kan u trouwens zeggen dat over dat concrete initiatief ook al overleg heeft plaatsgevonden tussen het RIZIV, i-mens en Z-plus, om te kijken hoe aan de voorwaarden van terugbetaling van de mobiele toepassing kan worden voldaan.

U hebt gelijk dat een breed debat nodig is over het delen van gegevens en data. Ik stel voor dat we dat debat voortzetten in de commissie voor Gezondheid, want dan moet ik het met u hebben over onder andere het Belgian Integrated Health Record en over alles wat nodig is voor onze roadmap digitalisering. Dat vergt allemaal nog zeer veel werk, maar inderdaad, gegevens op een veilige manier delen en interessante mobiele toepassingen toegankelijk maken voor alle patiënten, is ook

08.03 **Frank Vandenbroucke**, ministre: Ces 25 dernières années, avec la collaboration d'experts et d'associations de patients, nous avons réalisé d'importantes avancées dans la prise en charge des patients atteints de diabète. Récemment, nous avons franchi un pas supplémentaire avec la mise en place d'un trajet de démarrage pour les personnes diagnostiquées avec un diabète de type 2. Grâce à ce trajet, les patients peuvent bénéficier annuellement de quatre séances d'éducation au diabète gratuites, de deux consultations gratuites chez un diététicien et un podologue et d'un examen buccal préventif gratuit. Cette approche est une réussite, puisque plus de 115 000 personnes ont déjà adhéré au programme entre le 1er janvier et le 31 août 2024.

Il faut maintenant s'assurer que les médecins généralistes agissent de manière efficace et rapide, qu'ils connaissent les trajets et orientent les patients. À cette fin, il faut bien sûr que tout le monde trouve le chemin vers le médecin généraliste. Le développement d'un système de soins de santé de première ligne solide reste donc une mission très importante.

Une procédure d'autorisation et de remboursement des applications mobiles est déjà prévue dans le cadre de l'assurance maladie. Une concertation a déjà eu lieu concernant l'initiative concrète dont parle Mme Bury.

Je propose de poursuivre le débat relatif au partage des données en commission de la Santé.

een stuk van het verhaal. Dat moet, zoals uzelf en ook de heer Bertels zei, altijd gebeuren met de patiënt mee aan het stuur om voor zichzelf een (...)

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, u hebt uw spreektijd van vier minuten volledig gevuld.

08.04 Jan Bertels (Vooruit): Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord. Ik ben blij dat het beleid werkt, maar ik ben evenzeer blij dat u zegt dat we samen met de patiënten het beleid moeten voortzetten, aangezien het werk niet af is.

Collega's, we spreken hier vandaag over diabetespatiënten, maar voor de Vooruitfractie is het duidelijk dat nog veel meer mensen leven met een levenslange ziekte en zodoende lasten met zich meedragen. Juist daarom is het essentieel dat we de patiënten mee aan het stuur zetten en opnieuw regisseur maken van hun eigen leven. Die taak moet mede gedragen worden door een sterke overheid.

Voor Vooruit moet een volgende regering daar absoluut werk van maken en dat werk voortzetten. We moeten investeren én hervormen in de gezondheidszorg, om zodoende meer mensen echt te helpen. Alleen zo, mijnheer Francken, gaat iedereen erop vooruit.

De **voorzitter**: Collega Bertels, bedankt voor uw repliek en ook voor uw goede raad aan de volgende coalitie. Dat is altijd mooi meegenomen.

08.05 Katleen Bury (VB): Mijnheer de minister, ik dank u voor de uitleg over uw opstartproject, maar daar wisten we al veel over.

U zegt dat er een overleg is geweest over het toegankelijker maken van die mobiele toepassing, in eerste instantie voor al de diabetespatiënten en daarna voor andere chronisch zieken. U ziet de noodzaak ervan in om dat verder in de commissie te bespreken.

Op Werelddiabetesdag staan we stil bij het feit dat leven met diabetes een voltijdse inspanning is, 24/7. Daarom is het ook noodzakelijk om voor de diabetespatiënten zo snel mogelijk een monitoring te voorzien, een echte vereenvoudiging in het leven, en om de zorg voor mensen met diabetes te verbeteren en hen bij hun dagelijkse inspanningen te ondersteunen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 Vraag van Kjell Vander Elst aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De aanhoudende problematiek van lange wachttijden bij de paspoortcontrole op Brussels Airport" (56000182P)

09 Question de Kjell Vander Elst à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Renouveau démocratique) sur "Le problème persistant des longues files d'attente au contrôle des passeports à Brussels Airport" (56000182P)

09.01 Kjell Vander Elst (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, België is de draaischijf van Europa. Ons land huisvest de Europese Unie, de NAVO en tal van internationale instellingen. Onze ligging is cruciaal. De diplomatieke rol van ons land is van wereldwijd belang.

Cruciaal voor die ligging is de toegangspoort naar ons land, namelijk

08.04 Jan Bertels (Vooruit): Mon groupe estime important que les patients souffrant de diabète et les autres patients atteints d'une maladie chronique soient également associés à la démarche afin de reprendre les commandes de leur vie, soutenus par des pouvoirs publics solides. Le prochain gouvernement devra absolument s'atteler à cette tâche.

08.05 Katleen Bury (VB): Cette Journée mondiale du diabète constitue l'occasion de rappeler que vivre avec le diabète demande des efforts à temps plein. Il est donc indispensable de mieux soutenir les patients diabétiques par le biais d'un monitoring.

09.01 Kjell Vander Elst (Open Vld): Brussels Airport est la porte d'accès à la capitale de l'Europe, mais pour passer par cette porte, il faut faire la file devant les contrôles de passeports pendant une heure et demie en moyenne durant les

de luchthaven van Zaventem. Brussels Airport is de toegangspoort naar de hoofdstad van Europa. Om door die poort te geraken, moet men vandaag echter bijzonder veel tijd en geduld hebben. 82 minuten, bijna anderhalf uur, bedroeg de gemiddelde wachttijd aan de paspoort-controles tijdens de zomermaanden op Brussels Airport. Dat is veel te lang. En dat is eigenlijk een blamage voor de luchthaven van de hoofdstad van Europa.

De oorzaak is een personeelstekort bij de luchtvaartpolitie. Van de 530 mensen die bij de luchtvaartpolitie te Zaventem werkzaam zouden moeten zijn, zijn er meer dan 150 mensen niet aan het werk. Dat is een tekort van 30 %. Dat is onaanvaardbaar. Het is slecht voor de veiligheid in en rond de luchthaven. Het zorgt er ook voor dat passagiers hun connecties missen, dat doorvoer vanuit Brussels Airport zeer moeilijk loopt. Dat is onaanvaardbaar. En het zorgt voor een imago-verlies voor de luchthaven en ook voor de hoofdstad van Europa.

Mevrouw de minister, dit is geen nieuw fenomeen. De tekorten bij de luchtvaartpolitie slepen al jaren aan. Ondanks de aanwervingspolitiek van de voorbije jaren bij de politie bent u er echter niet in geslaagd om de tekorten bij de luchtvaartpolitie weg te werken. Erger nog, de tekorten zijn groter geworden.

Wat hebt u de voorbije jaren gedaan om die tekorten bij de luchtvaartpolitie terug te dringen?

Wat kunt u de komende weken en maanden nog doen om dat acute probleem op de luchthaven van Zaventem (...)

09.02 Minister **Annelies Verlinden**: Collega, ik was ietwat verrast door het actualiteitsgehalte van uw vragen, want ze zijn vooral ingegeven door de vaststelling in de zomermaanden. Ik kan enkel afleiden dat de kranten goed gelezen worden en dat is uiteraard prima.

Er zijn heel wat factoren die een impact hebben op de wachttijden. Oorzaken voor lange wachttijden zijn bijvoorbeeld de aankomst van Schengen- en niet-Schengenpassagiers, net als veel aankomende en vertrekkende vluchten op hetzelfde moment. Soms zijn er ongeplande en onvoorziene vertragingen waardoor een grote groep passagiers op hetzelfde moment toekomt. Uiteraard kan ook de politie geconfronteerd worden met onaangekondigde uitval van personeel, bijvoorbeeld door ziekte.

Dat op bepaalde momenten wachttijden kunnen oplopen, is dus niet enkel aan de politie toe te schrijven. Ook de uitbater van de luchthaven kan daarin een rol spelen, onder meer door de planning van de aankomst- en vertrekuren en de afspraken die zij maken met de airlines.

Ik heb al meermaals gezegd dat de capaciteit van de luchtvaartpolitie moet worden verhoogd. Dat betekent evenwel niet dat de verschillende grensposten onder- of niet bemand waren tijdens de zomerperiode. Integendeel, we hebben gewerkt aan oplossingen. Zo hebben we tijdens de afgelopen zomermaanden elke maand gemiddeld 40 bijkomende personeelsleden ingezet, precies om die passagiersstroom in goede banen te leiden. We hebben de huisvesting verbeterd en we rekruteren ook bijkomend personeel. Daarnaast is het essentieel dat de volgende regering uitvoering geeft aan het voornemen om Frontexpersoneel in te zetten aan onze grensposten, zodat de luchtvaartpolitie kan worden

mois d'été. Cette situation est une honte pour notre aéroport.

Ces longues files d'attente sont une conséquence de la pénurie de personnel dont souffre la police aéronautique depuis des années. Sur les 530 policiers qui devraient y être actifs, plus de 150 n'ont pas pu être engagés. Cette situation hypothèque la sécurité, fait perdre des correspondances aux passagers et écorne l'image de l'aéroport et de notre capitale.

Quelles mesures avez-vous prises au cours des dernières années pour résorber cette pénurie de personnel à la police aéronautique? Quelles initiatives pouvez-vous encore prendre au cours des prochaines semaines et des prochains mois pour résoudre ce problème?

09.02 **Annelies Verlinden**, ministre: Les temps d'attente sont influencés par de très nombreux facteurs, tels que les retards imprévus qui provoquent l'arrivée simultanée d'un grand nombre de passagers. L'augmentation des temps d'attente n'est pas seulement due à la police. L'exploitant de l'aéroport a également un rôle à jouer, par le biais notamment de la planification des heures d'arrivée et de départ des vols.

La capacité de la police aéronautique doit effectivement être renforcée. Cela ne signifie pas que les postes frontières ont été en sous-effectif ou inoccupés durant la période estivale. Au contraire, nous avons mobilisé en moyenne quarante personnes supplémentaires durant chaque mois d'été. Nous avons amélioré l'hébergement des services et nous recrutons par ailleurs du personnel supplémentaire. Le prochain gouvernement devra mettre à exécution le projet de dé-

versterkt in de taken die zij moet uitvoeren.

Tot slot voorzien we ook nieuwe technologie met e-gates, die vanaf september geïnstalleerd werden en die ook een vlottere en meer geautomatiseerde doorstroming zouden moeten kunnen bewerkstelligen, zodat de luchtvaartpolitie efficiënter kan worden ingezet.

Uiteraard zullen we de situatie op de voet blijven volgen, ook tijdens de eindejaarsperiode, want natuurlijk moet Zaventem een draaischijf blijven voor passagiersverkeer in Brussel.

09.03 Kjell Vander Elst (Open Vld): Mevrouw de minister, u vindt het misschien geen actueel probleem, maar ik wel. Er komen opnieuw vakanties aan en ik hoop dat die doorloop- en wachttijden korter worden.

U zegt wel dat er maatregelen werden genomen en ik geloof u, maar een gemiddelde wachttijd van anderhalf uur bij paspoortcontroles is te lang. Die wachttijden in drukke periodes moeten korter worden. Een goed imago van de luchthaven komt te voet, maar gaat te paard. We moeten daar dus op inzetten.

Dit probleem kan niet in een-twee-drie worden opgelost en dat verwacht ik ook niet. Ik verwacht wel maatregelen. De regering is in lopende zaken, maar dat betekent niet dat men alles op zijn beloop moet laten. We moeten concrete maatregelen nemen om LPA te reanimeren en te versterken, om zo het imagoverlies een halt toe te roepen en vooral om de vlotte en veilige werking van Brussels Airport weer te garanderen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 Vraag van Matti Vandemaele aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De politiecontroles op alcohol en drugs achter het stuur" (56000192P)

10 Question de Matti Vandemaele à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Renouveau démocratique) sur "Les contrôles de police axés sur la conduite sous l'influence de l'alcool ou de drogues" (56000192P)

10.01 Matti Vandemaele (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, 40 % van de ongevallen 's nachts heeft te maken met alcohol of drugs, zo bleek uit de *Pano*-reportage van eerder deze week.

De getuigenissen van de nabestaanden zijn hartverscheurend. Ik stel vast dat die mensen met een woede zitten, met het gevoel niet gehoord te worden. Het is precies hun levenslange verdriet dat veroorzaakt wordt door iemand die op een bepaalde dag beslist achter het stuur te kruipen terwijl hij of zij te veel gedronken heeft of drugs genomen heeft. Het is op die manier dat een leven wordt weggemaaid.

De getuigenissen zijn hartverscheurend. De cijfers achter deze problematiek zijn onthutsend. We stellen vast dat het aantal verkeersongevallen daalt, maar dat het aantal ongevallen waarbij alcohol of drugs in het spel zijn, niet daalt. Er gebeuren ook vandaag nog altijd zeven ongevallen per dag waarbij alcohol of drugs in het spel zijn.

ploiement de membres du personnel de Frontex à nos postes frontalières. Des portiques électroniques ont été installés à partir de septembre 2024 afin d'automatiser davantage les flux.

Nous continuerons à suivre la situation avec attention durant la période de fin d'année, car Zaventem doit demeurer une plaque tournante du trafic de passagers.

09.03 Kjell Vander Elst (Open Vld): Il faut réduire les temps d'attente et les temps de passage durant les périodes de forte affluence. En affaires courantes également, le gouvernement doit prendre des mesures.

10.01 Matti Vandemaele (Ecolo-Groen): *Pano* a révélé que 40 % des accidents nocturnes sont liés à l'alcool ou aux drogues. Le nombre d'accidents de la route est en baisse, mais le nombre d'accidents dus à l'alcool ou à la drogue ne l'est pas. Il y en a en moyenne sept par jour. Les juges de police l'imputent à un problème culturel. La probabilité de se faire prendre doit augmenter. Le chef de corps de la zone Westkust, qui représente les zones de police locales, ne croit toutefois pas aux statistiques.

Partagez-vous le point de vue du

De politierechters in de reportage gaven aan waar de oorzaak ligt. Zij zeiden allemaal unisono dat het een cultuurprobleem is. Er moet meer controle zijn. De pakkans moet hoger. Alleen als we dat realiseren kunnen we dit probleem een halt toeroepen. Het is dus belangrijk dat chauffeurs op elk uur van de dag kans lopen gepakt te worden.

Dan was er de heer Paelinck, korpschef van de politiezone Westkust, die de lokale politiezones vertegenwoordigde. Hij zei: "Ik geloof niet in cijfers, ik geloof niet in statistieken; ik vind die eigenlijk minder belangrijk dan leugens."

Mevrouw de minister, mijn vragen zijn heel eenvoudig. Ten eerste, deelt u de visie van de heer Paelinck? Ten tweede, wat zult u doen om de pakkans te verhogen?

10.02 Minister **Annelies Verlinden**: Ik wil onderstrepen dat verkeersveiligheid een absolute prioriteit is. We hebben de afgelopen jaren gezien dat de acties van preventie en repressie wel degelijk vruchten afwerpen, want het aantal slachtoffers is gedaald. Het moet echter duidelijk zijn: elk slachtoffer is er een te veel. We moeten er allemaal alles aan doen om dat tegen te gaan.

Ik ben het met u eens dat Justitie en politie daarin een belangrijke rol spelen, maar het vraagt ook een mentaliteitswijziging. Iedereen, inwoners, bedrijven, heeft de verantwoordelijkheid om aan die verkeersveiligheid bij te dragen. Dat betekent ook doelgericht controleren. Dat zal belangrijk blijven, ook in de toekomst. Het is niet omdat bepaalde fijnmazige informatie over de plaatsen, de tijdstippen en de hoeveelheid van controles niet voorhanden is, dat er niet wordt gecontroleerd. Ik weet heel goed hoe heel veel politiemensen bij de lokale en de federale politie dagelijks controles doen, naast de vele andere taken die ze hebben en de prioriteiten die ze moeten stellen.

Ik ben het wel met u eens dat de nationale beeldvorming belangrijk kan zijn om dit fenomeen verder aan te pakken. Zo kunnen we wijzen op de cijfers van de verkeersongevallen die we naar aanleiding van de bobcontroles wel hebben. Die laten ons toe om zwarte punten te identificeren en zo de lokale besturen te helpen bij het uitvoeren en bepalen van controles en infrastructurele ingrepen.

Waarom de cijfers door de lokale zones niet altijd worden meegegeven, moeten we onderzoeken. Het is voor mij in elk geval duidelijk dat we de lokale zones moeten blijven herinneren aan de vraag om de gegevens mee te delen, zodat we ook op federaal niveau over die informatie kunnen beschikken. Ik zal dat bekijken met de minister van Justitie, aangezien er ook richtlijnen van de procureurs-generaal zijn over hoe we die vraag aan de lokale besturen en de lokale zones kunnen versterken en hoe we de beeldvorming over verkeersongevallen en verkeerscontroles kunnen optimaliseren. Ik zal dat in elk geval meenemen naar het volgende overleg met de geïntegreerde politie.

chef de corps? Quelles initiatives prendrez-vous pour augmenter la probabilité de se faire prendre?

10.02 **Annelies Verlinden**, ministre: La sécurité routière constitue une priorité absolue. Les mesures de prévention et de répression portent indéniablement leurs fruits car le nombre de victimes a diminué. Il convient toutefois de rappeler que chaque victime est une victime de trop.

La Justice et la police jouent un rôle important dans le domaine de la sécurité routière, mais les citoyens et les entreprises doivent également opérer un changement de mentalité à cet égard pour y contribuer. Les contrôles ciblés demeurent importants. Même si certaines informations fines ne sont pas disponibles, de nombreux policiers actifs au sein de la police locale et de la police fédérale procèdent effectivement à des contrôles quotidiens.

Il peut s'avérer important de disposer d'un topo de la situation globale à l'échelle nationale pour continuer à lutter contre ce phénomène. Les statistiques relatives aux accidents de la route constatés lors des contrôles effectués dans le cadre de la campagne Bob permettent d'identifier les points noirs et, ce faisant, d'aider les administrations locales dans le cadre de contrôles et aussi d'interventions sur le plan de l'infrastructure.

Nous devons déterminer les raisons pour lesquelles les zones locales ne communiquent pas toujours les statistiques, car le niveau

fédéral doit également pouvoir disposer de ces informations. J'examinerai avec le ministre de la Justice ce point qui sera abordé lors de la prochaine concertation avec la police intégrée.

10.03 **Matti Vandemaele** (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Zoals u zelf zegt hebben we een mentaliteitswijziging nodig. Dat is duidelijk en de experts zijn het er allemaal over eens. Door meer controles uit te voeren kan er een mentaliteitswijziging komen. We hebben dus absoluut nood aan meer controles. De pakkans moet omhoog.

Al in 2006 werd afgesproken dat de lokale politiezones hun cijfers centraal zouden doorgeven. Als een minister beleid wil voeren, dan moet die cijfers hebben die geanalyseerd kunnen worden. Op dit moment bent u blind aan het varen als het over deze thematiek gaat. Mijn oproep is dus om, zoals u hebt beloofd, niet alleen aan tafel te gaan zitten, maar ook af te dwingen dat die cijfers centraal beheerd zouden worden, dat er opvolging komt en dat de pakkans omhoog gaat. Nu stellen we immers vast dat het aantal controles daalt, terwijl er net meer controles zouden moeten zijn. Alleen op die manier kunnen we aan de kant van de weggebruikers gaan staan die geen alcohol of drugs gebruiken.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

11 **Question de Roberto D'Amico à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La perte de 3 859 euros de salaire brut depuis 2020 subie par les travailleurs" (56000186P)**

11 **Vraag van Roberto D'Amico aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het brutoloonverlies van 3.859 euro dat de werknemers geleden hebben sinds 2020" (56000186P)**

(La réponse sera donnée par la ministre des Pensions et de l'Intégration sociale, chargée des Personnes handicapées, de la Lutte contre la pauvreté et de Beliris. / Het antwoord zal door de minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, belast met Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris worden gegeven.)

11.01 **Roberto D'Amico** (PVDA-PTB): Madame la ministre, voici quatre ans, avec 100 euros, il était possible de remplir son caddie. Aujourd'hui, ce n'est plus le cas. Les gens ont perdu du pouvoir d'achat et il y a deux raisons à cela: l'indexation des salaires qui, comme vous le savez, ne compense pas la hausse des prix et la fameuse loi de 1996 qui bloque les salaires. La Belgique est le seul pays d'Europe où les salaires sont bloqués, je ne vous l'apprends pas.

Notre service d'études a calculé qu'en quatre ans, un travailleur moyen a perdu 3 859 euros. C'est beaucoup plus qu'un mois de salaire pour un travailleur. Jeudi dernier encore, j'ai rencontré des syndicalistes dont certains travaillent dans des entreprises qui font énormément de bénéfices et alors qu'ils s'apprêtent à négocier l'accord interprofessionnel, ils ne pourront pas négocier d'augmentation de salaire.

Je rappelle que la Belgique a été condamnée par l'Organisation internationale du Travail justement sur ce blocage des salaires.

Le MR, la N-VA et Les Engagés sont en train de négocier la formation

11.01 **Roberto D'Amico** (PVDA-PTB): Vier jaar geleden had men voor 100 euro nog een volle winkelkar. Vandaag is dat voltooid verleden tijd. De loonindexering volstaat niet om de prijsstijgingen te compenseren en de wet van 1996 leidt tot een blokkering van de lonen. België is de enige EU-lidstaat waar de lonen geblokkeerd zijn.

Onze studiedienst heeft berekend dat een gemiddelde werknemer in vier jaar tijd 3.859 euro armer geworden is. Ik heb ontmoetingen gehad met vakbondsmilitanten van wie er sommige werken in ondernemingen die gigantisch veel winst

d'un gouvernement. Selon une note qui a fuité, on apprend que non seulement ils poursuivront le blocage salarial mais qu'en outre, ils envisagent de s'attaquer à l'index. Cela signifie que les travailleurs perdront encore plus de pouvoir d'achat.

Madame la ministre, confirmez-vous que l'indexation des salaires ne suffit pas à compenser l'augmentation des prix et qu'à cause du blocage des salaires, les travailleurs (...)

11.02 Karine Lalieux, ministre: Cher collègue, je vous lis la réponse du ministre Pierre-Yves Dermagne.

Les affirmations de cette étude sont totalement incorrectes. Pour l'établir, j'ai pris en compte, comme dans votre étude, le salaire brut moyen de 2020, à savoir 3 832 euros par mois. J'ai ensuite considéré l'inflation depuis le mois de septembre 2020 jusqu'à celle prévue en janvier 2025 par le Bureau fédéral du Plan. Je reprends ainsi la période commençant le mois précédant le début du gouvernement Vivaldi et se terminant le mois où une large partie des travailleurs du secteur privé seront indexés.

L'inflation, selon l'indice des prix à la consommation, est projetée à 22,34 % pour cette période, tandis que celle selon l'indice santé serait de 22,18 %. La différence entre l'évolution de l'indice santé et l'indice des prix à la consommation est donc très faible sur l'ensemble de la période, puisqu'elle représente une différence de 6 euros bruts par mois. Selon les prévisions du Bureau fédéral du Plan, cette différence devrait continuer à se résorber en 2025. En effet, le Bureau fédéral du Plan prévoit que l'indice santé augmentera davantage que l'indice des prix à la consommation au cours de l'année 2025.

Notre système d'indexation automatique a peut-être de légères imperfections mais c'est surtout un des meilleurs instruments dont nous disposons pour protéger le citoyen contre l'augmentation du coût de la vie. Affirmer que l'indexation automatique des salaires et des allocations a causé une perte de 3 859 euros est totalement irresponsable de votre part. Cela l'est d'autant plus à l'heure où, comme vous l'avez dit, certaines personnes impliquées dans la potentielle future coalition Arizona rêvent de remettre en question ce mécanisme, tellement important pour protéger le pouvoir d'achat des citoyens. Alors, encore une fois, faites bien vos calculs!

11.03 Roberto D'Amico (PVDA-PTB): Merci, madame la ministre, pour votre précision.

Je vous rappelle quand même que dans le calcul de l'index, les carburants ne sont pas inclus. Les travailleurs font leur plein chaque semaine

à faire. Ces vakhbondsaafgevaardigden se voorbereiden op het over het interprofessioneel akkoord te onderhandelen, maar ook zij zullen tijdens die onderhandelingen geen loonsverhoging te berde kunnen brengen.

België werd voor deze loonblokkering door de IAO veroordeeld. Ik verneem dat de volgende regering van plan is om de loonblokkering te bestendigen en zelfs om aan de indexering te morrelen.

Bevestigt u dat de loonindexering niet volstaat om de stijging van de prijzen te compenseren?

11.02 Minister Karine Lalieux: Ik lees het antwoord van mijn collega, minister Dermagne, voor.

Wat in die studie beweerd wordt, klopt niet. Ik heb, zoals dat in uw studie gedaan werd, rekening gehouden met het gemiddelde brutoloon voor 2020, dat 3.832 euro per maand bedraagt. Ik heb gekeken naar de inflatie vanaf september 2020 tot de door het Planbureau geraamde situatie voor januari 2025. De inflatie voor die periode wordt geraamd op 22,34 % volgens de index van de consumptieprijzen en op 22,18 % volgens de gezondheidsindex. Het verschil bedraagt slechts 6 euro bruto per maand. Volgens het Planbureau zal dat verschil in 2025 nog verder krimpen.

Onze automatische indexering is niet perfect, maar het is een van de beste systemen om onze burgers te beschermen tegen de stijging van de kosten van levensonderhoud. Sommige leden van de mogelijke toekomstige arizonacoalitie dromen ervan dat mechanisme ter discussie te stellen. Zorg er dus voor dat uw berekeningen kloppen.

11.03 Roberto D'Amico (PVDA-PTB): U zegt dat het systeem "mischien" niet perfect is, maar de brandstoffen zijn niet opgenomen

et voient que le prix augmente. Cette augmentation ne rentre pas en ligne de compte dans l'index. Là, on perd de l'argent tous les jours.

En outre, les prix du beurre, du lait, du fromage augmentent mais il faut attendre des mois avant que cela soit répercuté dans l'index. En attendant, les gens consomment tous les jours et paient ces augmentations. Vous dites que nos calculs sont erronés mais je vous demande alors de tenir compte aussi de ce facteur-là. Vous dites "peut-être" et ce terme est un peu exagéré.

Je vous parlais surtout de la liberté de négociation. Vous avez une responsabilité. Vous aimez bien lire, alors je vous invite à lire (...)

in de indexberekening. Werknemers die week na week hun wagen moeten voltanken, gaan er dus financieel op achteruit. Bovendien worden onder meer zuivelproducten duurder, maar duurt het maanden alvorens die prijsstijging in de indexering doorgerekend wordt. In de tussentijd moeten de mensen in hun buidel tasten. U noemt onze berekeningen fout, maar hou dan rekening met deze factoren!

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Hierbij sluit ik deze vragensessie af.

Wetsontwerp Projet de loi

12 Wetsontwerp houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 13 februari 2024 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap inzake de gecoördineerde gedeeltelijke tenuitvoerlegging van Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (digitaaldienstenverordening) (288/1-3)

12 Projet de loi portant assentiment à l'accord de coopération du 13 février 2024 entre l'Etat fédéral, la Communauté flamande, la Communauté française et la Communauté germanophone relatif à l'exécution coordonnée partielle du règlement (UE) 2022/2065 du Parlement européen et du Conseil du 19 octobre 2022 relatif à un marché unique des services numériques et modifiant la directive 2000/31/CE (règlement sur les services numériques) (288/1-3)

Algemene bespreking Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

De rapporteur, de heer Freilich, verwijst naar het schriftelijk verslag, maar hij zal zich wel als Kamerlid uiten over dit ontwerp.

U hebt het woord in de algemene bespreking, mijnheer Freilich.

12.01 Michael Freilich (N-VA): We stemmen over een samenwerkingsakkoord met betrekking tot de Digital Services Act (DSA). Het betreft een Europese verordening die wij moeten omzetten. We hebben niet echt een keuze. De verordening handelt over de bescherming van consumentenrechten op het internet en van gebruikers op het internet. Wij betreuren die DSA, omdat de lidstaten er onvoldoende bij zijn betrokken.

De verordening bevat enkele belangrijke elementen, waarvan een reeks goede punten en een aantal waarmee wij het niet eens zijn.

Laat me beginnen bij de goede elementen. De bescherming van con-

12.01 Michael Freilich (N-VA): Nous allons voter sur un accord de coopération concernant le Digital Services Act (DSA), un règlement européen que nous devons transposer et qui porte sur la protection des droits des consommateurs et des utilisateurs sur internet. Nous déplorons le fait que les États membres n'aient pas été suffisamment associés à cette entreprise.

Le règlement comporte des points

sumenten online is geen slechte zaak. Wanneer men online een aankoop doet die frauduleus blijkt, moet men zich daartegen kunnen verweren. De platformen die de producten aanbieden zullen ook hun verantwoordelijkheid moeten opnemen.

Een ander belangrijk element in de DSA is de bescherming van jongeren en minderjarigen online. Daarvoor heb ik reeds gepleit hier in het Parlement. Zo wordt nu verboden aan spelers om rechtstreeks kinderen en jongeren te viseren met advertenties op het internet. Dat verbod kunnen we alleen maar toejuichen.

De DSA gaat echter een stapje verder: ze beperkt onze vrije meningsuiting, wat toch een grondrecht is. Omdat die socialemediaplatformen beboet kunnen worden voor online content die kan aanzetten tot discriminatie, vrezen wij dat zij zelf algoritmen zullen programmeren om die content te moduleren en na te kijken. We weten allemaal dat een digitale tool moeilijk een genuanceerde beoordeling kan maken. Het is aan een rechter om te beoordelen of iets al dan niet over de schreef gaat. Volgens ons moeten de platformen enkel worden verplicht om de manifeste zaken te weren, zoals beelden van kindermisbruik. Dat is geen grijze zone, maar puur zwart-wit. Dergelijke beelden moeten ze eraf halen. Hetzelfde geldt voor oproepen tot geweld. Al de rest – opinies, meningen, beledigingen – valt onder de vrije meningsuiting.

De Digital Services Act gaat daarin een stap te ver voor ons. Om die reden hebben wij ons bij de stemming onthouden: er zitten goede en slechte elementen in.

Vandaag ligt die DSA niet ter stemming voor. We stemmen niet over de Digital Services Act, maar wel over een SWA. Dat is niet de afkorting voor mijn vriend François, SWA staat voor een samenwerkingsakkoord met de deelstaten. Het is dus duidelijk dat ook de deelstaten hun rol moeten spelen. Europa vraagt elke lidstaat namelijk om in het kader van die DSA een Digital Service Coordinator (DSC) aan te duiden, namelijk een autoriteit die erop moet toezien dat de DSA-regulering wordt nageleefd. Op federaal niveau is dat het BIPT. De deelstaten hebben elk ook hun regulator. In Vlaanderen gaat het om de Vlaamse Regulator voor de Media, bevoegd gemaakt om daarop toe te zien.

Ook vandaag zullen wij ons bij de stemming onthouden, meer bepaald om verschillende redenen. Vooreerst is heel die DSA voor ons op zich al problematisch, zoals ik al heb gezegd. Daarnaast is ook het samenwerkingsakkoord niet ideaal. Wij willen graag dat de regio's veel meer te zeggen hebben over de verschillende uitvoeringen van dat akkoord, omdat we weten dat sociale media vandaag steeds vaker ook binnen de grenzen van gemeenschappen worden toegepast. We beseffen dat telecom nog altijd federale materie is. Een staatshervorming is dus nodig. Wie weet komt die er vroeger dan we denken. Hopelijk kunnen we met een staatshervorming alleszins ervoor zorgen dat die bevoegdheid meer naar de deelstaten zal komen.

Ik wil er ook aan toevoegen dat het goed is dat die stemming vandaag voorligt, ook al zullen wij ons onthouden. Europa heeft ons al op de vingers getikt omdat we veel te laat zijn met de goedkeuring en met dat samenwerkingsakkoord.

Samengevat, wij zullen ons onthouden, omdat we vinden dat het mechanisme niet ideaal is en omdat we vinden dat heel die DSA boven

positifs tels que la protection des consommateurs sur internet, en particulier les jeunes et les mineurs. Cependant, le DSA restreint un de nos droits fondamentaux, à savoir notre liberté d'expression, puisque les plateformes de réseaux sociaux pourront se voir infliger des amendes pour des contenus en ligne incitant à la discrimination. De ce fait, elles programmeront elles-mêmes leurs algorithmes pour moduler et vérifier les contenus. Il appartient cependant aux juges de se prononcer sur le fait que ceux-ci dépassent ou non les limites. Nous estimons qu'il faudrait uniquement imposer aux plateformes d'interdire les contenus manifestement inacceptables. Toute autre opinion, conception ou invective relève de la liberté d'expression.

Aujourd'hui, nous ne votons pas sur le DSA, mais sur un accord de coopération avec les entités fédérées. En effet, l'Europe demande à chaque État membre de désigner un coordinateur pour les services numériques (CSN). Notre pays compte plusieurs régulateurs. Nous plaçons pour que les régions aient plus de poids, et à cet effet une réforme de l'État s'impose, car jusqu'à nouvel ordre, les télécoms relèvent du niveau fédéral.

Pour les raisons susmentionnées, nous nous abstenons aujourd'hui, même si c'est une bonne chose que ce vote nous soit proposé aujourd'hui, car nous avons déjà été rappelés à l'ordre par l'Europe.

de hoofden van de lidstaten werd goedgekeurd. Wij hebben vragen bij de DSA op zich, want we vinden die inzake vrije meningsuiting te ver gaan.

12.02 Dieter Keuten (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste burger van België, u zit en ik sta onder het beeld van de eerste Koning der Belgen, Leopold I. Hij was geen democraat, maar in 1831 onderschreef hij wel een voor die tijd moderne grondwet. Ik wil mijn betoog starten met het citeren van artikel 25 uit de Grondwet: "De drukpers is vrij; de censuur kan nooit worden ingevoerd; geen borgstelling kan worden geëist van de schrijvers, uitgevers of drukkers. Wanneer de schrijver bekend is en zijn woonplaats in België heeft, kan de uitgever, de drukker of de verspreider niet worden vervolgd."

Collega's, sinds 1831 beschermt de Grondwet ons voor censuur. De vrijheid van spreken, schrijven, publiceren of posten, om het in hedendaagse termen te stellen, staat echter steeds vaker onder druk. Een overheid dient zich niet te bemoeien met wat mensen denken of uiten, zolang dat niet in strijd is met de wet. Of iets in strijd is met de wet, dient enkel achteraf door een onafhankelijke rechter te worden beoordeeld.

Het samenwerkingsakkoord dat we vandaag bespreken, vormt het sluitstuk van de uitvoering van de Digital Services Act, kortweg DSA genoemd. Behalve de technische implementatie verandert dit samenwerkingsakkoord niets aan de geest van de DSA, zoals die werd opgesteld door de Europese Commissie. Met deze verordening poogt de Europese Commissie te zorgen voor een veiligere onlineomgeving.

Er staan, inderdaad, collega Freilich, zaken in de DSA waar niemand iets op tegen kan hebben: de online consument beter beschermen door transparantie te bieden over persoonlijke advertenties of, zoals u aanstipte, een betere online bescherming van minderjarigen. Uiteraard is iedereen er voorstander van om minderjarigen beter te beschermen, maar de Europese regelgever streeft, zoals steeds, naar harmonisatie, en wat dit specifieke gedeelte betreft, is nog niet bepaald op welke manier men online zijn leeftijd zal moeten bewijzen.

Er staan helaas ook heel wat zaken in de Digital Services Act die totaal onaanvaardbaar zijn. Er worden een aantal zeer ingrijpende, vrijheidsbeperkende maatregelen ingevoerd. Zo krijgen de grote internetplatformen te maken met verregaande verplichtingen. Naast het bestrijden van illegale inhoud, worden deze platformen verplicht om continu alle inhoud te monitoren en om op te treden tegen wat als desinformatie wordt beschouwd. Het meest intrusieve van deze DSA is artikel 36, dat gaat over crisisresponsmechanismen. Dit artikel bepaalt dat, indien er naar oordeel van de Europese Commissie sprake is van een crisis, niet langer de internetplatformen of *trusted flaggers* zelf, maar de Europese Commissie zal bepalen wat desinformatie is. De Commissie zal dan alwetend zijn en bepalen wat al dan niet desinformatie is. De Commissie zal vervolgens de platformen kunnen verplichten om specifieke opvattingen te verwijderen of onzichtbaar te maken en tegelijkertijd andere informatie prominent op de voorgrond te plaatsen, tot zelfs het verplicht aanpassen van de algoritmes. Beste collega's, dit gaat geen stapje te ver, zoals collega Freilich zei, maar wel vele kilometers.

Algemeen kent dit pakket aan nieuwe wetten een overheersende rol

12.02 Dieter Keuten (VB): L'article 25 de notre Constitution dispose que la presse est libre et que la censure ne pourra jamais être rétablie. Cette protection existe depuis 1831. Les pouvoirs publics ne doivent pas s'immiscer dans les opinions des citoyens ni dans les idées qu'ils expriment, tant que ces points de vue ne sont pas contraires à la loi. Seul un juge indépendant peut statuer sur ce dernier aspect *a posteriori*.

Cet accord de coopération constitue la pierre angulaire de la mise en œuvre de la législation sur les services numériques qui vise à garantir un environnement en ligne plus sûr. Il est positif que le consommateur et les mineurs d'âge soient mieux protégés lorsqu'ils sont en ligne, même si le législateur européen n'a pas encore déterminé comment les mineurs devront prouver leur âge sur l'internet.

Malheureusement, le règlement pour les services numériques ou DSA contient certaines restrictions majeures de la liberté. Ainsi, les grandes plateformes en ligne doivent non seulement lutter contre les contenus illicites, mais également surveiller tous les contenus et combattre la désinformation. L'article 36 relatif aux mécanismes de réaction aux crises pose un problème. En confiant un rôle beaucoup trop important à la Commission européenne, nous cédon's une fois de plus une partie de notre liberté nationale et de notre autonomie à un échelon supranational dont les membres ne sont pas élus. Le Vlaams Belang soutient les valeurs fondamentales du projet européen visant à garantir la paix et la coopération sur notre continent grâce à un marché intérieur commun. C'est sur ces valeurs que l'UE doit se concentrer.

toe aan de Europese Commissie. Alweer wordt een stuk van onze nationale vrijheid en autonomie afgestaan aan een niet-verkozen supranationaal niveau. Het Vlaams Belang staat achter de kernwaarden van het Europese project om vrede en samenwerking op ons continent te waarborgen, met name door de creatie van een gemeenschappelijke interne markt. "De Europese interne markt bestaat de facto niet", dat is echter wat econoom Bart Van Craeynest gisteren tijdens de hoorzitting over Audi zei. De Europese Unie is van een goedbedoeld initiatief geworden tot een bureaucratisch monster dat alle mogelijke aspecten van ons leven tracht te reguleren. De Europese Unie moet zich bezighouden met het beter vormgeven van haar onvoltooide kernwaarden.

Mijn partij stemde in het Europees Parlement tegen de DSA, evenals mijn collega's in het Vlaams Parlement. Ook vandaag zal de Vlaams Belangfractie tegen dit samenwerkingsakkoord stemmen. Zoals ik in de commissie heb toegelicht, hoort onze dierbare vrijheid van meningsuiting niet gemodereerd te worden door overheden of *trusted flaggers*. De vrijheid van meningsuiting is zelfs een evolutief gegeven. Wat gisteren niet online mocht verschijnen, kan vandaag mogelijk wel. Zo is het veelzeggend dat Mark Zuckerberg onlangs toegaf dat content die ten tijde van de coronacrisis de moderatietoets niet doorstond, achteraf bekeken wel degelijk juist was, dus de waarheid bleek te zijn.

Ook is het veelzeggend dat Thierry Breton, toen hij als eurocommissaris aan de wieg van deze DSA-wetgeving stond, stelde dat de tijd dat iedereen kon zeggen wat hij wilde definitief voorbij is. Ex-commissaris Breton meende dat. Dat bewees hij door deze week nog te onthullen dat er hier in Brussel op de hoogste niveaus van de Europese instellingen zelfs niet mag worden gedacht aan het opstarten van de discussie over het proberen te bereiken van vrede tussen Oekraïne en Rusland. Opnieuw een bewijs dus dat de Europese Unie zich onvoldoende richt op haar allerbelangrijkste kerntaak, namelijk de vrede op ons continent waarborgen.

Het is volgens mij ook veelzeggend dat de toekomstige Amerikaanse vicepresident Vance het deze week al nodig vond om heel forse standpunten in te nemen ter verdediging van de absolute vrijheid van meningsuiting en de Europese Unie aanraadde om haar aanvallen aan het adres van X onmiddellijk te stoppen. Collega's, preventieve censuur, shadowbannen en uiteindelijk het cancelen, dus verwijderen, van online meningen moet een halt toegeroepen worden, terwijl dit samenwerkingsakkoord net het tegenovergestelde tracht te bereiken.

Mijnheer de voorzitter, tijdens de bespreking van dit onderwerp in de commissie was er een volksvertegenwoordiger die de tekst zodanig grondig had bestudeerd dat hij verklaarde dat volgens hem met deze wet paal en perk wordt gesteld aan racistische memes. Wel, racisme is gelukkig verboden en wordt reeds actief bestreden door onze rechtbanken. Memes, cartoons en satire verbieden raakt echter aan de basis van vrijheid van meningsuiting. Mensen mogen grappen maken, mensen moeten kunnen ridiculiseren en mensen mogen zelfs beledigen. Een vrije mening kan beledigend zijn. Een waarheid die anderen liever niet willen horen of online lezen, kan beledigend zijn. Collega's, we moeten onthouden wat Voltaire zei: "Ook al verafschuw ik wat u zegt, uw recht om het te zeggen zal ik met mijn leven verdedigen."

"Vanaf het ogenblik dat er via de overheid aan moderatie van het debat wordt gedaan, begint het totalitaire regime." Deze quote komt van onze

Comme il l'a fait au Parlement européen et au Parlement flamand, mon groupe votera également contre cet accord de coopération dans ce Parlement, car la liberté d'expression qui nous est chère ne peut être modérée par les pouvoirs publics ou par des signaleurs de confiance. La liberté d'expression est d'ailleurs une notion qui évolue.

Il est également significatif que Thierry Breton, qui, en tant qu'ancien commissaire européen, a initié ce règlement DSA, ait affirmé que l'époque où chacun pouvait dire ce qu'il voulait était révolue. Tout aussi révélateur est le fait que le prochain vice-président des États-Unis, M. Vance, a pris cette semaine des positions très fermes en faveur d'une liberté d'expression absolue. La censure préventive et l'annulation d'opinions en ligne doivent cesser.

Il a été dit en commission que cette loi mettrait un terme aux mêmes racistes. Or l'interdiction des memes et de la satire touche aux fondements de la liberté d'expression. La libre expression peut en effet être offensante. Voltaire a dit à juste titre qu'il défendrait le droit d'exprimer des opinions qu'il méprisait au péril de sa vie.

En outre, notre propre président de la Chambre a déclaré qu'un régime totalitaire commençait dès que les autorités se mettent à modérer le débat. Il est inacceptable que des algorithmes et des signaleurs de confiance décident ce qui est acceptable et ce qui ne l'est pas. Non pas les vérités établies, mais les opinions divergentes sont la pierre angulaire de la démocratie.

Le Vlaams Belang est habitué à être conspué. Je représente ici le million de personnes qui ont voté pour nous et qui ne se laisseront pas bernier par les médias d'État ou par des médias sociaux modérés. Le Vlaams Belang continuera à s'opposer à la pensée politiquement correcte.

gewaardeerde Kamervoorzitter Peter De Roover. Hij voegde daar de vorige legislatuur aan toe dat we de sociale media moeten verbieden om boodschappen te verwijderen wanneer er daartoe geen rechterlijke uitspraak is. Onze Kamervoorzitter had in zijn vorige leven als fractieleider overschot van gelijk. Het is volstrekt onaanvaardbaar dat algoritmes en door de overheid aangestelde *trusted flaggers* zouden bepalen wat wel en niet door de beugel kan.

Meningen en niet de waarheid zijn de hoeksteen van de democratie, liefst een zo breed mogelijk palet aan conflicterende meningen en perspectieven. Alles wat het debat tot stilstand brengt, is dan ook een gevaar voor de democratische politiek. Erasmus zei het al in 1516: "In een vrije staat moeten ook de tongen vrij zijn."

Mijnheer de voorzitter, ik rond af. Wij van het Vlaams Belang zijn het gewoon om onder druk te worden gezet, om uitgejouwd te worden, uitgescholden en soms zelfs ook bespuwd te worden, zoals collega Van Bossuyt onlangs meemaakte. Licht en liefde werden gisterenavond nog maar eens door verdraagzame, linkse activisten naar de voordeur van ons partijhoofdkwartier gebracht.

Beste medeverkozenen des volks, ik sta hier niet voor jullie applaus. Ik sta hier voor onze één miljoen kiezers. Onze kiezers laten zich niets wijsmaken, niet door de staatsmedia, niet door de gesubsidieerde media en niet door de gemodereerde social media. Met het Vlaams Belang zullen wij nooit ophouden met, meestal als enige, tegengewicht te blijven geven aan het politiek correcte denken. Wij zijn resoluut tegen het cancelen van afwijkende opvattingen, ook online. Alleen door kritisch, autonoom en vrij te kunnen denken en spreken, gevoed vanuit een zo groot mogelijke verscheidenheid aan ideeën, alleen zo kan een democratie functioneren.

Ik dank u voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Keuten. Laat uw tussenkomst tot voorbeeld strekken dat wanneer men mensen citeert, men ook verstandige mensen citeert. Dank u daarvoor.

12.03 Ismaël Nuino (Les Engagés): Monsieur le président, monsieur le secrétaire d'État, chers collègues, je souhaite débiter cette intervention en soulignant que je reconnais pleinement la complexité de l'architecture institutionnelle belge et la répartition des compétences qui en découle dans le domaine de la régulation des contenus numériques. Il ne s'agit pas de le nier ici. De plus, ces éléments ajoutent indéniablement une dimension délicate aux négociations et à la mise en œuvre de l'accord de coopération encadrant le Digital Services Act (DSA). Mon intervention de ce jour ne consiste donc pas à minimiser cet aspect ni à omettre le fait que la responsabilité de cet accord repose sur l'ensemble des parties et donc des gouvernements qui ont participé à son élaboration.

Bien qu'étant pleinement conscient de ces difficultés, je ne peux me satisfaire du résultat final. Le DSA constitue un pilier essentiel pour la régulation des services numériques dans l'Union européenne, en instituant des obligations claires pour les plateformes et en renforçant les droits des utilisateurs. Il ambitionne de bâtir un espace numérique plus sûr et transparent. Il est donc crucial que sa mise en œuvre en Belgique se déroule efficacement et rapidement, afin d'assurer la protec-

12.03 Ismaël Nuino (Les Engagés): Ik erken dat ons institutionele bestel en de bevoegdheidsverdeling voor de regulering van digitale content complex zijn. Die factoren bemoeilijken de tenuitvoerlegging van het samenwerkingsakkoord ter uitvoering van de DSA. De verantwoordelijkheid voor dat akkoord ligt bij alle partijen en regeringen die deelgenomen hebben aan de uitwerking ervan.

Toch bevalt het eindresultaat me niet. De DSA, die de pijler is waarop de digitale regulering steunt, strekt ertoe duidelijke verplichtingen in te voeren voor de platformen en de digitale ruimte veiliger en transparanter te maken. De invoering ervan moet snel en

tion de nos concitoyens et de respecter nos engagements internationaux. Nous sommes en effet d'accord quant à l'absolue nécessité que ce qui est interdit dans la vraie vie le soit également en ligne. Parce que le racisme et le harcèlement sont interdits dans la vraie vie, ils doivent l'être tout autant sur nos réseaux sociaux, en particulier dans le cas de nos jeunes.

Or, force est de constater que l'entrée en vigueur de cet accord accuse un retard préoccupant, et ce malgré l'importance capitale du sujet. C'est dans ce contexte que notre groupe a examiné le projet d'assentiment et que nous avons relevé plusieurs points qui continuent de susciter des inquiétudes. Je vous ferai l'économie de vous les répéter longuement, comme je l'ai fait en commission, mais je vais rapidement les passer à nouveau en revue.

D'abord, les délais de traitement, prévus pour certaines procédures, qu'il s'agisse de demandes de certification ou du traitement des plaintes des utilisateurs, nous semblent excessivement longs. Si la concertation et la coordination entre les autorités sont essentielles, les délais proposés en cas de conflit de compétences ne sont pas adaptés à l'urgence et l'immédiateté des situations traitées par le DSA. Le risque est de créer un décalage entre les attentes envers les plateformes qui doivent agir rapidement – c'est l'essence même du DSA – et la capacité de notre propre système à répondre de manière adéquate et dans un délai raisonnable.

Ensuite, nous ne pouvons ignorer les défis financiers et humains qui se posent à l'Institut belge des services postaux et des télécommunications (IBPT). La charge de nouvelles missions sans financement complémentaire risque d'affaiblir la mise en œuvre du règlement et de mettre sous pression le personnel de l'institut. Les besoins en personnel supplémentaire, les incertitudes sur le financement à long terme et la dépendance vis-à-vis des secteurs régulés sont des sujets qui ne peuvent être éludés.

Pour toutes ces raisons, nous avons décidé de nous abstenir lors du vote en commission sur ce projet d'assentiment et nous ferons de même aujourd'hui en séance plénière. Notre abstention ne traduit pas un refus du DSA ou de ses objectifs. Bien au contraire, nous saluons les avancées qu'il porte et souhaitons une mise en œuvre exemplaire en Belgique mais cette abstention témoigne de notre volonté de voir les défis actuels relevés de manière efficace pour que ce cadre réglementaire réponde pleinement à ces promesses.

Nous espérons donc qu'au cours de cette législature, des solutions soient trouvées pour surmonter ces difficultés et renforcer la capacité de la Belgique à mettre en œuvre les règlements européens portant sur le numérique parce qu'ils seront nombreux et qu'ils vont présenter des enjeux majeurs pour notre société et notre démocratie. Il s'agit d'une mission ambitieuse mais indispensable pour garantir la sécurité numérique et la protection de nos citoyens dans un monde en constante évolution.

efficéent gebeuren, opdat we onze medeburgers zouden kunnen beschermen en onze internationale engagementen kunnen nakomen. Wat in het echte leven verboden is, met name racisme en stalking, zou ook online verboden moeten zijn.

De inwerkingtreding van dit akkoord heeft echter ontstellend veel vertraging opgelopen, niettegenstaande het belang van het onderwerp. Verscheidene punten in dit wetsontwerp zijn zorgwekkend. Ik vermeld hierbij de voornaamste.

De behandelingstijden, met name voor de certificatieaanvragen en de klachten, zijn te lang en niet aangepast aan de urgentie van de situaties die onder de DSA vallen. Er dreigt een wanverhouding te ontstaan tussen de verwachtingen die aan de platformen gesteld worden en het vermogen van ons systeem om adequaat en binnen een redelijke termijn te reageren.

We maken ons zorgen over de financiële en menselijke uitdagingen waarvoor het BIPT zal staan. Zonder aanvullende financiering dreigen deze nieuwe taken de werklast van het personeel te verhogen. Onzekerheid over de financiering op lange termijn en afhankelijkheid van de gereguleerde sectoren worden dan onvermijdelijk.

Net zoals in de commissie zullen we ons derhalve bij de stemming over dit instemmingsontwerp onthouden, wat niet betekent dat we de DSA afwijzen. Integendeel, we verwelkomen de vooruitgang die ermee geboekt wordt en hopen dat die op een voorbeeldige manier geïmplementeerd zal worden. We willen echter dat de uitdagingen efficiënt aangepakt worden om ervoor te zorgen dat dit regelgevingskader aan de verwachtingen voldoet.

We hopen dat we deze moeilijkheden kunnen overwinnen en ons vermogen kunnen versterken om de Europese regelgeving die van

12.04 Staatssecretaris **Mathieu Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega's, het gaat hier niet over de DSA zelf, maar over een samenwerkingsakkoord. Het is een belangrijke tekst. Door dit samenwerkingsakkoord is de operationalisering van de DSA nu mogelijk in ons land.

De Digital Services Act (DSA) maakt de digitale platformen verantwoordelijker. Dat is alles. Het betreft geen inbreuk op de vrijheid van meningsuiting. De DSA geeft aan de platformen een verantwoordelijkheid met betrekking tot het modereren van hun inhoud. De DSA regelt hoe platformen inhoudmoderatie moeten beheren en hoe ze hun beslissingen uitleggen.

Het is niet de eerste keer dat wij hier over de DSA spreken. De DSA-wet werd hier enkele maanden geleden goedgekeurd. Deze definieert de rol van de federale actoren in de implementatie van de DSA.

Er zijn echter ook andere actoren betrokken: de gemeenschappen, de VRM, CSA, de Medienrat. Vanwege de efficiëntie en de coherentie wordt beslist om het BIPT aan te duiden als de digitale coördinator, voorzien in de DSA, voor ons land. Dat is het voorwerp van dit samenwerkingsakkoord.

Par souci de cohérence, comme mentionné précédemment, il a été décidé d'utiliser l'IBPT en tant qu'outil à deux fonctions.

Il joue d'abord un rôle fonctionnel en tant qu'autorité de régulation. Cela signifie que si un citoyen constate qu'une plateforme de contenu n'a pas agi en temps et en heure ou n'a pas expliqué ses règles de modération, il peut déposer une plainte soit auprès de l'autorité compétente au sein des Communautés, soit auprès de l'IBPT, qui est le coordinateur.

Ensuite, cet accord de coopération confirme aussi que l'IBPT est bien le référent national auprès des organes européens.

Monsieur Nuino, nous partageons votre frustration quant au reflet de la complexité de notre pays qui rend peut-être les choses plus complexes en Belgique qu'ailleurs, certainement en matière digitale. Vous avez répondu quelque part vous-même à votre question puisque les déceptions que nous pouvons collectivement trouver dans ce texte sont le reflet de la complexité de ce pays. Cela justifie effectivement un retard dans la proposition qui vous est soumise aujourd'hui. C'est ce qui explique aussi que dans les procédures, certains délais sont observés concernant les plaintes liées à l'exploitation du Digital Services Act (DSA) par les plateformes. Cela ne retire cependant en rien l'obligation pour les plateformes d'agir de façon imminente quand elles constatent un contenu qui pourrait susciter questionnement et surtout l'explication qui peut en découler.

Je vous confirme effectivement que ce texte a été adopté par la Communauté germanophone, par la Flandre et qu'il est en cours d'adoption

groot belang is voor onze samenleving te implementeren. Dit is een essentiële opdracht als we de digitale veiligheid en de bescherming van onze medeburgers willen garanderen.

12.04 **Mathieu Michel**, secrétaire d'État: Le débat de ce jour ne porte pas sur le DSA, mais sur l'accord de coopération qui permet la mise en œuvre de ce règlement dans notre pays. Le DSA ne vise qu'à responsabiliser davantage les plateformes numériques par rapport à la modération de leurs contenus. Il ne porte pas atteinte à la liberté d'expression. Étant donné que de nombreuses autorités et instances sont concernées par la législation DSA, nous désignons l'IBPT comme coordinateur par le biais de cet accord de coopération.

Het BIPT heeft twee functies: ten eerste is het een regulator. Platformen die onvoldoende uitleggen hoe hun moderatie werkt, stellen zich bloot aan een klacht die de burger kan indienen bij de bevoegde gemeenschapsinstantie of bij het BIPT.

Het BIPT is daarnaast het referentieorgaan voor de Europese instanties. Dat dit wetsontwerp er nu pas komt, heeft te maken met de complexe structuur van ons land, ook op het gebied van digitale diensten. Door die complexiteit nemen bepaalde klachtenprocedures ook meer tijd in beslag, met name als het gaat over de toepassing van de bepalingen van de DSA door de platformen.

Desalniettemin moeten platformen ingrijpen als ze weet hebben van controversiële inhoud. Vlaanderen en de Duitstalige Gemeenschap hebben al hun zegel gehecht aan deze tekst, die nog ter goedkeuring

au niveau de la Fédération Wallonie-Bruxelles.

L'IBPT nous a confirmé avoir les moyens d'assumer ce rôle complémentaire mais cet accord interroge légitimement sur l'évolution du rôle, du fonctionnement mais aussi du financement de l'IBPT.

Je vous avoue que je n'ai pas attendu ce texte pour entamer les réflexions sur l'avenir de l'IBPT. Ces dernières années, ma position a été double. D'une part, j'ai voulu renforcer au niveau belge le rôle de l'IBPT comme autorité de régulation technologique, ce qui a été le cas pour le DSA mais aussi le TCO, NIS2 et le DSM, qui sont des régulations européennes qui nécessitaient une autorité de régulation, mais aussi dans le futur rôle, par exemple, de l'AI Act. D'autre part, j'ai voulu travailler sur une plus grande cohérence des autorités de régulation au niveau européen pour ne pas avoir des implémentations en silo et afin qu'une régulation européenne ne soit pas mise en œuvre différemment en Belgique, en Espagne, en Italie ou dans un autre pays, mais qu'on ait un même seuil d'analyse.

Je ne serai pas beaucoup plus long. Le présent accord de coopération confirme donc cette volonté et il respecte très clairement la complexité de notre pays. Je vous remercie.

voorligt in de Franse Gemeenschap.

Het BIPT bevestigt dat het over de middelen beschikt om deze aanvullende rol op zich te nemen, maar dit akkoord doet vragen rijzen over de werking en financiering van het instituut. Ik heb niet op deze tekst gewacht om al over de toekomst van het BIPT na te denken. Mijn standpunt is tweeledig.

Enerzijds wilde ik de rol van het BIPT als technologische regulator versterken, wat in het verleden gebeurd is voor de DSC, maar ook voor TCO, NIS2 en DSM, allemaal Europese regelgeving waarvoor een regulator vereist is, maar ook met betrekking tot de toekomstige rol van de AI Act.

Daarnaast heb ik gewerkt aan meer coherentie tussen de regulatoren op Europees niveau, zodat de regelgeving niet in elk land op een andere manier wordt geïmplementeerd, maar dat eenzelfde drempelwaarde voor de analyse gehanteerd wordt.

Met dit samenwerkingsakkoord wordt dat voornemen dus bevestigd, en er wordt duidelijk rekening gehouden met de complexiteit van ons land.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(288/3)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(288/3)**

Het opschrift in het Frans werd door de commissie gewijzigd in "projet de loi portant assentiment à l'accord de coopération du 13 février 2024 entre l'Etat fédéral, la Communauté flamande, la Communauté française, la Communauté germanophone, relatif à l'exécution coordonnée partielle du règlement (UE) 2022/2065 du Parlement européen et du Conseil du 19 octobre 2022 relatif à un marché unique des services numériques et modifiant la directive 2000/31/CE (règlement sur les services numériques)".

L'intitulé en français a été modifié par la commission en "projet de loi portant assentiment à l'accord de

coopération du 13 février 2024 entre l'Etat fédéral, la Communauté flamande, la Communauté française, la Communauté germanophone, relatif à l'exécution coordonnée partielle du règlement (UE) 2022/2065 du Parlement européen et du Conseil du 19 octobre 2022 relatif à un marché unique des services numériques et modifiant la directive 2000/31/CE (règlement sur les services numériques)".

Het wetsontwerp telt 2 artikelen.
Le projet de loi compte 2 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

*De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.*

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

Mededelingen

Communications

13 Federale Deontologische Commissie – Oproep tot kandidaten **13 Commission fédérale de déontologie – Appel à candidats**

Bij brief van 5 november 2024 heeft de heer Etienne Knoops zijn ontslag als lid van de Federale Deontologische Commissie (FDC) ingediend voor de categorie 'Voormalige leden van Kamer/Senaat' met ingang van 1 maart 2025.

Par lettre du 5 novembre 2024, M. Etienne Knoops a introduit sa démission en qualité de membre de la Commission fédérale de déontologie (CFD) pour la catégorie 'Anciens membres Chambre/Sénat' avec effet au 1er mars 2025.

Overeenkomstig artikel 10, eerste lid, van de wet van 6 januari 2014 houdende oprichting van een Federale Deontologische Commissie dient de Kamer in een vervanger te voorzien voor de resterende duur van een opgevallende mandaat.

Conformément à l'article 10, premier alinéa, de la loi du 6 janvier 2014 portant création d'une Commission fédérale de déontologie, la Chambre doit prévoir un remplaçant pour la durée restante d'un mandat devenu vacant.

Het mandaat van de heer Knoops verstrijkt op 27 februari 2027.
Le mandat de M. Knoops échoit le 27 février 2027.

De Commissie bestaat uit zes Nederlandstalige leden en zes Franstalige leden van wie telkens een magistraat of hoogleraar, drie voormalige leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers en/of de Senaat en twee voormalige mandatarissen.

La Commission se compose de six membres francophones et six membres néerlandophones, dont pour chaque rôle linguistique un magistrat ou professeur, trois anciens membres de la Chambre des représentants et/ou du Sénat et deux anciens mandataires.

Ten hoogste twee derde van de leden mogen van hetzelfde geslacht zijn.
Deux tiers au maximum des membres peuvent être du même sexe.

Aangezien de Federale Deontologische Commissie na het ontslag van de heer Etienne Knoops zes vrouwelijke en vijf mannelijke leden zal tellen, heeft de Kamer de keuzevrijheid om een vrouwelijk of mannelijk lid aan te wijzen.

Vu que la Commission fédérale de déontologie comptera six membres de sexe féminin et cinq membres de sexe masculin après la démission de M. Etienne Knoops, la Chambre a la liberté de choix dans la désignation d'un membre de sexe féminin ou masculin.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 13 november 2024, stel ik u voor een oproep tot kandidaten in het *Belgisch Staatsblad* bekend te maken voor het mandaat van Franstalig lid van de Federale Deontologische Commissie voor de categorie 'Voormalige leden Kamer/Senaat'.
Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 13 novembre 2024, je vous propose de publier au *Moniteur belge* un appel à candidats pour le mandat de membre francophone de la Commission fédérale de déontologie pour la catégorie 'Anciens membres Chambre/Sénat'.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

14 College van deskundigen belast met de controle op elektronische stelsystemen – Ingediende kandidaturen voor een mandaat van plaatsvervangend lid
14 Collège d'experts chargé du contrôle des systèmes de vote électronique – Candidatures introduites pour un mandat de membre suppléant

Overeenkomstig de beslissing van de plenaire vergadering van 19 september 2024 verscheen in het *Belgisch Staatsblad* van 4 oktober 2024 een oproep tot kandidaten voor het opengevallen mandaat van een plaatsvervangend lid van het permanent College van deskundigen belast met de controle op elektronische stelsystemen.
Conformément à la décision de la séance plénière du 19 septembre 2024, un appel à candidats a été publié au *Moniteur belge* du 4 octobre 2024 pour un mandat de membre suppléant, devenu vacant, du Collège d'experts permanent chargé du contrôle des systèmes de vote électroniques.

De volgende kandidaturen werden binnen de voorgeschreven termijn ingediend:
- mevrouw Sophie Jonckheere, eerste adviseur bij de dienst Algemene Zaken en Financiën (cel Overheidsopdrachten van de Kamer), lid van het niet-permanent College van deskundigen;
- de heer Tim Mazy, ingenieur-adviseur netwerkveiligheid bij het BIPT.
Les candidatures suivantes ont été introduites dans le délai prescrit:
- Mme Sophie Jonckheere, première conseillère au service Affaires générales et Finances (cellule Marchés publics de la Chambre), membre du Collège d'experts non-permanent;
- M. Tim Mazy, ingénieur-conseiller sécurité réseaux à l'IBPT.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 13 november 2024 stel ik u voor het cv van de kandidaten over te zenden aan de politieke fracties.
Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 13 novembre 2024, je vous propose d'envoyer le cv des candidats aux groupes politiques.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

15 Inoverwegingen
15 Prises en considération

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.
Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen.
Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden.
S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Demande d'urgence **Urgentieverzoek**

15.01 **Éric Thiébaut** (PS): Monsieur le président, fidèles à la tradition instaurée depuis quelques séances, nous avons une demande d'urgence introduite par M. Prévot.

Le **président**: Dans ce cas, je lui donne la parole.

15.02 **Patrick Prévot** (PS): Monsieur le président, j'avais prévenu que nous souhaitons aider le ministre de l'Agriculture au sujet de la fièvre catarrhale qui ravage actuellement les cheptels de nos fermes. Nous souhaitons déposer une proposition de résolution. Nous avons vu, comme il l'a rappelé, que le ministre avait pris un arrêté royal lui permettant de rendre cette vaccination obligatoire. Pour notre part, nous souhaitons éviter une nouvelle fois la double peine pour le secteur agricole et singulièrement les éleveurs.

Pour cette raison, au nom de mon groupe, j'ai déposé une proposition de résolution pour que l'État fédéral prenne en charge les frais de vaccination contre la fièvre catarrhale afin de soutenir nos éleveurs. Il s'agit de la proposition de résolution visant à mettre en place une stratégie globale de réparation des pertes engendrées par la fièvre catarrhale, n° 492/1.

J'ai entendu une saine unanimité dans le souci de leur éviter cette double peine et leur tendre la main. J'espère donc que, dans la continuité du souci de soutenir nos agricultrices et agriculteurs, cette proposition recevra l'urgence.

15.03 **David Clarinval** (MR): Monsieur le président, comme je l'ai dit en début de séance, un texte sera déposé sur la table du gouvernement Vivaldi. J'invite donc le collègue M. Prévot, et tous les partis qui composent le gouvernement Vivaldi, à soutenir mon projet. J'espère dès lors que M. Pierre-Yves Dermagne et les autres vice-premiers ministres de la Vivaldi soutiendront ma demande qui consiste à prendre en charge les frais de vaccination. Une proposition de résolution n'est pas nécessaire et me semble donc sans objet, puisque je dépose un texte.

15.04 **Patrick Prévot** (PS): Je tiens d'abord à rassurer M. Clarinval: il n'existe pas un PS des villes et un PS des champs. Le ministre Dermagne est donc évidemment sur la même ligne que nous.

15.05 **Georges-Louis Bouchez** (MR): (...)

15.06 **Patrick Prévot** (PS): M. Bouchez, qui n'a jamais mis les pieds dans une exploitation agricole sauf pour y faire des photos, vient maintenant nous donner des cours! S'il le permet, je souhaite terminer mon intervention.

15.02 **Patrick Prévot** (PS): Blauwtong richt momenteel ravages aan in de veestapel. De minister heeft vaccinatie bij koninklijk besluit verplicht gesteld. Wij willen niet dat de veehouders twee keer de klos zijn. Ik heb een voorstel van resolutie ingediend waarin wij vragen dat de federale overheid de kosten voor de vaccinatie op zich neemt. Gezien het Kamerbrede draagvlak voor steun voor de landbouwers, hoop ik dat de urgentie zal worden aangenomen.

15.03 **David Clarinval** (MR): Een voorstel van resolutie is niet nodig; ik zal een ontwerp voorleggen aan de regering voor de financiering van de vaccinatielasten. Ik hoop dat alle vivaldipartijen die tekst zullen steunen.

15.06 **Patrick Prévot** (PS): Minister Dermagne zit op dezelfde golfte als wij, maar wij menen dat de steun van het Parlement voor deze resolutie de voornemens van

Nous estimons que s'il existe un soutien au sein du Parlement pour cette résolution, le gouvernement en sortira renforcé dans sa volonté de rembourser la vaccination. Par la même occasion, j'ai constaté que les membres du groupe Les Engagés s'étaient levés pour accepter l'urgence. Nous ne comprenons pas la réticence du groupe MR qui, d'une part, dit vouloir aider les agriculteurs, mais de l'autre, une fois mis devant le fait accompli, reste malheureusement du côté des paroles et non des actes.

de regering kracht kan bijzetten. Wij begrijpen de terughoudendheid van de MR niet. Die partij beweert dat ze de landbouwers wil helpen, maar als de daad bij het woord moet worden gevoegd, geeft ze niet thuis.

De **voorzitter**: Voor de duidelijkheid, de heer Clarinval reageerde in zijn hoedanigheid van Kamerlid en niet als minister.

We stemmen nu bij zitten opstaan over het urgentieverzoek, gevraagd door de heer Patrick Prévot, voor het voorstel van resolutie nr. 492/1.

*Er wordt overgegaan tot een stemming bij zitten en opstaan.
Il est procédé au vote par assis et levé.*

Collega's, aangezien het resultaat onduidelijk is, gaan we over tot een stemming met de knopjes. Wie de urgentie steunt, drukt op het groene knopje, in het andere geval op het rode.

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 1)</i>		
Ja	64	Oui
Nee	63	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	127	Total

Bijgevolg is de urgentie aangenomen.

En conséquence, l'urgence est adoptée.

16 Verzoek om advies van de Hoge Raad voor de Justitie

16 Demande d'avis du Conseil supérieur de la Justice

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 13 november 2024 stel ik u voor, op grond van artikel 259bis 12, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek, om de Hoge Raad voor de Justitie om advies te verzoeken over het wetsvoorstel (Katja Gabriëls et Paul Van Tigchelt) van het Gerechtelijk Wetboek voor wat de evaluatie van magistraten betreft, nr. 289/1.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 13 novembre 2024, je vous propose de demander, en vertu de l'article 259bis 12, § 1er, du Code judiciaire, l'avis du Conseil supérieur de la Justice sur la proposition de loi (Katja Gabriëls et Paul Van Tigchelt) modifiant le Code judiciaire en ce qui concerne l'évaluation des magistrats, n° 289/1.

De meerderheid van de leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers dient dit verzoek te steunen. La majorité des membres de la Chambre des représentants doit soutenir cette demande.

Wij zullen hiervoor overgaan tot een elektronische telling.

Nous allons pour cela procéder à un comptage électronique

Opgelet, voor de elektronische telling maken we enkel gebruik van de groene stemknop.

Je vous rappelle que pour le comptage électronique, nous utilisons uniquement le bouton vert.

Wie het verzoek steunt, drukt op de groene stemknop.

Pour soutenir la demande, il faut appuyer sur le bouton vert.

Wie het verzoek niet steunt, gebruikt geen enkele knop.
Pour la rejeter, il ne faut rien faire.

Bij een telling kan men zich niet onthouden.
Lors d'un comptage, il n'est pas possible de s'abstenir.

*Er wordt overgegaan tot een elektronische telling.
Il est procédé au comptage électronique.*

(Stemming/vote 2)

Uitslag van de telling: 128 leden hebben JA geantwoord.
Résultat du comptage: 128 membres ont répondu OUI.

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel aan (art. 61, nr. 4, Rgt).
En conséquence, la Chambre adopte la proposition (art. 61, n° 4, Rgt).

Naamstemming

Vote nominatif

17 Wetsontwerp houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 13 februari 2024 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap inzake de gecoördineerde gedeeltelijke tenuitvoerlegging van Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (digitaledienstenverordening) (288/3)

17 Projet de loi portant assentiment à l'accord de coopération du 13 février 2024 entre l'Etat fédéral, la Communauté flamande, la Communauté française, la Communauté germanophone relatif à l'exécution coordonnée partielle du règlement (UE) 2022/2065 du Parlement européen et du Conseil du 19 octobre 2022 relatif à un marché unique des services numériques et modifiant la directive 2000/31/CE (règlement sur les services numériques) (nouvel intitulé) (288/3)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*
Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 3)</i>		
Ja	62	Oui
Nee	20	Non
Onthoudingen	47	Abstentions
Totaal	129	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.
(288/4)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(288/4)**

Reden van onthouding? *(Nee)*
Raison d'abstention? *(Non)*

18 Goedkeuring van de agenda

18 Adoption de l'ordre du jour

Wij moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van volgende week.

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance de la semaine prochaine.

Zijn er dienaangaande opmerkingen? *(Nee)*

Y a-t-il une observation à ce sujet? *(Non)*

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 21 november 2024 om 14.15 uur.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 21 novembre 2024 à 14 h 15.

De vergadering wordt gesloten om 16.58 uur.

La séance est levée à 16 h 58.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 56 PLEN 012 bijlage.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 56 PLEN 012 annexe.

DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN**DETAIL DES VOTES NOMINATIFS**

Vote nominatif - Naamstemming: 1

Oui	64	Ja
-----	----	----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bayet Hugues, Bury Katleen, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Crucke Jean-Luc, Daems Greet, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Depoortere Ortwin, Désir Caroline, De Sutter Petra, De Witte Kim, Dillen Marijke, Dubois Xavier, Eggermont Natalie, Hansez Isabelle, Hedeboom Raoul, Huybrechts Britt, Jacquet Farah, Keuten Dieter, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lutgen Benoît, Maouane Rajae, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Meunier Marie, Moons Kurt, Moscufo Nadia, Nuino Ismaël, Pas Barbara, Pirson Anne, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Ravyts Kurt, Ribaudo Julien, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Troosters Frank, Van Bellegheem Francesca, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Non	63	Nee
-----	----	-----

Bacquelaine Daniel, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Bouchez Georges-Louis, Buysrogge Peter, Clarinval David, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Cuylaerts Dorien, Dedecker Jean-Marie, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Smet François, De Vreese Maaïke, De Wever Bart, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Farih Nawal, Foret Gilles, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Jadoul Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Mahdi Sammy, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Muylle Nathalie, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Taton Julie, Van Bossuyt Anneleen, Vandenbroucke Joris, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Vander Elst Kjell, Van Hoof Els, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Verlinden Annelies, Weydts Axel, Yzermans Alain

Abstentions	0	Onthoudingen
-------------	---	--------------

Comptage électronique – Elektronische telling: 2

Oui	128	Ja
-----	-----	----

Vote nominatif - Naamstemming: 3

Oui	62	Ja
-----	----	----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Bouchez Georges-Louis, Chahid Ridouane, Clarinval David, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Daerden Frédéric, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demon Franky, Désir Caroline, De Smet François, De Sutter Petra, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Farih Nawal, Foret Gilles, Gabriëls Katja, Gielis Tine, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Jadoul Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Legasse Dimitri, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel

Mathieu, Muylle Nathalie, Oru Funda, Piedboeuf Benoît, Prévot Patrick, Reuter Florence, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaut Eric, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Vandenbroucke Joris, Van den Heuvel Koen, Vander Elst Kjell, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanrobaeys Anja, Verlinden Annelies, Weydts Axel, Yzermans Alain

Non	20	Nee
-----	----	-----

Bury Katleen, Depoortere Ortwin, Dillen Marijke, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Abstentions	47	Onthoudingen
-------------	----	--------------

Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Crucke Jean-Luc, Cuylaerts Dorien, Daems Greet, D'Amico Roberto, De-decker Jean-Marie, Demesmaeker Eva, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wever Bart, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Eggermont Natalie, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Hansez Isabelle, Hedeboom Raoul, Jacquet Farah, Kompany Pierre, Las-seaux Stéphane, Lutgen Benoît, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Nuino Ismaël, Peeters Lotte, Pirson Anne, Prévot Maxime, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bosch Annik, Vandeput Steven, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte